

KPMG Gündem 15

Sayı 15 / Temmuz - Eylül 2013

Gündem'dekiler:

- Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunu Tasarısı ile Öngörülen Değişiklikler
- Gelecek Üç Ayın Vergi Gündemi
- Kredi Karşılıklarında BDDK ve UFRS Düzenlemeleri
- Varlık Değerlemesi: Bilançodaki Varlıklarınızın Gerçek Değerini Biliyor musunuz?
- İç Denetimde Farklılaşma Trendi: Veri Analizi

cutting through complexity™

KPMG Vergi Platformunu İlgile Takip Ettiğiniz için Teşekkür Ederiz...

Vaktin değerini biliyoruz,
Bu yüzden vergi ve mali hukuk konularında en güncel ve kapsamlı bilgileri
tek tıkla ulaşılır hale getirmeye devam ediyoruz...

www.kpmgvergi.com

aracılığı ile,

- Mali Gündemdeki son gelişmelere,
- Son 24 saat içerisindeki ekonomik ve politik haberlere,
- En güncel vergi/gümrük/bankacılık/ sigortacılık/sermaye piyasası Mevzuatına,
- KPMG Vergi uzmanlarının mevzuattaki değişikliklere getirdikleri yorumlara,
- Mali Bülten ve makalelere,
- Yerel ve global tüm KPMG yayınlarına,
- KPMG seminer ve diğer etkinlik duyurularına,
- Güncel Mali Takvime
- Para Piyasaları ile eşzamanlı güncellenen döviz kurlarına, repo oranlarına, ÜFE/TÜFE rakamlarına
- Sıklıkla ihtiyaç duyulan pratik bilgilere (vergi ve SSK mevzuatı ile ilgili oranlar, hadler, cezalar ve süreler) ve daha birçok yararlı bilgiye kolayca ulaşabilirsiniz.

Ayrıca, "Benim Sayfam" seçeneği ile sayfanızı görmek istediğiniz gibi düzenlemekte özgürsünüz!
Bu erişim sayesinde, ilgilenmediğiniz alanları sayfanızdan çıkarır, önem verdiğiniz alanları dilediğiniz yere taşırsınız.

Sevgili İş Ortaklarımız;

KPMG Gündem'in 15. sayısı; sıcak yaz günlerinde masalarınızda yerini alırken, kapağındaki deniz ve tekne de bir ferahlık/tazelik sunuyor. Bu sayımızda da denetim, vergi ve danışmanlık alanında en güncel konular üzerine yazılmış makale ve incelemeleri sizlerle buluşturuyoruz.

Bu sayımızda güncel ve yakın gelecekte gündemde olacak vergi konularını detaylı olarak ele alıyoruz. Öncelikle Vergi Bölüm Başkanımız Abdulkadir Kahraman, kısa süre önce gündeme gelen Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunu Tasarısı'nı detaylı soru ve cevaplarla sizler için inceledi ve KPMG Türkiye Vergi Bölümü adına Taslak'a ilişkin görüşlerini paylaştı.

Vergi Gündemi'nde yer alan diğer başlıklar:

- Gelecek Üç Ayın Vergi Gündemi
- Yeni Teşvik Sistemi: Hedefler, Yenilikler ve 2013 Değişiklikleri

- Döviz Kazandırıcı Hizmetlere Yeni Nesil Devlet Teşvikleri
- Yeni Varlık Barışı Kanunu,
- Vergi Cennetleri, Off-Shore Bilgi Sızıntısı ve Yarattığı Yankılar
- Gümrük Kanunu'ndaki Yeni Değişiklikler Neler Getiriyor?
- İrtibat Büroları ile İlgili Yeni Düzenlemeler ve Yabancı Yatırımcılara Etkileri
- Yurt dışından ithal edilen mallarla ilgili sonradan ithalatçı lehine yapılan fiyat indirimlerinde KDV sorunu

Finans dünyasının nabzını tuttuğumuz Finansal Hizmetler Gündemi bölümümüzde ise bu sayıda şu konular yer alıyor:

- Bankalarda Krediler için Ayrılan Karşılıklar: UFRS ve BDDK Düzenlemelerinin Karşılaştırılması
- Aracı Kurumların BSMV ve KDV Karşısındaki Durumu
- Devlet Katkısı Sonrası BES
- Teknoloji Gelişimi, Kullanıcılar ve Yönelimler

Risk Danışmanlığı Bölümü altında faaliyet gösteren İç Denetim, Risk Yönetimi ve Uyum Hizmetleri uzmanlarımız KPMG Gündem'in

15. sayısında İç Denetim alanında ufukta nelerin olduğunu gösteriyor, organizasyonların İç Denetim fonksiyonlarının uluslararası standartlara göre nerede olduğunu belirlenmesi sürecine açıklık getiriyor ve artan sosyal medya risklerine iç denetimin gözlükleriyle bakıyor.

Risk Danışmanlığı'nın bir başka kolu olan Suistimal İnceleme ve Önleme Bölümü uzmanlarımız ise İç Denetim'de bir farklılaşma trendi olan "Veri Analizi" konusunu inceliyor ve önümüzdeki dönemde giderek önem kazanacak olan "Sürdürülebilirlik" konusunun genel bir resmini çiziyor.

Kurumsal Finansman bölümümüz ise bu sayıda, 14. sayımızdaki "Marka Değerlemesi" konusunu takiben "Varlık Değerlemesi"ni ele alıyor.

KPMG Türkiye Ülke Masalarından haberler ve son global uygulamalar ile KPMG danışmanlarının hazırladığı, gündemin önemli konularını içeren makaleleri de yine ilgiyle okuyacağınıza inanıyoruz.

Keyifle okumanız dileğiyle...

KPMG Gündem

KPMG

Gündem

Yılda 4 kez yayınlanmaktadır. Ücretsiz dağıtılır. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarına aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz.

Sahibi
KPMG İş ve Yönetim Danışmanlığı A.Ş.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editör
İdil Gürdil
igurdil@kpmg.com

Yayıncı
Günce Reklamcılık Ltd. Şti.
Tel: +90 212 224 28 16

Tasarım & Uygulama
Tuğsan Vural tugsan@guncereklam.com

Baskı & Cilt
Turap Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.

Adres
Kavacık Rüzgarlı Bahçe Mah. Kavak
Sok. No:29 Beykoz 34805 İSTANBUL

Tel: +90 212 681 90 00
Faks: +90 216 681 90 90

www.kpmg.com.tr

Katkıda Bulunanlar

Abdulkadir Kahraman, Ali Hakan Tüfekçiler, Alper Kurgin, Aslı Melek Gülseren, Ayhan Üstün, Bahar Caner, Cihan Doğrayan, Derya Etiz, Emrah Akın, Figen Tahiroğlu Würsching, Güray Kurşunoğlu, Hakan Güzelöğlu, Hakan Uçak, Hande Şenova, İbrahim Özer, Murat Alsan, Murat Palaoğlu, Seda Tığdemir, Sinem Cantürk, Taha Eroğlu, Timur Çakmak, Tuba Yaman Aydın, Tuğrul Uzun, Uğur Kızılyaprak.

İçindekiler

06 KPMG'den Haberler

09 Aramıza Katılanlar

10 KPMG Türkiye "2013 Acquisition International Vergi Ödülleri Listesi"nde İki Ayı Kategoride Ödül Aldı

12 KPMG Türkiye Ülke Masaları

32 Gümrük Kanunu'ndaki Yeni Değişiklikler Neler Getiriyor?
Murat Palaoğlu - Hakan Uçak

36 Döviz Kazandırıcı Hizmetlere Yeni Nesil Devlet Teşvikleri
Emrah Akın

26 İrtibat Büroları ile İlgili Yeni Düzenlemeler ve Yabancı Yatırımcılara Etkileri
Ayhan Üstün

29 YENİ TEŞVİK SİSTEMİ: Hedefler, Yenilikler ve 2013 Değişiklikleri
Emrah Akın - Aslı Melek Gülseren

40 Yurt Dışından İthal Edilen Mallarla İlgili
Sonradan İthalatçı Lehine Yapılan Fiyat
İndirimlerinde KDV Sorunu
Güray Kurşunoğlu

58 Teknoloji Gelişimi,
Kullanıcılar ve Yönelimler
Sinem Cantürk

46 Varlık Değerlemesi: Bilançodaki Varlıklarınızın
Gerçek Değerini Biliyor musunuz?
Hande Şenova

64 Artan Sosyal Medya Risklerinin İç Denetim
Bakış Açısı ile Yönetimi
Taha Eroğlu

54 Aracı Kurumların BSMV ve
KDV Karşısındaki Durumu
Hakan Güzeloğlu

68 İç Denetim Fonksiyonunuz Uluslararası
Standartlara Göre Nerede?
Alper Kurgin

56 Devlet Katkısı Sonrası BES
Ali Tuğrul Uzun

73 Yayınlarımız

Abdulkadir Kahraman, TUSIAD Transfer Fiyatlandırması Semineri'nde Sunum Yaptı

KPMG Türkiye Vergi Bölüm Başkanı Abdulkadir Kahraman, TUSIAD Vergi Çalışma Grubu tarafından düzenlenen 12 Haziran 2013 tarihli TUSIAD Transfer Fiyatlandırması Semineri'ne konuşmacı olarak katıldı.

Seminerde, transfer fiyatlandırması konusunda Türkiye ve dünya uygulamaları ele alınarak, uygulamadaki sorunlar ve çözüm önerileri değerlendirildi.

Abdulkadir Kahraman, "Transfer Fiyatlandırması Konusunda Dünya'daki Güncel Gelişmeler" başlığı altında transfer fiyatlandırmasındaki global eğilimler, uluslararası organizasyonların çalışmaları, hangi ülkelerin bu konuda yasal düzenlemeler yaptığı ve şirket yönetimleri için transfer fiyatlandırmasının önemi konularını içeren bir sunum gerçekleştirdi.

Denetim Bölüm Başkanı Murat Alsan Mali İşler ve Finans Yöneticileri Zirvesi'ndeydi

KPMG Türkiye Denetim Bölüm Başkanı Murat Alsan, 20 Haziran Perşembe günü, Eduplus tarafından düzenlenen Mali İşler ve Finans Yöneticileri Zirvesi'ne katıldı. Alsan seminerde yaptığı konuşmada, "Denetim İle Başarıya Ulaşmak (Güvenilir Finansal Tablolar, Doğru Bilgi Akışı ve Şeffaflık)" konularından bahsetti.

Timur Çakmak, "Türkiye-ABD Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Etkileri"ni Anlattı

21 Haziran 2013 Cuma günü İzmir Ticaret Odası (İZTO) binasında gerçekleştirilen "Amerika' ya İhracatta Fırsatlar ve Öneriler" seminerinde KPMG Türkiye Vergi Bölümü Şirket Ortaklarından Timur Çakmak konuşmacı olarak yer aldı.

ABD ile ticari işbirlikleri, ABD'de yatırım, konsolosluk yardımları, vizeler ve vergilendirme ile ABD'de iş yapmak için gerekli bilgi ve stratejiler üzerinde durulan seminerde Timur Çakmak, "Türkiye-ABD Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Etkileri" üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Sunumunda Türkiye ve ABD arasındaki çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasının özellikle Türk ihracatçılarına ne gibi bir etkisi olduğu, ne tür haklar sağladığı ve bu haklardan yararlanmak için nasıl hareket edilmesi gerektiğinin yanı sıra; Türk yatırımcılar tarafından ABD'de kurulabilecek olan şirketler hakkında da bilgi verdi.

Murat Palaoğlu “Gümrük ve Dış Ticarete Gündem” Konulu Bir Seminer Verdi

AmCham ★ Turkey
American Business Forum In Turkey

Amerikan Ticaret Odası Türkiye temsilcisi Amerikan Şirketler Derneği (ABFT) üyeleri için 27 Haziran’da AmCham Türkiye/ABFT Şişli ofisinde düzenlenen, “Gümrük ve Dış Ticarete Gündem” konulu seminere KPMG Türkiye Vergi Bölümü Gümrük ve Ticaret Direktörü Murat Palaoğlu konuşmacı olarak katıldı.

KPMG Türkiye Vergi Danışmanlık Ekibi Ödüllerine Yenilerini Eklledi

KPMG Türkiye Vergi Bölümü Şirket Ortaklarından Ayhan Üstün liderliğindeki Vergi Danışmanlık Ekibi, dünyanın saygın sektörel dergilerinden Acquisition International tarafından Türkiye’de Yılın Vergi Danışmanlık Şirketi, “Şirket Birleşme ve Satın Almaları Alanında Yılın Vergi Ekibi” ve “Özel Müşteriler Alanında Yılın Vergi Danışmanlık Şirketi”; finans dünyasına yönelik önde gelen yayınlardan biri olan Finance Monthly dergisi tarafından ise Türkiye’de Şirket Birleşme&Satın Alma Alanında Yılın Danışmanlık Şirketi ve M&A International tarafından Türkiye’de Yılın Şirketi ödüllerine layık görülürken; dünyanın önde gelen şirketlerinin ve danışmanlarının okuyucu oyları ile belirlendiği Global 100-2013 listesine girmeyi başardı.

Gökhan Yılmaz, TKYD’nin Yönetim Kurulu Üyeliği İhtisas Programı’nda “İç Kontrol ve Denetim” Üzerine Sunum Yaptı

31 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD) ve Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu (SPL) işbirliğiyle Yönetim Kurulu Üyeliği İhtisas Programı düzenlendi. 31 Mayıs Cuma günü programa, KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölümü Müdürlerinden Gökhan Yılmaz katılarak, “İç Kontrol ve Denetim” konulu bir sunum gerçekleştirdi.

**Vergi Bölümü
Direktörlerinden
Emrah Akın, YASED’in
Vergi ve Teşvikler
Çalışma Grubu
Başkanı Seçildi**

KPMG Türkiye Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ile El Ele Verdi

KPMG Türkiye; çalışanları ile KPMG Global ve Avrupa yapılanmasının Van depreminin ardından yaptığı yardımlarla Yüzüncü Yıl Üniversitesi için ODTÜ Mezunlar Derneği ve Eymir Kültür Vakfı öncülüğünde yaptırılan dersliklere katkıda bulunmuş ve KPMG adını taşıyan bir sınıf yaptırmıştı.

Bu desteği sürdürülebilir kılmak için üniversite üniversite ile 2013 yılında uzun soluklu bir projeye başlatıldı. Projenin ilk adımı olarak 4 Haziran 2013 günü İnsan Kaynakları Direktörü Seden Kundakçıoğlu, Kurumsal İletişim ve Pazarlama Müdürü Figen Tahiroğlu, marka elçileri Arlin Şirinpınar, Ceylan Aras ve Zeynep Kırçuval ile birlikte Van'a gidilerek öğrencilere "Doğru Kariyer Seçimi" üzerine bir seminer verildi. Projenin devamında başarılı öğrencilere burs verilmesi, KPMG Türkiye'de staj imkânı sağlanması ve KPMG uzmanlarının Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne giderek derslere girmesi planlanıyor.

Ağrı'nın Türkeli Köyü İlkokulu Öğrencilerinin Karne Hediyelesi KPMG'den

KPMG Türkiye Denetim Bölümü çalışanlarından Algan Acar'ın önerisiyle başlatılan Ağrı'nın Türkeli Köyü İlkokulu'na yardım kampanyası, KPMG'lilerin büyük ilgisi ve destekleriyle Ağrı'daki miniklere çok güzel bir karne hediyesi oldu.

Toplanan yardımlarla birlikte Ağrı'ya gidip hediyeleri dağıtan Algan, birbirinden sıcak fotoğraflar ve teşekkürlerle döndü. Yardım kampanyası, öğrencilerin yeni eğitim-öğretim yılına daha güvenli, sağlıklı bir okul ve daha iyi imkânlar içinde girebilmeleri için yapılacak tadilat çalışmalarıyla devam edecek.

KPMG Türkiye YASED'in Koza Projesi'ne Destek Veriyor

Uluslararası Yatırımcılar Derneği YASED, 2009 yılından bu yana sürdürdüğü Koza Projesi ile 500 öğrenciye 100'den fazla şirkette staj yapma imkânı sundu.

Proje, hükümetin açıkladığı yeni teşvik sistemine göre en az gelişmiş beşinci ve altıncı bölgeler olarak belirlenen illerdeki üniversitelerde eğitim gören öğrencileri kapsıyor. KPMG Türkiye de Koza Projesi'ne destek veriyor. Proje kapsamında bu yıl, Sümeyra Kılıcı KPMG Türkiye Outsourcing bölümünde, Rıdvan Temuçin ise Denetim bölümünde staj yapacak.

Aramıza Yeni Katılanlar

Berk Alp
Danışmanlık,
Kıdemli Müdür

Çalışma hayatına 2003 yılında Moskova ENKA Yapı & Endüstri’de mühendis olarak başlayan Berk Alp, 2005 yılında St. Petersburg’daki Renaissance Yapı’da Planlama ve Kontrol Müdürü olarak görev almıştır.

2007-2010 yılları arasında Moskova-Strabag’da Sözleşmeler&İhale Başkanı, 2011-2012 yılları arasında da Amsterdam-Alfa Bank’ta Finans Ortağı olarak kariyerine devam eden Berk Alp, son olarak 2012 yılında KPMG Hollanda’ya Danışman olarak transfer olmuş ve Mayıs 2013 itibarıyla KPMG Türkiye Danışmanlık Bölümü’nde Kıdemli Müdür olarak göreve başlamıştır.

Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği bölümünden 2003 yılında mezun olan Berk Alp, yüksek lisans eğitimini 2012 yılında Rotterdam Yönetim Akademisi’nde İşletme alanında tamamlamıştır.

Seçil Namruk
İnsan Kaynakları,
Kıdemli Müdür

Çalışma hayatına 2002 yılında Merck Sharp & Dohme’da İnsan Kaynakları Uzman Yardımcısı olarak başlayan Seçil Namruk, 2005 yılında Kıdemli Uzman görevine getirilmiş ve İnsan Kaynakları’nın tüm süreçlerinden sorumlu olmuştur. 2007 yılında Nike Türkiye’ye geçerek İnsan Kaynakları fonksiyonlarını yürütmüş ve 2009 yılında Orta ve Ortadoğu Afrika bölgesindeki ülkelerde bölgesel İnsan Kaynakları Yönetimi’nden sorumlu olmuştur.

Seçil Namruk son olarak Amerikan gıda şirketi Bunge Türkiye’de Ülke İnsan Kaynakları Müdürü olarak görev yaparak merkez ofis ve üretim tesisleri olmak üzere tüm İnsan Kaynakları fonksiyonlarını yönettikten sonra KPMG Türkiye İnsan Kaynakları Bölümü’nde Eğitim ve Gelişim’den sorumlu Kıdemli Müdür olarak göreve başlamıştır.

İstanbul Teknik Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeofizik Mühendisliği bölümünden 2001 yılında mezun olan Seçil Namruk,, yüksek lisans eğitimini ise 2002 yılında Marmara Üniversitesi’nde İşletme alanında tamamlamıştır.

Selahattin Sarioğuz
Denetim,
Müdür

Selahattin Sarioğuz çalışma hayatına 2007 yılında PwC Türkiye’de Denetim Asistanı olarak başlamış, ağırlıklı olarak sigorta sektöründeki denetimlerde yer almıştır.

2010 yılından itibaren Ergo Sigorta A.Ş.’de Teknik Muhasebe Departmanı’nda görev alan Sarioğuz’un sigorta şirketleri alanında geniş sektör deneyimi bulunmaktadır.

Temmuz 2013 itibarıyla KPMG Türkiye Denetim Bölümü’ne Müdür olarak katılmıştır. Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme bölümünden 2004 yılında mezun olan Selahattin Sarioğuz, yüksek lisans eğitimini de 2007 yılında İstanbul Üniversitesi’nde Finans alanında tamamlamıştır.

KPMG Türkiye

“2013 Acquisition International Vergi Ödülleri Listesi”nde İki Ayrı Kategoride Ödül Aldı

KPMG Türkiye dünyanın saygın finans dergilerinden Acquisition International dergisinin Uluslararası Vergi Ödülleri 2013 listesinde “Şirket Birleşme ve Satın Almaları Alanında Yılın Vergi Ekibi” ve “Özel Müşteriler Alanında Yılın Vergi Danışmanlık Şirketi” ödüllерinin sahibi olarak yer aldı. Şirket birleşme ve satın almaları alanında KPMG’yi temsilen yılın vergi ekibi ödülünü KPMG Türkiye Vergi Bölümü şirket ortaklarından Ayhan Üstün alırken; özel müşteriler

alanında yılın vergi danışmanlık şirketi ödülünü ise KPMG’yi temsilen KPMG Türkiye Vergi bölümü direktörlerinden Eray Büyükkseban aldı.

Dergi, Ayhan Üstün ile, KPMG Türkiye vergi direktörleri Eray Büyükkseban ve Begüm Kitiş’le beraber liderlik ettiği Birleşme&Satın alma ve uluslararası vergi işlemleri üzerine gerçekleştirdiği röportaja yer verdi.

Ayhan Üstün, KPMG Türkiye'nin şirket birleşme&satın almalarında müşteri ihtiyaçlarına ve özel durumlara yönelik çözümler sunduklarını belirterek; KPMG Türkiye'nin bu nedenle 2007 yılından itibaren birleşme ve satın alma konusunda sadece bu işe odaklanmış bir takım oluşturma yoluna gittiğini ve 2010 yılından bu yana KPMG Türkiye'nin birleşme&satın alma konusunda asistanından şirket ortağına kadar her seviyeden uzmanı içeren tam donanımlı bir kadro ile hizmet verdiğini ifade etti.

KPMG Türkiye finans, enerji ve özel sermaye yatırımları başta olmak üzere sektörün kendine özgü gereksinimlerini saptayıp çözüm üretirken, aynı zamanda ekip olarak kazanılan deneyimlerle birlikte sahip oldukları sektör bilgisine daima yenilerini ekliyor. Üstün, çalışmalarıyla ilgili şöyle konuştu:

"Birleşme&satın alma ekibi olarak teknik bir vergi danışmanı olmaktan ziyade, her birleşme&satın alma işleminde yetkin görüşlerimizle yer alma amacındayız. Birleşme ve satın alma süreçlerinde kendimizi müşterilerimizle aynı takımın bir parçası olarak görüyoruz.

Yaklaşımımızın müşterilerimiz tarafından memnuniyetle karşılandığını ve KPMG'nin başarısına katkıda bulunduğunu görmekten

mutluluk duyuyoruz. Şunu da eklemem gerekir ki uzmanlık ve devamlılık, yüksek kalitede iş yapmanın ayrılmaz bir parçası. Bizim gibi profesyonel hizmetler sunan şirketlerde bireylerin katkısı farkların en büyüğünü oluşturuyor. Ekibimizin değerli birer parçası olan önemli çalışanlarımızı yıllardır ekip içinde tutmayı başardığımızı görüyor ve bundan mutluluk duyuyorum. Onlar olmasaydı bugünkü başarıımıza asla ulaşamazdık.

KPMG Türkiye adına kazanılan ödüllere ilişkin yorumda bulunan Ayhan Üstün, kazanılan ödüllerin müşterilere yenilerini ekleme ve pazarın geribildirimini alarak doğru işler yapmaya devam etme ve olası gelişim alanlarını tespit etme açısından son derece önemli olduğunu ifade etti.

"Bu sebeplerle, KPMG Türkiye, müşterileri ve pazar algısı açısından pazar araştırması ve ödüllerin yararlı olduğuna fazlasıyla inanıyor. Birleşme ve satın alma ekiplerimiz (finans ve vergi ekipleri) bu sene diğer iş dünyası dergilerinden de farklı ödüller kazandı. Fakat bu ödül bizi alanında en iyi vergi ekibi olarak takım performansı ile öne çıkarıyor. Müşterilerimize nazik takdirleri için teşekkür etmeli ve kendimizi başarıımızdan dolayı kutlamalıyız."

Ayhan Üstün, 2010 ve 2011 yıllarında Türkiye'nin göze çarpan ekonomik büyüme sürecinde ülkenin aynı zamanda cari hesap açığı, işsizlik ve yüksek enflasyon potansiyeli gibi bazı makro ekonomik konularla mücadele etmek zorunda kaldığının altını da çizdi.

Türkiye'deki birleşme&satın alma pazarında yabancı yatırımcının payının %50'in altına düştüğüne dikkat çeken (2011 yılında %74 ve 2010 yılında %60). Ayhan Üstün, bu durumu Türk yatırımcılarının devam eden özelleştirme projelerindeki üstünlüğüne bağlıyor. Sayısı giderek artan özelleştirme projeleri hariç tutulsa bile, yabancı yatırımcının Türk birleşme&satın alma pazarındaki payı yine de %80'in üzerine çıkmış durumda. Bu da Türkiye'nin birleşme&satın alma alanında halen yatırım çeken bir pazar olduğunu doğruluyor. Enerji, finans, imalat ve ulaşım/lojistik gibi sektörler birleşme & satın alma faaliyetlerinin en etkin olduğu sektörlerin başında geliyor. Üstün sözlerini şöyle bitirdi:

"Doğrudan yabancı yatırım verilerine baktığımızda Türkiye, 2012 yılında yaklaşık 12,5 milyar dolarlık yatırım çekmiştir. Bu rakam, 2011 yılı verilerine kıyasla %30; 2007 yılı verilerine kıyasla %45 oranında düşüşe işaret etmektedir. Zira, 2007 yılında Türkiye 22 milyar Amerikan doları değerinde doğrudan yabancı yatırım çekerek şimdiye dek kaydedilen en yüksek rakama ulaşmıştı. 2012 yılının sonlarında Türkiye'nin kredi notunun 'yatırım yapılabilir' olarak nitelendirilen seviyeye yükseltilmesi, doğrudan yabancı yatırımın ilerleyen dönemlerde artmasına olanak sağlayacaktır."

Yukarıdakileri birlikte değerlendirdiğimizde, ilerleyen dönemler için Türkiye'nin gelecek yıllarda daha fazla doğrudan yabancı yatırım çekebilme potansiyeli olduğunu ve gerçekleşmesi öngörülen yatırımlarla beraber Türkiye'deki birleşme&satın alma faaliyetlerinin artacağını düşünüyoruz.

Özellikle ülkedeki küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ'ler) kayıt dışı faaliyetler, güvenilir olmayan finansal veriler gibi geçmişe dönük problemlerini çözmede Yeni Türk Ticaret Kanunu ve mali düzenlemeler faydalı olabilirse ülkedeki birleşme&satın alma faaliyetleri için büyük bir potansiyel oluşacaktır.

KPMG Türkiye Ülke Masaları

KPMG Global Çin Pratiği'nden Çin Pazarına Hazırlık Paketi

KPMG Global Çin Pratiği, Çin pazarına girmeyi hedefleyen ve Çin'de mevcut faaliyetlerini geliştirmeyi hedefleyen şirketlere yönelik önemli bilgiler sunan yeni bir paket hazırladı. "Market Ready Express" adı verilen paket, KPMG çalışanlarının müşterileriyle birlikte Çin'in yatırım stratejileri üzerine bir iletişim platformu oluşturmalarına yardımcı olabilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Paket, Çin'deki yatırım stratejilerine ilişkin dört farklı senaryodan ve bu senaryolara ilişkin olarak hazırlanan kısımlardan oluşmaktadır. Ek olarak, her bir senaryoya ilgili müşteri sunum ve taslakları ile başarı hikâyelerini içeren bölümler yer almaktadır.

Her bir senaryo müşterilerin Çin'deki yatırım tecrübeleri ve pazar ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanmış ve senaryolarda zorlu pazar şartlarında ortaya çıkabilecek güçlüklerin aşılması konusunda müşterilerimize yol gösterici olabilmek hedeflenmiştir.

- Senaryo 1, Çin pazarını tanımayan ve Çin'de yatırım tecrübesi olmayan müşterilere;
- Senaryo 2, Çin pazarına yeni girmiş olan ve pazara giriş aşamasında yardıma ihtiyaç duyabilecek müşterilere;
- Senaryo 3, Çin'de faaliyet gösteren, ancak pazar stratejilerini yenilemek veya var olan pazar alanlarını genişleterek yeni pazar alanlarına ulaşmak isteyen müşterilere ve
- Senaryo 4, Çin'de faaliyet gösteren ve işletme rekabetiyle karşılaşan uluslararası firmalara yönelik olarak hazırlanmıştır.

Bu paketi Çin pazarındaki karmaşık ve zorlu yapıyı anlayabilme ve aşabilmeye yardımcı bir kılavuz, aynı zamanda müşterilerin pazara giriş ve pazardaki oluşturmaları faaliyetlerde karşılaşacakları durumlara hazırlayıcı pratik bir el kitabı olarak düşünülebilir.

Bu paket hakkında daha fazla bilgi almak için İş Geliştirme bölümünden İbrahim Özer'le iozer@kpmg.com adresinden iletişime geçebilirsiniz.

Rusya Otomotiv Pazarında Güncel Gelişmeler

Küresel otomotiv sektörü, gün geçtikçe gelişen ve ülke ekonomileri için önemi artan bir sektördür. Son yıllarda Rusya'da yaşanan otomotiv satış, ithalat ve üretim alanlarındaki büyük artış, 2008 sonbaharından itibaren global ekonomik krizin ve özellikle petrol fiyatlarının düşmesiyle azalmış ve 2009 yılında satış adedi olarak %50'lere, hacim olarak da %60'lara varan bir azalma göstermiştir. Fakat bu durum kısa zamanda düzelmiş, Rusya otomotiv sektörü bölgenin en büyük pazarlarından biri haline tekrar gelmiştir.

Rusya otomotiv sektörü 2011 yılında büyük bir ivme kazanarak %37'lik bir artışla 2,6 milyon adetlik hafif ticari araç satışına imza atmıştır. Sektörün 2012'deki durumuna bakıldığında ise dünyada hafif ticari araç satışları %5,2 artarken, Rusya'da bu artış iki katından fazla olacak şekilde %10,9 ile 2,9 milyona ulaşmıştır.

Ancak 2013 için beklentiler aynı yönde değildir. Mevcut veriler ve beklentiler göz önüne alındığında satış rakamlarının 2012 ile hemen hemen aynı olacağı, büyümenin yüksek ölçekli gerçekleşmeyeceği tahmin edilmektedir.

Hurda araç reformu, geniş nüfusa göre düşük işsizlik oranı, büyüyen orta sınıf, yüksek harcanabilir gelir ve artan araç finansmanı olanakları gibi birçok etmen Rusya'nın önümüzdeki yıllarda Almanya'yı geride bırakarak Avrupa'nın en büyük otomotiv pazarı haline gelebileceğinin göstergesidir. Otomotiv pazarının büyüklüğüne rağmen kişi başına düşen araç sayısı bakımından Almanya (530/1000), İtalya (613/1000), Fransa (500/1000) gibi gelişmiş pazarlarla kıyaslandığında Rusya (238/1000) bir hayli geride kalıyor.

Son yıllarda Rusya sadece araç ithal eden bir şirket olmaktan çıkmış, gerek artan iç talep gerekse de yerli üretim ve yerelleştirme eğilimleri devletin sıkı politika ve reformlarıyla birlikte iç üretimi artırmış, sonuç olarak Rusya'yı önemli bir üretici konumuna getirmiştir.

Yerelleşme süreci hala devam etmekte olan Rus otomotiv pazarı, Türkiye otomotiv tedarikçileri için büyük fırsatlar sunmaktadır. Güvenilir tedarikçilere duyulan ihtiyaç günden güne yükselmekte, coğrafi yakınlığı ve bu alandaki tecrübesiyle Türkiye tercih edilen ülkeler arasında en önlere gelmektedir.

Daha fazla bilgi almak için İş Geliştirme bölümünden İbrahim Özer'le iozer@kpmg.com adresinden iletişime geçebilirsiniz.

KPMG Türkiye Japon Masası, Tokyo'da "Türkiye'ye Yatırım" Konulu Bir Seminer Düzenledi

KPMG Türkiye İstanbul ofisinde, Japon Masası'ndan sorumlu kıdemli müdür olarak görev yapan Yuji Komiya, 5 Haziran 2013 tarihinde Tokyo'da, KPMG Japonya işbirliğiyle "Türkiye'ye Yatırım" konulu bir seminer gerçekleştirdi.

"Türkiye'deki Güncel Yatırım Ortamı ve Pazara Yeni Giriş için Birleşme ve Satınalma Stratejileri" altbaşlıklı seminerde, öncelikle Türkiye Birleşme ve Satınalma pazarındaki son gelişmeler, yabancı yatırımcılar için vergisel/yasal sorunlar ve yaşanan zorluklar üzerinde duruldu.

Yuji Komiya "Türkiye'ye makro-ekonomik bir bakış", "Türkiye'ye Japon yatırımlarında son trendler", "Yeni TTK'daki Son Gelişmeler" başlıkları altında Türkiye'deki güncel yatırım ortamını anlattı.

KPMG Türkiye Vergi Bölüm Başkanı Abdulkadir Kahraman, özellikle "Türk Kurumsal Vergi Sistemine Genel Bir Bakış", "Birleşme ve Satınalma Vergilendirmesi" ve "Yabancı Yatırımcılar için Birleşme ve Satınalma Alanında Yaşanan Vergisel/Yasal Sorunlar ve Zorluklar" konularının üzerinde durarak Türkiye'deki son dönem vergi ortamını değerlendirdi.

KPMG Türkiye Danışmanlık Bölümü Direktörü Ekrem Özer ise, güncel bilgiler ve yabancı yatırımcıların bu alanda karşılaştığı zorlukları ele alarak Türkiye'deki Birleşme ve Satınalma pazarındaki son gelişmeleri aktardı.

Türkiye pazarına ilgi duyan çok sayıda şirketten yaklaşık 150 katılımcının bulunduğu seminer sonrası alınan geribildirimler, Japonya'da buna benzer detaylı bir analiz sunarak spesifik bir konuya odaklanılan rakip niteliğinde organizasyonların nadiren düzenlenmesi nedeniyle, seminerin oldukça verimli geçtiğini gösterdi. Seminerden sonra Japon yatırımcılar tarafında Türkiye pazarına potansiyel ilginin giderek artacağını gözlemledik.

KPMG Türkiye Japon Masası'nın hizmetleriyle ilgili detaylı bilgi için İş Geliştirme bölümünden İbrahim Özer'le iozer@kpmg.com adresinden iletişime geçebilirsiniz.

Vergi Gündemi

- Gelecek Üç Ayın Vergi Gündemi
Timur Çakmak
- Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunu Tasarısı ile Öngörülen Değişiklikler
Abdulkadir Kahraman
- Yeni Varlık Barışı Kanunu
Timur Çakmak
- İrtibat Büroları ile İlgili Yeni Düzenlemeler ve Yabancı Yatırımcılara Etkileri
Ayhan Üstün
- Yeni Teşvik Sistemi: Hedefler, Yenilikler ve 2013 Değişiklikleri
Emrah Akın - Aslı Melek Gülseren
- Gümrük Kanunu'ndaki Yeni Değişiklikler Neler Getiriyor?
Murat Palaoğlu - Hakan Uçak
- Döviz Kazandırıcı Hizmetlere Yeni Nesil Devlet Teşvikleri
Emrah Akın
- Vergi Cennetleri, Off-Shore Bilgi Sızıntısı ve Yarattığı Yankılar
Ali Hakan Tüfekçiler
- Yurt Dışından İthal Edilen Mallarla İlgili Sonradan İthalatçı Lehine Yapılan Fiyat İndirimlerinde KDV Sorunu
Güray Kurşunoğlu

Gelecek Üç Ayın Vergi Gündemi

Son dönemlerde vergi alanında birçok hareketliliğin yaşandığı görülmektedir. Özellikle, bir taraftan Varlık Barışı Kanunu'nun yürürlüğe konması diğer taraftan ise Maliye Bakanlığı'nın gelir ve kurumlar vergisi kanunlarını birleştirmek suretiyle yeni bir yasa Tasarısı hazırlıkları, yine elektronik fatura ve defter uygulamalarına ilişkin düzenlemeler vergi mükelleflerinin yakından ilgilendirmektedir. Söz konusu bu değişiklik ve uygulamalar aşağıda belirli başlıklar halinde incelenmiştir.

Varlık Barışı Kanunu

Varlık Barışı Kanunu ikinci kez gündeme getirilmiş ve TBMM'de kabul edildikten sonra 9 Mayıs 2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanun uyarınca yerli ve yabancılar 15 Nisan 2013 tarihinden önce yurtdışında bulunan varlıklarını (para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazlar) , 31.7.2013 tarihine kadar banka ve aracı kurumlara bildirmek veya vergi dairelerine beyan etmek zorundadır. Bu maddede yer alan bildirim ve beyan sürelerini izleyen üçüncü ayın sonuna kadar diğer bir anlatımla 31.10.2013 tarihine kadar uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Ayrıca aynı kanun ile getirilen düzenlemeye göre;

Tam mükellefiyete tabi gerçek kişiler ile kurumların; yurtdışındaki şirketlere ilişkin iştirak hisselerinin satışından doğan kazançları, yurtdışındaki şirketlerden elde ettikleri iştirak kazançları, yurt dışında bulunan iş yeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ticari kazançlarını, 31.10.2013 tarihine kadar elde edilenler de dâhil olmak üzere, 9 Mayıs 2013 tarihinden itibaren 31.12.2013 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmesi kaydıyla gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur. Yine yurtdışı şirketlerin tasfiyesinden doğan kazançların 31.12.2013 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması kaydıyla gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

Timur Çakmak

Yeni Gelir Vergisi Kanunu

12 Haziran 2013 tarihinde Başbakanlık tarafından TBMM Başkanlığı'na sunulan yeni gelir vergisi Tasarısı ile mevcut 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu yürürlükten kaldırılmakta ve gerçek kişi ve kurumlara ilişkin gelir ve kazanç vergilemesi tek bir kanun altında düzenlenmektedir. Yeni Tasarı sistematik olarak yeni bir düzenleme getirmemekle birlikte mevcut kanunlarda var olan bazı istisnaları daraltmakta veya kaldırmaktadır. Henüz TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bekleyen Tasarının TBMM'nin tatile girmesinden önce yasalaşması beklenmemektedir.

E-Fatura Uygulaması

Mevcut düzenlemeye göre; 421 Seri No.'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca e-fatura düzenleme zorunluluğu kapsamına giren mükelleflerin 1 Eylül 2013 itibarıyla uygulamaya geçmeleri gerekmektedir. Yine 424 Seri No.'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde ise uygulamadan yararlanmak isteyen mükelleflerin, başvuru işlemlerini www.efatura.gov.tr internet adresinde yayımlanan başvuru kılavuzuna uygun olarak yerine getirmeleri gerektiği belirtilmiştir. Burada yayımlanan kılavuzda, e-fatura uygulamasına entegrasyon yoluyla geçmek isteyen mükelleflerin entegrasyon süreçleri tamamlanana kadar portal hesaplarının tanımlanmamasını talep edebilecekleri, ancak 31.12.2013 tarihi itibarıyla entegrasyonun tamamlanamaması halinde portal hesaplarının bu tarih itibarıyla aktif hale getirileceği ifade edilmiştir.

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanımına Geçiş Süreci

29.6.2013 tarih ve 28692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 427 Sıra No.'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetine ilişkin geçiş süreci 1 Temmuz 2013 tarihinden 1 Ekim 2013 tarihine uzatılmıştır. Yapılan değişiklik ile, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlar ile yol kenarı otopark hizmeti veren mükelleflerin 1 Ekim 2013 tarihinden itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanmaları gerekmektedir.

Sat-Geri Kirala Uygulaması İstisna Kapsamına Alınıyor

TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmekte olan 478 sıra sayılı torba kanun Tasarısı ile 21.11.2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında; finansal kiralama şirketlerince yapılacak sat-geri kirala işlemleri kurumlar vergisi ve katma değer vergisinden istisna tutulacaktır. Uygulama söz konusu kanunun aynen yasalaşması halinde yürürlüğe girecektir.

Finansman Gider Kısıtlaması

6322 Sayılı Kanun'un 37. maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen ve 1.1.2013 tarihinden itibaren uygulamaya giren bent uyarınca Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama faktöring ve finansman şirketleri dışında kullanılan yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz komisyon vb gider ve maliyet unsurları toplamının %10'unu aşmamak üzere BKK tarafından kararlaştırılacak kısmı kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılamayacaktır. Paralel düzenleme GVK'nun 41/9 maddesinde de yapılmıştır.

Ancak söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı henüz ihdas edilmediğinden bu kısıtlama uygulanamamaktadır. Dolayısıyla söz konusu BKK'nın önümüzdeki dönemde çıkarılması halinde finansman gider kısıtlamasının uygulanacağını unutmamak gerekir.

Yeni Türk Petrol Kanunu Yürürlüğe Girmiş

6491 Sayılı Türk Petrol Kanunu 11.06.2013 tarih ve 28674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun ile birlikte, 60 yıldır yürürlükte bulunan 6326 sayılı Türk Petrol Kanunu yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemde uygulamada ne tür etkiler yaratacağı izlenecek olup ayrıca yeni petrol kanunu ile ilgili ikincil düzenlemelerde izlenecektir.

Timur Çakmak

Vergi, Şirket Ortağı

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 954 64 09

E: tcakmak@kpmg.com

Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunu Tasarısı ile Öngörülen Değişiklikler

NASIL BİR GELİR VERGİSİ KANUNU TASARLANDI?

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan “Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı” 12 Haziran 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na sevk edilmiştir.

Tasarıyı incelediğimizde iki ayrı kanunda düzenlenen “Gelir Vergisi Kanunu” (GVK) ve “Kurumlar Vergisi Kanunu”nun (KVK) tek bir metin altında birleştirilmek suretiyle “Gelir Vergisi Kanunu” olarak düzenlendiği görülmektedir. Kanun gerekçesinde, gerek gerçek kişiler gerek kurumlar ile ilgili “gelirlerin” vergileme ilkeleri tek bir kanun haline getirilmektedir. Diğer taraftan, Tasarının amacı gerçek kişi gelirleri ve kurum kazançlarına dayalı gelir vergisi uygulamalarını ilgilendirilen usul ve esasları belirlemektir.

VERGİNİN KONUSU VE GELİRİN UNSURLARI NELERDİR?

Mevcut kanunda olduğu gibi, verginin konusu belirli bir dönemde elde edilen net gelir olarak tanımlanmaktadır. Tasarı’da verginin konusu ve gelir unsurları aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

• Mali güce göre vergi alınması benimsenerek “ödeme gücüne göre vergileme” ilkesi gereği, vergi gelir üzerinden alınmalı,

• Etkin, basit ve adil bir vergi sistemi oluşturarak kamu finansmanı sağlam temellere dayandırılmalı,

• Sürdürülebilir kalkınmayı desteklemeli; istihdamı, üretimi ve tasarruf ve yatırımları teşvik etmeli,

• Vergiye gönüllü uyumun artırılması ve kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasını sağlamalı,

• İstisna ve muafiyet minimum düzeye indirilmeli,

• Halka arz teşvik edilmeli.

Tasarı’da belli bir gelir limitinin üzerindeki kazanç sahipleri artan oranlılık esasında daha yüksek oranlarda vergilemeye tabi tutulmaktadır. Kamuoyunda “zenginden daha fazla vergi” olarak anılan değişiklik Tasarıya bu şekilde yansımıştır. Bu kişiler için özel bir vergi oranı ve tarifesini öngörülmemiştir. Diğer taraftan, girişimciliği teşvik amacıyla 29 yaşından büyük olmayan genç girişimcilere belli süreler ile vergi indirimi öngörülmektedir.

1. Tasarı maddelerinin gerekçelerindeki açıklamalar, yasa koyucunun iradesinin önüne geçiyor mu?

Tasarı incelendiğinde, “kanun yapma” tekniği açısından lafzın açık olması kamuoyu ve mükellefler açısından en önemli beklenti olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan, lafzın açık olmadığı hallerde kanunun konuluşundaki amaç, düzenlemelerin kanundaki yerleri dikkate alınmalıdır.

Ancak Tasarı incelendiğinde lafızda açıklıkla görülmeyen düzenlemeler gerekçelere serpiştirilmiştir. Örnek vermek gerekirse, iştirak hisselerinin satışından elde edilen kazançlara sağlanan istisna ile ilgili olarak Tasarı gerekçesinde yer alan ibare şu şekildedir: “Holding şirketleri, esas itibarıyla başka şirketlere iştirak etmek amacıyla kurulmaktadır. Bu çerçevede, holding şirketlerinin ellerinde tuttukları iştirak hisselerinin satışı dolayısıyla istisnadan faydalanmaları mümkün değildir.” Bu yaklaşımın mükellef ve İdare arasındaki uyumsuzlukları artırdığı ve karşılıklı güven tesisini zedelediği kanaatiniz. Bunun yerine açık ve net kanun lafzı kullanılarak yasal düzenlemeler yapılması “vergi hukukunun” en temel prensibi olan vergilerin kanuniliği ilkesinin esas alınması önemlidir.

Abdulkadir Kahraman

2. Kurumlar vergisi mükelleflerine tanınan istisnalar genel olarak devam ettirilmektedir. Ancak istisna ve indirimler (özellikle gelirlerini yıllık beyanname ile beyan eden gelir vergisi mükellefleri için) daraltılmaktadır.

“Eğitim ve öğretim işletmelerinde kazanç istisnası”, “sergi panayır istisnası”, “kurum kazançlarında istisnalar”, “yabancı fon kazançları istisnası” değişik koşullarla devam ettirilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu ile kurumlara sağlanan aşağıdaki istisnaların önemli bir kısmı devam ettirilmektedir.

- Tam mükellef başka bir kurumun sermayesine iştirakten elde edilen kazançlar (iştirak kazançları),
- Tam mükellef başka bir kurumun kârına katılma imkânı veren kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde edilen kâr payları,
- Tam mükellef girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları,
- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve limited şirket niteliğindeki şirketlerin sermayesine iştirak eden kurumların, bu iştiraklerinden elde ettikleri ve belirli şartları taşıyan iştirak kazançları (yurtdışı iştirak kazançları istisnası),
- Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları payların bedelinin itibari değeri aşan kısmı (emisyon primi istisnası),
- Türkiye’de kurulu yatırım fonları ve ortaklıklarının kazançlarına sağlanan istisnalar,
- Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye’de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazançlar.

Gerçek kişiler açısından, Tasarı ile kazançlarını yıllık beyanname ile beyan edecek olanlara, gelir veya kazancın indirimine esas gelir tutarından yapılacak indirimler iki ayrı madde (“diğer indirimler” ve “vergi indirimi” olarak) halinde düzenlenmekte ve indirimlerin kapsamı ciddi şekilde daraltılmaktadır. Tasarı öngörülen “vergi indirimleri” artan oranlılık esasını benimseyen gelir vergisi tarifesinin en alt dilimini esas alarak bir indirim öngörmekte olup, bu anlayış hem artan oranlı gelir vergisi tarife mantığına hem de “diğer indirimler” başlığı altında düzenlenen gelir sahibinin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili sigorta harcamalarındaki indirim esasından ayrılmaktadır. Nitelik itibariyle ayrı maddeler halinde düzenleme yapılmasına gerek

olmadığı, mevcut Gelir Vergisi Kanunu’ndaki esasların devam ettirilmesinin uygun olduğu kanaatindeyiz.

3. Türkiye’den alınan malların ihracı ile ilgili dar mükellefler ile ilgili düzenlemede değişiklik yapılmaktadır.

Tasarı ile “dar mükellef” kurumların, ihraç edilmek üzere Türkiye’den aldıkları malları Türkiye’de satmaksızın yabancı ülkelere gönderenlerin bu işlerden doğan kazançlarının Türkiye’de elde edilmiş sayılmaması uygulamasına devam edilmektedir. Ancak bu düzenlemeye, “Türkiye’de satmaksızın” ibaresine ilave olarak, “işin veya işlemin Türkiye’den yürütülmüş ya da yönetilmiş olması” biçiminde yeni bir ölçüt daha ihdas edilmiştir.

Bu düzenleme ile “satma tanımı” daha da daraltılmaktadır. Bu düzenleme bölgesel itibat bürolarının faaliyetlerinin “iş merkezi” olarak yorumlanarak, bu işyerlerine atfedilen kazancın vergilenmesi sorununa neden olabilir.

4. “Karşılıksız edinim (ivazsız intikal)” gelir tanımı kapsamına alınmamaktadır.

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu’ndaki, karşılıksız edinimlerin (ivazsız intikallerin) % 10 ila % 30 arasındaki oranlarda artan oranlı tarife ile intikal vergisine tabi tutulması uygulaması devam ettirilmektedir. “Karşılıksız edinimlerin”, intikal vergisi kapsamından çıkarılarak “diğer kazanç ve iratlar ile karşılıksız edinimler” olarak vergiye tabi tutulması Tasarı’da yer almamıştır.

5. Yıllara yaygın taahhüde dayalı inşaat ve onarım işleri ile ilgili yeni düzenlemeler getirilmiştir.

Tasarı’daki hali ile uygulamada ortaya çıkan tereddütler gerekçe gösterilerek, bu işlerle ilgili alınan hakediş bedellerinin (avanslar dâhil), mevduat faizi, repo geliri vb. para veya sermaye piyasası araçlarında değerlendirilmesi sonucunda elde edilen gelirler, yıllara yaygın kazançtan bağımsız olarak elde edildikleri yılda vergiye tabi tutulacaktır.

Birden fazla projeye sahip olunması halinde her inşaat ve onarım işinin hâsılat ve giderlerini ayrı defterlerde izlemeleri veya aynı defterde ayrı ayrı izlenebilmesine imkân verecek şekilde gösterme zorunluluğu belirtilmesine rağmen, belirtilen tereddütlerin mükelleflerin faaliyetlerinden elde edilen kazançtan ayrıştırılarak vergiye tabi tutulmaması esas olmalıdır.

6. Gayrimenkul alım-satımı ile “özel inşaat işleri” detaylı bir şekilde düzenlenmektedir.

Ticari organizasyon oluşturacak şekilde, gayrimenkul alım, satım ve inşaat işleriyle

uğraşanlar, bu faaliyetlerden kazanç elde etmeleri halinde ticari kazanç sahibi sayılacaklardır. Ancak ticari organizasyon olmaksızın yapılan gayrimenkul alım, satım ve inşaa işleri kapsam dışındadır. Tasarı ile ticari faaliyetin varlığı için devamlılık esas yerine "ticari organizasyon" kavramı benimsenerek, daha objektif ve gözlemlenebilir ölçüler esas alınmaktadır.

Bir faaliyetin ticari muhasebe tutmayı gerektirecek hacim ve önemde olması ya da faaliyetin özelliğine göre işin; sermaye veya yer tahsisi, personel istihdamı, reklam ve tanıtım gibi pazarlamaya yönelik işlemlere girişilmesi, dış kaynak temini, işe mahsus makine ve araç tedariki gibi suretlerle yürütülmesi "ticari organizasyon" oluştuğuna delil teşkil edecektir.

Özel inşaat işlerinden elde edilen gelirler ise, ticari kazanç kapsamı dışında özel bir düzenleme sonucunda vergileme kapsamına alınmaktadır.

7. İhracatta "götürü gider uygulaması", söz konusu giderlerin "fiili" olarak gerçekleştirilmiş olması şartına bağlanmaktadır.

Tasarı'da yer alan düzenleme ile "götürü gider uygulaması" "fiili harcama" şartına bağlı olarak için uygulanmak üzere değiştirilmektedir. Bu nedenle fiilen yapılmayan harcamaların, beyannamelerde otomatik bir indirim kalemi olması mümkün olmayacaktır.

8. "Finansman gider kısıtlaması" uygulaması devam ettirilmektedir.

Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin dış kaynaklardan yapılan borçlanmalardan kaynaklanan finansman giderleri hariç, "finansman gider kısıtlaması" uygulaması devam ettirilmektedir.

9. KKEG olarak uygulanan bazı ödemeler, "vergi matrahı, gelir unsurları ve kurum kazancı" üzerinden indirilemeyecek giderler özel bir madde altında düzenlenmiştir.

Tasarı ile "vergi matrahı, gelir unsurları ve kurum kazancı" üzerinden indirilemeyecek giderler ayrı bir madde ile hükme bağlanmıştır. Böylece, gelir vergisi ile diğer şahsi vergiler, her ne şekilde olursa olsun vergi cezaları ve para cezaları ile Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, her türlü zam ve faizler ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen gecikme faizleri, pişmanlık zamları gelir vergisinin matrahından, gelir unsurlarından ve kurum kazancından indirilmesi mümkün değildir.

10. %75 oranında uygulanan "taşınmaz ve iştirak hissesi" satışı kazancı istisnasının kapsamı daraltılmaktadır.

Tasarı'ya göre söz konusu kıymetlerin elden çıkarılmasından doğan kazançlar aşağıdaki

oranlarda "gelir vergisinden istisna" olacaktır:

- İki tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 40'ı,
- Üç tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 50'si,
- Dört tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 60'ı,
- Beş tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 75'i.

Diğer taraftan, geçici madde düzenlemesi ile bu kapsamda olup da kurumların aktiflerine kayıtlı iktisadi kıymetlerden bu Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla iki yıl süreyle elde bulundurulmuş olanların, Kanun'un yayımı tarihinden sonra elden çıkarılmasında anılan fıkranın (a) bendinde yazılı istisna oranları %75 olarak uygulanmak suretiyle kazanılmış hakları korunmaktadır.

11. Ücret gelirinin tanımı genişletilmektedir.

Tasarı ile öngörülen düzenlemeye göre bir işyerine bağlı olarak çalışanların, gerek kendi işverenleri gerekse herhangi bir şekilde yaptıkları hizmetler karşılığında (hizmet akdi aranmaksızın) üçüncü kişilerce sağlanan para ve ayınlar ile diğer menfaatler ücret niteliğinde sayılmaktadır.

12. İrtifak hakkı tesisi karşılığı alınan bedellerin gayrimenkul sermaye iradı türü kapsamına alınarak gelir vergisine tabi olduğu açığa kavuşturulmaktadır.

Tasarı ile bir taşınmaz üzerinde başka bir taşınmaz veya üçüncü kişiler lehine süreli veya süresiz irtifak veya intifa hakkı tesis edilmesi karşılığında elde edilen gelirler gayrimenkul sermaye iradı sayılmaktadır. Böylece, Maliye İdaresi ile mükellefler arasında yaratılan uyuşmazlıklarda yargıya intikal eden ve genel olarak mükellefler lehine sonuçlanan işlemler gelir vergisi kapsamına alınmaktadır.

13. Gayrimenkul sermaye iradı sahiplerinin safi kazançlarının tespitinde götürü gider uygulamasının kapsamı daraltılmaktadır.

Götürü gider uygulamasından sadece konut kira geliri elde eden kişilerin yararlanması esası benimsenmiştir. Taşınmazlarını konut dışında kullanım amaçlarına yönelik olarak kiraya verenlerin bu işlemlerden elde ettikleri gelirler için götürü gider usulünden yararlanmaları imkânı ortadan kaldırılmaktadır.

Öngörülen düzenlemeyle ticari, zirai ve mesleki kazanç sahiplerine, kurumlara, dernek ve vakıflara, kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan kiralamalardan elde edilen kira gelirleri ile arazi, arsa ve hakların kiralanmasından elde edilen gelirler götürü gider uygulaması kapsamından çıkarılmıştır.

14. Değer artış kazancı tespitinde "ÜFE endeksleme" uygulaması öngörülmektedir.

Yürürlükteki GVK'ya getirilen düzenlemeye göre, değer artış kazançlarında safi kazancın belirlenmesinde edinim değerini ÜFE'deki artış oranında endeksleme uygulaması, edinim ile elden çıkarma arasındaki dönemde ÜFE artış oranının % 10'u aşması şartına bağlı olarak uygulanabilmektedir. Tasarı ile "mal ve hakların" elden çıkarılmasında iktisap veya maliyet bedeli, elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere TÜİK tarafından belirlenen ÜFE endeksindeki artış oranında artırılarak endeksleme yapılması sağlanmaktadır.

15. Gerçek kişiler açısından değer artış kazançlarının kapsamı genişletilmektedir.

- Her türlü elektronik ortam veya alan adları, motorlu taşıtlara ait hat, plaka veya işletme haklarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artış kazancı sayılarak, gelir vergisi kapsamına alınmaktadır.
- Taşınmaz ve iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından doğan değer artış kazançlarında vergileme elde tutma sürelerine bağlı olarak belirlenen oranlarda istisnaya tabi tutulmakta, istisna tutarını aşan kısım gelir vergisi kapsamına alınmaktadır. Tasarı ile öngörülen esaslara göre taşınmaz ve iştirak hisselerinin (tam mükellef kurumlara ait olan pay senetlerinin, ortaklık haklarının veya hisselerin) elden çıkarılmasından doğan kazançlar aşağıdaki oranlarda "gelir vergisinden istisna" olacaktır.
- İki tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %40'ı,
- Üç tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %50'si,
- Dört tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %60'ı,
- Beş tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %75'i.

16. Tam mükellef anonim şirketlere ait hisse senetlerinin halka arz edilmek suretiyle elden çıkarılmasından doğan değer artış kazançlarında istisna oranları artırılmaktadır.

Tasarı ile tam mükellef anonim şirketlere iştirak nedeniyle edinilen hisselerin halka arz edilmek suretiyle elden çıkarılmasından doğan kazançlar farklılaştırılarak aşağıdaki oranlarda "gelir vergisinden istisna" olacaktır.

- İki tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %60'ı,
- Üç tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %70'i,
- Dört tam yıldan fazla süreyle elde

tutulanlardan elde edilen gelirlerin %80'i,

- Beş tam yıldan fazla süreyle elde tutulandan elde edilen gelirlerin %90'ı.

Bu uygulama ile sermaye piyasalarının gelişmesi teşvik edilmektedir.

17. Kurumların birleşme, bölünme ve hisse değişimi vergileme kapsamına alınmayarak şirketlerin yeniden yapılanmaları teşvik edilmektedir.

Tasarı ile mevcut Kanun'daki birleşme, bölünme ve hisse değişimi işlemleri belirlenen esaslara göre gerçekleştirildiğinde ilave bir vergi yüküne neden olmaksızın gerçekleştirilmeye devam edilmektedir.

18. Sporculara ücret olarak yapılan ödemeler ücret geliri niteliğinde, fakat ücret gelirlerine uygulanan tarife ile farklılaştırılarak vergilendirilme esası benimsenmektedir.

Sporculara ücret olarak yapılan ödemeler ücret olarak tanımlanmakla birlikte, sporcular tarafından elde edilen gelirler farklı bir tarife ile; sporculara, spor dallarına, liglere veya ödemeyi yapanlara göre farklılaştırarak vergilendirilmek üzere tasarlanmaktadır.

19. Zarar mahsubu genel olarak devam ettirilmektedir.

Zarar mahsubu ile ilgili gelir ve kurumlar vergisinde yer alan düzenlemeler genel olarak devam ettirilmektedir. Gelirin toplanmasında gelir kaynaklarının bir kısmından hasıl olan zararlar (değer artış kazançları ve arazi kazançlarından doğanlar hariç) diğer kaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilebilir.

İlgili yılda indirilemeyen zarar kısmı, izleyen yıllarda beyan edilen gelirlerden indirilir, ancak doğduğu yılı takip eden 5 yıl içinde mahsup edilmeyen zararlar sonraki yıllarda mahsup edilemez. 5 yıldan fazla nakledememe şartı kurumlar için de geçerlidir.

20. Gerçek kişilerin yıllık beyan ile bildirdikleri gelir ve kazançlardan indirimler önemli ölçüde sınırlandırılmaktadır.

- **Eğitim ve sağlık harcamaları indirimi:** Gerçek kişilerce yıllık beyanname ile bildirilen gelir ve kazancın indirimi önemli ölçüde sınırlandırılmaktadır. Düzenleme ile beyan edilen gelirin indirimde esas tutarının %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmaması, Türkiye'de yapılması ve gerçek ya da tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartı ile bizzat mükellefin kendisi, eşi ve çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamalarının gelir vergisi tarifesi ile ilk gelir dilimine uygulanan oran (%15) ile çarpılmasıyla bulunan tutar, bunların kazançları üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilebilecektir.

Söz konusu düzenlemedeki "asgari ücretin yıllık tutarı" ile öngörülen sınırın, vergi sistemi için öngörülen beyan esas ve beyan sisteminin kapsamını genişletme ilkesiyle paralellik göstermediği kanaatindeyiz.

Diğer bir deyişle mevcut gelir vergisi uygulamalarında beyan edilen gelirin indirimine esas tutarının %10'una kadar indirime imkân verilen eğitim ve sağlık harcamaları, beyan edilen gelirin indirimine esas tutarının %15 oranı ile bulunan tutar ve asgari ücretin yıllık tutarı birlikte değerlendirilerek, asgari ücreti aşan kısım indirim olarak dikkate alınamayacaktır.

Örneğin, bu esaslar altında 2013 yılı için bu tutar 12.000,60 TL ve öngörülen vergi tarifesi ilk dilimine uygulanan %15 oranına isabet eden vergi tutarı hesaplandığında söz konusu kazançlar üzerinden hesaplanan vergi indirimi 1.800,09 TL ile sınırlı olacaktır. Ayrıca şu anki uygulamadan oldukça düşük seviyelerde olup beyanname veren mükellefler için olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Tasarı öngörülen vergi indirimi, artan oranlılık esasını benimseyen gelir vergisi tarifesi en alt dilimini esas alarak bir indirim öngörmekte olup, bu anlayış hem artan oranlı gelir vergisi tarife mantığına hem de "diğer indirimler" başlığı altında düzenlenen gelir sahibinin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili sigorta harcamalarındaki indirim esasından ayrılmaktadır.

Söz konusu indirimlerin daraltılmasının gerekçesi tam olarak anlaşılamamış olup, eğitim ve sağlık kurumlarında kayıt dışılıkla mücadelede önemli bir aşamaya gelinmiş olması bu düzenlemede etken olmuş olabilir.

• **Girişimciliğin teşviki:** Girişimciliği teşvik amacıyla ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle ilk defa gelir vergisine tabi olan 29 yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişiler için bir vergi kredisi öngörülmektedir. Düzenlemeye göre, bu nitelikleri sağlayanların talepleri üzerine, faaliyete başladıkları vergilendirme döneminden itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri kazançlarının asgari ücretin yıllık brüt tutarına isabet eden (2013 yılı için 12.000,60 TL) kısmı üzerinden vergi tarifesi ilk dilimine uygulanan orana isabet eden verginin, bu kişilerin kazançları üzerinden hesaplanan

vergiden (1.800,09 TL) mahsup edilmesi öngörülmektedir. Bu tutar oldukça düşüktür, artırılması gerektiği kanaatindeyiz.

Bu indirimin uygulanabilmesi için gerekli şartlar şu şekildedir:

- Kendi işinde bilfiil çalışılması veya bulunulması,
- Faaliyete devam eden bir işletmenin eş ve üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarından devralınmamış olması,
- Faaliyetin adi ortaklıklar ve şahıs şirketleri vasıtasıyla yürütülmesi halinde tüm ortakların bu maddedeki şartları taşıması,
- İşe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması,
- Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlenmemesi.
- **Zirai faaliyet kapsamında çalıştırılan işçiler için stopaj indirimi:** Gerçek usulde vergilendirilen ve işletme büyüklüğü ölçülerini en az %50 oranında aşan çiftçi ve çiftçi sayılanların yanında bilfiil zirai faaliyette çalışan işçilerin ücretlerinin asgari ücrete tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisinin verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilebilecektir.

GELİR VE KURUMLAR VERGİLERİNİN BEYAN VE ÖDEME ZAMANLARI DEĞİŞTİRİLMEKTE, IV GEÇİCİ VERGİ KALDIRILMAKTADIR.

• Tasarı ile cari vergilendirme dönemi içinde ve içinde bulunulan takvim yılının gelir vergisine mahsup edilmek üzere geçici vergi ödemelerine ilişkin düzenleme yapılmakta ve takvim yılı veya hesap döneminin son üç ayına dair (takvim yılı için Ekim, Kasım, Aralık aylarını kapsayan dönem) geçici vergi beyannamesi verilmeyeceği ve geçici vergi ödenmeyeceği öngörülmektedir.

• Yıllık beyanname verme süreleri 1 ay geriye çekilerek, gerçek kişiler tarafından takvim yılını izleyen yılın Şubat ayının başından yirminci

günü akşamına kadar; kurumlar tarafından ise hesap döneminin kapandığı ayı izleyen üçüncü ayın başından yirminci günü akşamına kadar tarha yetkili vergi dairesine beyan edilecektir.

- Beyan tarihlerine paralel olarak, yıllık beyanname ile bildirilen gelir veya kazanç üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisi; gerçek kişiler tarafından Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte, kurumlar tarafından beyanname verilmesi gereken ayın sonuna kadar ödeneceği düzenlenmiştir.

21. Belli kaynaklardan elde edilen gelirler için öngörülen ve sadece banka ve aracı kurumlarca yapılacak "stopaj yöntemi" (mevcut uygulamada GVK Geçici 67. Madde) kalıcı hale getirilmektedir.

Mevcut GVK'da geçici 67. madde olarak düzenlenen ve 31.12.2015 tarihi itibarıyla yürürlükten kalkacak olan para ve sermaye piyasalarından elde edilen gelirler üzerindeki vergileme maddesi sürekli hale getirilmektedir. Gerçek kişiler tarafından, banka ve aracı kurumlarca yapılacak kesinti suretiyle vergilendirilmiş menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından elde edilen gelirler yıllık veya özel beyanname ile beyan edilmeyecektir.

Ancak söz konusu düzenleme kalıcı hale gelirken, mevcut GVK geçici 67 nci maddenin (9), (10), (15) ve (16) numaralı fıkraları yürürlükte kalmaktadır.

Bunlar fıkralardaki düzenlemeler sırası ile aşağıdaki gibidir:

- 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her nevi tahvil ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elde tutulması veya elden çıkarılması suretiyle sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümlerin uygulanmasına devam edilecektir.
- 1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilmiş olan menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından veya elde tutulma sürecinde elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümlerin uygulanmasına devam edilecektir.

- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2. maddesinin 5281 sayılı Kanun'la kaldırılmadan önceki 2 numaralı fıkrasında "Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonu" olarak addolunmuş dar mükellefiyete tabi yatırım fonlarının vergilendirilmeye ilişkin 31.12.2005 tarihindeki bu statüleri aşağıdaki tarihlere kadar devam edecektir:

31.12.2005 tarihinden önce ihraç edilen menkul kıymetlerle (hisse senetleri hariç) sınırlı olmak üzere bu menkul kıymetlerin tamamı

itfa edilinceye kadar, 31.12.2005 tarihinde portföylerinde bulunan hisse senetleri için ise bu menkul kıymetlerin bu tarihten sonra portföyden ilk çıkış tarihine kadar.

- GVK geçici 67. madde kapsamına girmeyen ve 1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilmiş olan menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümlerin uygulanmasına devam edilecektir.

22. Gelirin toplanması ve beyan esasında değişiklikler öngörülmektedir.

Genel olarak gerçek kişiler ve kurumlar, aksine hüküm olmadıkça bir takvim yılı içinde elde ettikleri gelirlerini yıllık beyanname ile beyan etmek durumundadırlar.

- Gerçek kişiler bir takvim yılı içinde elde ettikleri tüm kazanç ve iratlar için beyanname vermek ve beyanı gereken bu gelirleri yıllık beyannameye toplamak durumundadırlar.
- Ticari kazanç ve gerçek usulde vergilendirilen zirai kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı, ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç temin etmemiş olsalar bile, yıllık beyanname vermek zorundadırlar.

- Tam mükellef gerçek kişiler tarafından elde edilen "gayrimenkul sermaye iradı", "diğer kazanç ve iratlar", "serbest meslek kazançları" veya "ücret" gelirlerinden, gelir unsurları itibarıyla herhangi birinin, gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir diliminde ücret gelirleri için geçerli olan tutarın iki katını aşması halinde, kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı dışında kalan diğer gelirlerin tamamının yıllık beyanname ile beyanı gerekmektedir.

2013 yılı için gelir unsurları itibarıyla yukarıda belirtilen gelirlerin herhangi birinin 188 bin TL aşması halinde diğer gelirlerin tamamı toplanarak yıllık beyanname ile beyan edilmelidir.

- Diğer taraftan bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 1.390 Türk Lirasını aşmayan, Gelir Vergisi Kanunu'nda kesinti ve istisna öngörülmemiş menkul ve gayrimenkul sermaye iratları için beyanname verilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak bu uygulama için beyana tabi gelirlerin herhangi birinin belirtilen sınırı (2013 için 188.000 TL) aşmaması gerekmektedir.

- Aşağıdaki gelirlerde tam mükellef gerçek kişilerce bazı gelir unsurları için beyanname verilmemesi, diğer gelir unsurları için beyanname verilse bile bu gelirlerin beyannameye dâhil edilmemesi esastır. Bunlar sırası ile:

- Gerçek usulde vergilendirilmeyen zirai kazançlar,

■ Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları, sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ilgili sistemlerden ayrılan veya emekli olanlara kalış süresi ve ayrılış biçimine göre ödenen irat tutarları,

■ Kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı,

■ Türkiye'de kesinti suretiyle vergilendirilmiş "her nevi tahvil ve hazine bonosu faizleri ile TCMB tarafından ihraç edilen likidite senetleri, Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetler ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler,

■ Türkiye'de kesinti suretiyle vergilendirilmiş mevduat faizleri, kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları ve katılım bankaları tarafından katılma hesabı karşılığında ödenen kâr payları ile repo gelirleri,

■ Türkiye'de kesinti suretiyle vergilendirilmiş menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından elde edilen gelirler,

■ Gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir diliminde ücret gelirleri için yer alan tutarın iki katını aşmayan (2013 için 188.000 TL) tek işverenden elde edilen ücretler,

■ Toplamı, gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir diliminde ücret gelirleri için yer alan tutarı (2013 için 94.000 TL) aşmayan birden fazla işverenden alınan ücretler (Birden fazla işverenden alınan ücretlerde, birden sonraki işverenden alınan ücretlerin toplamının gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan 2013 yılı için belirlenen 26.000 TL'yi aşması halinde birinci işverenden alınan da dâhil ücretlerin tamamı beyan edilecektir).

TASARIDA YER ALMASINI ÖNGÖRDÜĞÜMÜZ DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİMİZ

- **Tasarı'nın 19/1-e bendine özel iletişim vergisinin gider yazılmasına imkân verecek düzenleme yapılmalıdır.**

1999 depremi ile geçici olarak tasarlanan bu vergi gerek kurumlar vergisi gerekse ticari kazancın tespitinde kanunen kabul edilen gider olarak tasarlanmamış idi. Ancak artık kalıcı vergiler olduklarına göre, "ticari kazancı elde edilmesi ile ilgili" gider kapsamına alınmalıdır. Bu nedenle, 6802 sayılı Kanun'un 39. maddesinde yer alan "gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider kaydedilmez" ibaresi kaldırılmalıdır.

- **Tasarı'nın 21. maddesindeki holding şirketlerinin iştirak hisse satışından elde edilen gelirin vergi istisnasından yararlanması hususu açıklığa kavuşturulmalıdır.**

Hem mevcut istisna hükümlerinin süreklilik gereği aynı kalarak devam etmesi hem de holding şirketlerinin iştirak satışından kaynaklanan kazançlarının istisnadan yararlanması hususunda düzenleme yapılması görüşündeyiz. Genel olarak "kanun yapma" tekniğine uygun bulmadığımız yaklaşım madde metinleri ile bu madde metinlerine ilişkin gerekçelerde yer alan ifadelerin, yasama süreci sonrasında yayımlanacak tebliğlerde dayanacak olacak şekilde tasarlanmasıdır. Örneğin, "holding şirketleri, esas itibarıyla başka şirketlere iştirak etmek amacıyla kurulmaktadır. Bu çerçevede, holding şirketlerinin ellerinde tuttukları iştirak hisselerinin satışı dolayısıyla istisnadan faydalanmaları mümkün değildir."

- **Devir ve birleşmelerde özeldeler ile yön verilen uygulamalar kanun metnine işlenmelidir.**

Vergisiz devir ve birleşmelerde devralan veya devrolan kurumun, birleşme öncesi taşıdığı kredilere ilişkin faiz ve kur farklarının birleşme sonrasında kurum kazancını tespitinde gider olarak kabul edilmemesi uygulaması kanun metnine dahil edilerek açıklığa kavuşturulmalıdır. Aksi takdirde Vergi Usul Kanunu'nun 3. maddesindeki genel muvazaa maddesi hemen hemen her tarhiyata dayanarak olarak karşımıza çıkmaya devam edecek ve uyumsuzlukların sürmesi kaçınılmaz olacaktır.

- **Tasarıda yer alan vergi güvenlik müesseselerinden "örtülü sermaye ve transfer fiyatlandırması" uygulamalarında düzeltme yapılmasında verginin ödenmesi şartı değiştirilmelidir.**

Örtülü sermaye ve transfer fiyatlandırması ve işlemlerinde "mükerrer vergilemeyi önleme" amacıyla ilgili 5520 sayılı KVK'nın 12. ve 13. maddelerine "ancak bu düzeltmenin yapılması için örtülü sermaye kullanan kurum adına tarh edilen vergilerin kesinleşmiş ve ödenmiş olması şartı" konmuştur.

Kanun koyucunun iradesi "mükerrer vergilemeyi önlemek amacıyla elde eden yönünden kâr payı olarak yeniden tasnif edilmesi ve buna göre gerekli düzeltmelerin yapılması" olarak gerekçede yer almaktadır. Ancak mevcut maddede yer alan "vergilerin kesinleşmiş ve ödenmiş olması şartı" düzeltme işlemlerinde sorun yaratmaktadır. Bu nedenle, tarh edilme şartı yeterli sayılarak, madde metninde gerekli düzeltme yapılmalıdır.

Abdulkadir Kahraman

Vergi Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı

Yeminli Mali Müşavir

T: +90 216 681 90 04

M: +90 533 294 97 24

E: akahraman@kpmg.com

Yeni Varlık Barışı Kanunu

Timur Çakmak

Türkiye’de ilk defa uygulaması 2008 yılında tanıtılan ve kamuoyunda “Varlık Barışı ” olarak bilinen 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun, 22 Kasım 2008 tarihli ve 27062 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve aynı tarihte yürürlüğe girmişti. Söz konusu kanun kapsamında bildirim veya beyana konu olan varlıklar; para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar olarak belirlenmişti.

Yurt dışında veya Türkiye’de sahip olunan söz konusu Varlık Barışı uygulaması 22 Kasım 2008 ve 2 Mart 2009 tarihleri arasında planlanmış ancak uygulama daha sonra 31.12.2009 tarihine kadar uzatılmıştır. İlk defa uygulanan Varlık Barışı sonucunda;

26 milyar 949 milyon 937 bin lirası yurt dışından, 20 milyar 352 milyon 608 bin lirası da yurt içinden olmak üzere toplam 47 milyar 302 milyon 545 bin liralık kaynak beyanı sağlanmış ve bu beyanlar üzerinden 1 milyar 556 milyon 629 bin lira vergi tahakkuk ettirilmiştir.

Bu defa 6486 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 85. madde 29.5.2013 tarihli ve 28661 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak Varlık Barışı Kanunu yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu uygulamanın diğer Varlık Barışı uygulamasından en önemli farkını ise Varlık Barışı’nın sadece yurtdışı varlıkların beyana konu olması oluşturmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığı yeni Varlık Barışı uygulamasına ilişkin 11.6.2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmi Gazete’de bir Genel Tebliğ yayımlayarak uygulamaya açıklık getirmiştir.

Genel olarak söz konusu kanun ne getirmektedir:

Söz konusu yeni Varlık Barışı kanunu öncelikle;

Gerçek veya Tüzel Kişilerce 15.04.2013 tarihi itibarıyla sahip olunan ve yurtdışında bulunan para, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının beyanına izin vermektedir.

Söz konusu bu varlıkların 15.04.2013 tarihi itibarıyla kanaat verici bir belge ile ispat edilmeleri gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken konulardan birinin de Varlık Barışı’ndan faydalanmak isteyenlerin söz konusu bildirim veya beyanlarını 31 Temmuz 2013 tarihine kadar yapmaları gerektiğidir.

Bildirimlerin banka ve aracı kurumlara yapılması veya Vergi Dairelerine beyan edilmesi gerekmektedir.

Banka ve Aracı Kurumlara Bildirimde

Bankalara, Varlık Barışı Genel Tebliği’nin (1) no.’lu ekinde yer alan form ile

Aracı kurumlara, sadece menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları için

Tebliğin (3) no.’lu ekinde yer alan form ile bildirim yapılması mümkündür.

Banka veya aracı kurumlara bildirim yapılması halinde, vergi dairelerine ayrıca beyanda bulunulmasına gerek yoktur. Ayrıca yapılacak bildirimlerin değeri söz konusu varlıkların TL karşılığı olacaktır.

Kanun “vatandaşlık” kavramından değil “mükelleflik” kavramından hareket ettiği için; yabancı gerçek kişi ve kurumlar da Kanundan faydalanabileceklerdir. Burada dikkatten kaçırılmaması gerek nokta, Varlık Barışı’ndan yararlanmanın mecburi olmadığıdır. Diğer bir anlatımla, Kanun ile yurtdışında varlığı olan herkese bir beyan zorunluluğu getirilmemekte; Varlık Barışı’ndan yararlanmak yerli/yabancı kişilerin takdirine bırakılmaktadır.

Vergi Dairelerine Beyan

31.07.2013 tarihine kadar gerçek ve tüzel kişiler varlıklarını Varlık Barışı’na ilişkin Genel Tebliğin (2) no.’lu ekinde yer alan beyanname ile elden veya elektronik ortamda gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairelerine beyan edilebilecektir.

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda vermek

zorunda olan mükellefler, Varlık Barışı kapsamındaki beyanlarını elektronik ortamda yapmak zorundadır.

Yabancıların Beyanı

Varlık Barışı Kanunu’ndan aynı zamanda Türkiye’de ikametgâhı bulunmayan gerçek ve tüzel kişiler de yararlanabilecektir. Bunlar Varlık Barışı beyanlarını banka ve aracı kurumlar aracılığı ile yapabileceği gibi vergi dairelerine doğrudan beyanda da bulunabilirler. Vergi dairelerine beyan yöntemi seçildiğinde başvurular;

- Ankara’da Başkent Vergi Dairesi Müdürlüğü,
- İstanbul’da Beyoğlu Vergi Dairesi Müdürlüğü,
- İzmir’de Konak Vergi Dairesi Müdürlüğü’ne yapılabilecektir.

Vergi daireleri beyan üzerine herhangi bir belge istemeyeceklerdir.

Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değerleri üzerinden hesaplanan %2 oranında vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenecektir.

Kanunun Avantajları

Kanunun sağladığı avantajları aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür.

- Yurtdışında bulunan varlıkları kayda alması ve bu varlıkları milli ekonomiye kazandırması,
- İlerleyen yıllarda bu kaynaklardan elde edilen kazançların izlenebilmesini sağlaması,
- Sadece %2 gibi düşük oranlı bir vergi yükü olması. Bu oran kurumlar vergisinde %18, gerçek kişilerde en yüksek vergi dilimi dikkate alındığında %32 avantaj anlamına geliyor.
- Herhangi bir ceza öngörmemesi,
- Getirilen kıymetlerin nakit olarak herhangi bir süre ve/veya sınır olmaksızın tekrar yurtdışına gönderilebilmesine imkân tanınması. Bu durum hem avantaj hem de dezavantaj olarak değerlendirilebilir.
- Varlık Barışı kapsamında bildirimlerde hiçbir surette vergi incelemesi ve tarhiyat yapılamayacak olması,
- Hatta 1.1.2013 tarihi öncesindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin bir inceleme veya takdir komisyonu kararıyla gelir, kurumlar ve KDV yönünden tespit edilen matrah farklarından, Varlık Barışı kapsamında beyan edilen tutarlar vergisi ödenmek şartıyla mahsup edilebilecek olması.

Kanunun Dezavantajları

- Kanun, 2008 yılındaki ilk Varlık Barışı’ndan farklı şekilde, ana eksen olarak “yurt dışı varlıklara” yönelmiş durumda; “yurt içi varlıklar” yeni Varlık Barışı’nın kapsamında değildir.
- Bir vergi affı niteliğinde olmasa bile kamuoyunda “vergi affı” gibi olarak algılanması ve vergi bilinci yaratma çabalarını olumsuz olarak etkilemesi,

olarak belirtilebilir.

Ayrıca Varlık Barışı Kanunu’nun hiçbir şekilde kara para aklamaya karşı bir koruma sağlamadığının da göz önünde bulundurulması gerekir. Varlık Barışı kapsamında beyan edilen kıymetlere ilişkin verginin ödenmesi zorunludur, aksi halde 6183 sayılı A.A.T.U.H Kanun uyarınca takibat yapılabilecektir.

Bildirim veya beyanın yapıldığı tarihi takip eden ay sonuna kadar varlıkların Türkiye’ye getirilmesi veya Türkiye’deki bir banka ya da aracı kurumlarda açılacak hesaplara transfer edilmesi gerekmektedir.

Kanun kapsamında ayrıca tam mükellef gerçek ve tüzel kişilerin

- Dar mükellef kurumlara ilişkin iştirak hissesi satışından doğan kazançları
- Dar mükellef kurumlardan elde ettikleri iştirak kazançları,
- Yurtdışındaki iş yeri ve daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ticari kazançları,
- Dar mükellef kurumların tasfiyesinden doğan kazançları

31.10.2013 tarihine kadar elde edilenler de dâhil olmak üzere 31.12.2013 tarihine kadar Türkiye’ye transfer edilmesi halinde Gelir ve Kurumlar Vergisi’nden istisna tutulacaktır.

Beyan Süresi

Normal olarak Kanun’da belirtilen Varlık Barışı beyan süresi 31 Temmuz 2013 tarihinde dolmaktadır. Ancak Kanunda belirtilen süreleri üçüncü ayın sonuna kadar uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Dolayısıyla, beyan süresinin yaklaşması nedeniyle Bakanlar Kurulunun söz konusu süreyi 31 Ekim 2013 tarihine kadar uzatması beklenmektedir.

Timur Çakmak

Vergi, Şirket Ortağı

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 954 64 09

E: tcakmak@kpmg.com

İrtibat Büroları ile İlgili Yeni Düzenlemeler ve Yabancı Yatırımcılara Etkileri

Ayhan Üstün

İrtibat Bürosu Nedir?

İrtibat büroları, resmi dayanaklarını 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'ndan alan ve yabancı sermayeli şirketlere Türkiye'de ticari faaliyette bulunmadan temsilcilik açma ve eleman istihdam etme izni veren özel bir yapılanma türüdür.¹

İrtibat büroları, ticari faaliyette bulunmamaları sebebi ile Kurumlar Vergisi ve Katma Değer Vergisi bakımından vergi mükellefi sayılmamaları, asgari bir kayıt düzeni gerektirmeleri ve kuruluş ve kapanışlarının sermaye şirketlerine göre daha basit süreçler içermesi gibi sebeplerle Türkiye'de pazara giriş yapmayı düşünen veya Türkiye'de sınırlı faaliyetlerle yer almak isteyen yabancı yatırımcılar için cazip bir alternatif oluşturmuştur. Bu durum, irtibat bürosu çalışanlarına ödenen ücretlerin Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan özel bir istisnadan yararlanması sebebi ile perçinlenmiştir.² Diğer taraftan irtibat bürolarının amacını aşan bir ölçüde uzun süreli ve geniş kapsamlı faaliyetler ile iştigal ettikleri, örtülü olarak ticari sayılabilecek faaliyetlerde bulundukları ve bu şekilde sahip oldukları vergisel avantajların kötüye kullanıldığı şeklindeki eleştirilere maruz kaldıkları da bilinmektedir.

Özellikle irtibat bürolarının "ticari faaliyette bulunmama" kriterinin test edilebileceği objektif unsurların ve irtibat bürolarının faaliyette bulunabileceği sürelerin mevzuatta belirlenmemiş olması, hem bu konularda irtibat bürosu izin yenileme başvurularında sıkıntı yaratmakta hem de vergi idaresinin olası bir farklı yorumunda irtibat bürolarının vergi riski ile karşı karşıya bırakmakta idi. Yukarıda açıklanan sebepler ile 2012 yılı içerisinde Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'na ilişkin uygulama yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile irtibat bürolarının işleyişini düzenleyen önemli değişiklikler getirilmiştir.

İrtibat Bürolarına İlişkin Yeni Düzenlemeler Ne İçermektedir?

2012 yılında 4875 sayılı Kanun'a istinaden çıkartılan Yönetmelik³ üzerinde yapılan değişiklikler ile irtibat bürolarının kuruluş ve işleyiş ile ilgili önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden öne çıkanlar aşağıda özetlenmiştir:

Yönetmelik içinde aşağıdaki irtibat bürosu faaliyetleri 5 ana konu başlığı altında özetlenmiş ve bu alanlar dışındaki faaliyet

türleri için irtibat bürosu kuruluş izni verilmeyeceği açıklanmıştır.

Her bir faaliyet türü için irtibat bürosu izni verilebilecek süreler de bu şema içinde belirtilmiştir:

Faaliyet	Süre (Yıl)
Temsil ve ağırlama (Yabancı şirketin sektörel kuruluşlar nezdinde ve ilgili organizasyonlarda temsil edilmesi, yabancı şirket yetkililerinin Türkiye'deki iş temaslarının koordinasyonu ve organizasyonu, bu kişilerin ofis kullanım ihtiyaçlarının karşılanması)	5
Türkiye'deki tedarikçilerin kalite ve standart açısından kontrolü, denetimi ve tedarikçi temini (Yabancı şirket adına üretim yaptırılan firmaların, yabancı şirketin kalite standartları çerçevesinde denetlenmesi, yabancı şirketin ürün ve üretici taleplerinin temini)	5
Teknik destek (Distribütörlere yönelik eğitim veya teknik destek sağlanması, tedarikçi üreticilere kalite standartlarını artırmaları yönünde destek hizmeti sunulması)	5
Haberleşme ve bilgi aktarımı (Türkiye ile iş ilişkisi içinde bulunan yabancı şirkete iletilmek üzere piyasadaki gelişmeler, tüketici eğilimleri, rakip firmaların ve distribütörlerin satış durumları, distribütör firmanın performansı, vb. konulara ilişkin bilgilerin toplanması ve aktarılması)	5
Bölgesel yönetim merkezi (Yabancı şirketin, diğer ülkelerdeki birimlerine yönelik olarak; yatırım ve yönetim stratejilerinin oluşturulması, planlama, tanıtım, satış, satış sonrası hizmetler, marka yönetimi, finansal yönetim, teknik destek, Ar-Ge, dış tedarik, yeni geliştirilen ürünlerin test edilmesi, laboratuvar hizmetleri, araştırma ve analiz, çalışanların eğitimi gibi faaliyetlere ilişkin koordinasyon ve yönetim hizmeti sağlanması)	10

Yukarıdaki izin verilen faaliyet türlerine ilaveten, "pazar araştırması" veya "yabancı şirketin ürünlerinin ya da hizmetlerinin tanıtımını" yapmak üzere izin alan irtibat bürolarının faaliyet sürelerinin uzatılmayacağı da özel olarak belirtilmiştir.

Esasında bu düzenlemelerden daha çok ithalata yönelik (ana şirketi vasıtası ile Türkiye pazarına mal satmayı amaçlayan) irtibat bürolarına izin verilmeyeceği ancak tedarikçi kontrolü, teknik destek gibi daha çok ihracat (ana şirketi vasıtası ile Türkiye'den mal veya hizmet almayı amaçlayan) irtibat bürolarının teşvik edildiği açıkça görülmektedir.

Ayrıca "bölgesel yönetim merkezi" adı altında yeni bir tanımla Türkiye'nin yabancı sermayeli şirketlerin bölgesel merkezi olarak belirlenmesi teşvik edilmektedir. Ancak bu bölgesel yönetim merkezinin yabancı şirketin Türkiye'deki faaliyetlerin de yönetimini kapsayacak şekilde örgütlenmesinin mümkün olup olmadığı açık değildir.

sermayeli şirketlerin bölgesel merkezi olarak belirlenmesi teşvik edilmektedir. Ancak bu bölgesel yönetim merkezinin yabancı şirketin Türkiye'deki faaliyetlerin de yönetimini kapsayacak şekilde örgütlenmesinin mümkün olup olmadığı açık değildir.

Bunların dışında kalan izin verilen faaliyetlerin sadece temsil ve ağırlama, haberleşme ve bilgi aktarımı gibi daha dar ve gerçekten ticari bir unsur barındırmayan faaliyetler ile sınırlandırıldığı görülmektedir.

İrtibat bürosu olarak sürdürülmesine izin verilen bu gibi faaliyetlerin esasında uluslararası vergilemede "tamamlayıcı ve yardımcı" karakterde faaliyetler olarak tanımlandığı ve zaten Türkiye'nin imzaladığı çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarında vergilendirilebilir bir işyeri oluşturmayan faaliyet olarak kabul edildiği (Türkiye'nin vergi anlaşması kapsamında bu faaliyetler dolayısıyla bir vergilendirme hakkı olmadığı) dikkate alınmalıdır. Bu sebeple, söz konusu faaliyetlerin halen irtibat bürosu çatısı altında sürdürülmesinin Türkiye için önemli bir vergi kaybına sebep olmadığı söylenebilir.

Yönetmelikteki değişiklikleri takiben yapılan süre uzatımı taleplerinde Ekonomi Bakanlığı tarafından özellikle yukarıda atıf yapılan faaliyet türleri ile ilgili Türkiye'de ilişkiye girilen kurum ve şahıslardan destekleyici belge ve bilgi (tedarikçilerden ve teknik destek sağlanan üreticilerden alınacak yazılar, temsil ağırlama faaliyetlerinin içeriği vb) talep edildiği gözlemlenmektedir.

¹ Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu olarak bilinen 17 Haziran 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4875 sayılı Kanun ile yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş şirketlere, Türkiye'de ticari faaliyette bulunmamak kaydıyla irtibat bürosu açma izni vermeye Hazine Müsteşarlığı yetkili kılınmıştır.

² Gelir Vergisi Kanunu Madde 23/14 gereği kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler Gelir Vergisi'nden istisna edilmiştir.

³ 3 Temmuz 2012 tarih ve 28342 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 20 Ağustos 2003 tarih ve 25205 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan eski Yönetmeliği değiştiren düzenlemeler

Faaliyetini sürdüren irtibat bürolarının izin yenileme süreleri gelmeden bu gibi belge ve destekleyici bilgileri derleyerek hazır bulundurmalarını tavsiye ederiz.

Ayrıca yeni getirilen düzenlemeler ile yeni kurulan şirketlerin Türkiye’de irtibat bürosu açma taleplerini, yurtdışında kurulu şirketin faaliyet konusu, sermayesi ve istihdam edilen personel sayısı gibi unsurlar çerçevesinde değerlendirerek faaliyet izninin verilmesi için şirketin kuruluşundan itibaren en az bir yıllık sürenin geçmesi koşulu öngörülmektedir. Buradaki amacın yurtdışında makul bir süredir ticari faaliyette bulunduğunu kanıtlayabilecek durumda olan şirketlere öncelik vermek, buna karşılık yeni kurulan veya sermayesi, personel sayısı gibi unsurlara bakıldığında esaslı bir ticari faaliyeti olduğunu kanıtlayamayan şirketlerin Türkiye’de irtibat bürosu açması ve vergi avantajlarından yararlanmasının önüne geçmek olduğunu anlıyoruz.

İrtibat Bürolarına İlişkin Yeni Düzenlemeler Sonrası Tartışmalı Vergisel Konular Nelerdir?

Yukarıda atıf yapılan ve Yönetmelik’te yapılan düzenlemeler ile Ekonomi Bakanlığı uygulamadan kaynaklanan birçok soruna yönelik düzenleyici önlemler almıştır.

Bu hali ile genel olarak yeni düzenlemelerin irtibat bürolarına ilişkin uygulamaları açıklığa kavuşturmak, kuruluş ve özellikle süre uzatımında yaşanan subjektif değerlendirmeleri ortadan kaldırmak gibi çok olumlu yönleri olduğunu düşünüyoruz.

Ancak bir yandan da bu düzenlemelerin Vergi İdaresi’ni temsil eden Maliye Bakanlığı ile karşılıklı uyum içinde yapılması ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkartılacak bir tebliğ ya da sirküler ile desteklenmesinin irtibat bürosu olarak faaliyet gösteren yabancı şirketlerin bir vergi incelemesinde karşılaşabileceği riskleri azaltmak adına gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Örneğin, aşağıdaki alanların halen belirsizlikler içerdiği ve olası bir vergi incelemesinde sorun yaratabileceği değerlendirilmelidir:

- Yukarıda atıf yapılan izin verilen faaliyet türleri arasında sayılan “teknik destek” gibi hizmetlerin ticari faaliyet sayılıp sayılmaması kriterinin ne olduğu açık değildir. Eğer bu söz konusu teknik destek faaliyetleri dolayısıyla yurtdışındaki ana şirket Türkiye’deki dağıtıcı ve tedarikçilerden doğrudan ya da dolaylı gelir elde ediyorsa bu durum irtibat bürosunun izin koşulları ile çelişir olarak değerlendirilebilir mi?
- Yine izin verilen faaliyet türleri arasında sayılan “bölgesel yönetim merkezi” tanımı altında kurulan bir irtibat bürosunun Kurumlar Vergisi Kanunu Madde 3’te yer alan “kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulununlar, gerek Türkiye içinde gerekse Türkiye dışında elde ettikleri kazançların tamamı üzerinden vergilendirilirler” hükmü ile çeliştiği iddia edilebilir mi? Bu değerlendirme de “iş merkezi” tanımının nasıl ve hangi kritere göre test edileceğine Maliye Bakanlığı mı yoksa irtibat bürosuna kuruluş izni veren Ekonomi Bakanlığı mı karar verecektir?
- İrtibat bürosu personelinin Türkiye’deki muhatapları olan sektörel kuruluşlar, distribütörler, tedarikçiler gibi taraflar ile olan ilişkilerinde hangi sınıra kadar irtibat bürosunun ana şirketini temsil edebilecekleri belirsizdir. Örneğin “Ana şirketin tedarikçilerden satın almayı düşündüğü ürünlerin fiyat ve kalite kriterlerinin belirlenmesi konusunda irtibat bürosu personeli doğrudan yazışma yapabilir mi?”; “Bu gibi bir iletişim içinde yetki sınırları nasıl belirlenmelidir?” gibi birçok soru akla gelmektedir.
- Eğer birçok çalışanı olan bir irtibat bürosunun sadece 1-2 çalışanın izin verilen alanlar dışında faaliyet gösterdiği tespit edilirse ve irtibat bürosunun izni iptal edilirse, bu durumda irtibat bürosu tüm faaliyetleri dolayısı ile vergi mükellefiyeti altına mı girmiş sayılacaktır? Böyle bir durumda irtibat bürosu çalışanlarının tamamının gelir vergisi istisnası da riske girer diyebilir miyiz?

Bu örnekler daha da artırılabilir. Bu gibi tartışmalı konularda genel bir vergisel düzenlemeye yapılıncaya kadar irtibat bürolarının veya irtibat bürosu kurmayı düşünen yabancı şirket temsilcilerinin konu hakkında uzman bir vergi danışmanından görüş almasını tavsiye ederiz. Bazı konularda, önem derecesine göre Maliye Bakanlığı’ndan özelge talep edilmesi de gelecekte ortaya çıkabilecek farklı yorumdan

kaynaklanan riskleri ortadan kaldırmak için tavsiye edilebilir.

Sonuç

Sonuç olarak, irtibat bürolarının varlık sebebi ve Türk vergi sistemi içindeki yeri zaman zaman tartışılabilir. Dışa açılan, dış ticaretini artırmak ve daha fazla yabancı sermaye çekmek gibi makro ekonomik hedefleri olan Türkiye ekonomisi için önemini korumaya devam etmektedir. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu uygulama yönetmeliği içinde yapılan düzenlemeler ile gerek yeni kuruluş gerekse süre uzatımı başvurularının hangi kriterler ile değerlendirileceği konusunda önemli açıklıklar getirmiştir. Ancak irtibat bürosu faaliyetleri ile ilgili vergi mevzuatı paralelinde de benzer düzenlemeler yapılmasının yararlı olacağını, aksi takdirde irtibat bürosu olarak yürütülen bazı faaliyetlerin ileride vergi inceleme elemanlarınca eleştirisi konusu olabileceğini hatırlatmak isteriz.

KPMG olarak, muhasebe, vergi ve hukuk alanlarında uzman ekiplerimizin işbirliği ile irtibat bürosu uygulaması ile ilgili sorularınıza cevap vermeye ve gerek görüldüğünde idari makamlar ile görüşerek sorunlarınızın çözümüne yardımcı olmaya hazırız.

Ayhan Üstün

Vergi, Şirket Ortağı

T: + 90 (216) 681 90 20

F: + 90 533 312 29 92

E: ayhanustun@kpmg.com

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ:

Hedefler, Yenilikler ve 2013 Değişiklikleri

Çalışmamızda Haziran 2012’de yürürlüğe sokulan yeni teşvik sisteminin temel hedef ve yeniliklerini kısaca ortaya koyduktan sonra; 2013 yılında teşvik sisteminde yapılan önemli değişikliklerin üzerinde durmaya çalışacağız.

Emrah AKIN

Aslı Melek GÜLSEREN

1. Hedefler ve Yenilikler

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın eki "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" ile Haziran 2012'de yürürlüğe konulan yeni Yatırım Teşvik Sistemi oldukça iddialı destekleriyle yerli ve yabancı birçok yatırımcının ilgisini çekmeyi başarmıştır.

Yeni teşvik sistemi, Cumhuriyetin 100. yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olmayı hedefleyen Türkiye'nin, 2023'te 500 milyar dolar mal ve 150 milyar dolar hizmet ihracatı yapan ve kişi başına milli geliri 25.000 dolar olan bir ekonomik yapıya ulaşabilmesinin en önemli araçlarından birisi olarak hazırlandı ve bu şekilde de kamuoyuna duyuruldu.

Yeni teşvik sistemi oluşturulurken, yukarıdaki temel hedefin yanında, dört ana ekseninde yer alan ihtiyaçların hedef alındığı göze çarpıyordu. Bu hedefler;

1. İller ve bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmak,
2. Katma değeri yüksek ve ithalat bağımlılığı düşük bir üretim modeli ortaya çıkarabilmek,
3. Yatırım-Üretim-İstihdam-İhracat yapısının tam olarak bütünlüğünü sağlamaya yönelmiş daha tutarlı ve bütüncül bir sistem,
4. Cari işlemler açığındaki sürdürülmesi zor görünen sıkıntıyı orta-uzun vadede azaltarak sürdürülebilir bir noktada tutmak olarak gözümüze çarpıyor.

Bu hedeflere yönelmiş olan yeni teşvik sistemi birçok yeniliği de beraberinde getirdi. Bu yeniliklerin bazılarını kısaca özetlemek gerekirse;

- Teşvik sistemimize, ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malın ve/veya ürünlerin üretimine yönelik olarak "stratejik yatırımların teşviki" modeli ilk kez entegre edilmiştir. Bu kapsamda, stratejik yatırımlar için diğer destek unsurlarının yanı sıra 500 milyon TL'yi geçen bina inşaat harcamaları için KDV iadesi de öngörülmüştür.
- Görece az gelişmiş olan 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımların neredeyse tamamı "bölgesel teşvik sistemi" kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, yalnızca 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için sigorta primi desteği işçi payı ve gelir vergisi stopaj destekleri getirilmiştir.
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi için OSB'lerde yapılacak yatırımlar ile aynı sektörde faaliyet gösteren en az 5 firmanın ortağı olduğu bir firma tarafından gerçekleştirilecek olan ve entegrasyon sağlayacak yatırımlar, bulundukları bölgenin

bir alt bölgesinde öngörülen desteklerden yararlanabilir hale getirilmiştir.

- "Öncelikli Yatırım" kavramıyla birlikte madencilik, kanserejen/biyoteknolojik ilaç, demiryolu ile yük veya yolcu taşımacılığı, otomotiv, uzay veya savunma sanayiine yönelik test merkezleri, rüzgâr tüneli vb. Yatırımlar, yatırımın yerine bakılmaksızın 5. bölge desteklerinden yararlanabilir hale gelmişlerdir.

Genel itibarıyla bugüne kadar oldukça başarılı bir şekilde yürütülen yeni teşvik sisteminden 2012 yılındaki planlı ekonomik yavaşlama/soğutma önlemleri nedeniyle beklenen performansın tam olarak alınması mümkün olamamıştır.

2. 2013'te Teşvik Sistemindeki Önemli Değişiklikler

2013'ün ilk altı aylık döneminde teşvik sisteminde oldukça önemli değişikliklerin olduğu söylenebilir. Özellikle otomotiv ana ve yan sanayi yatırımlarının öncelikli yatırımlar kapsamına sokulması, birçok yabancı otomotiv yatırımcısının dikkatini Türkiye'ye çekmiştir.

2.1. Otomotiv Sanayii ve Elektrik Enerjisi Üretimi Yatırımlarına Önemli Teşvikler

15/02/2013 tarih ve 28560 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Yatırım Teşvik Sisteminde başta "Otomotiv Sektörü Yatırımları" olmak üzere önemli değişikliklere gidilmiştir.

2.1.1. Otomotiv Yatırımları

Yeni teşvik sistemine ilişkin Kararname'nin çıktığı günden itibaren, stratejik yatırımlar için öngörülen "belge konusu yatırımla sağlanacak katma değer asgari %40 olması" şartını sağlama bakımından sıkıntı yaşadığını iddia eden otomotiv yatırımcıları bu konudaki değişiklik taleplerini çeşitli vesilelerle gündeme getirmekteydi. Şubat ayında yapılan Kararname değişikliği ile otomotiv ana ve yan sanayi yatırımları için -stratejik yatırımlar kapsamına girme bakımından olmasa bile- teşvik sisteminin tamamıyla değişmiş olduğunu söylemek mümkündür.

2012/3305 sayılı Karar'ın 17. maddesinde -yukarıda da bahsettiğimiz üzere- teşvik sisteminin önemli yeniliklerinden biri olan "Öncelikli Yatırım Konuları" sayılmaktadır. Bu maddede sayılan öncelikli yatırım konuları, nerede yapılırsa yapılsınlar, 5. bölgede uygulanan bölgesel teşviklerden yararlanabilmekte; yatırımın 6. bölgede yapılması halinde ise doğal olarak bu bölge desteklerinden yararlanmaktadır.

5. ve 6. bölgelerde sağlanan destekler aşağıdaki tablodaki gibi özetleyebiliriz.

DESTEK UNSURLARI	5.Bölge	6. Bölge
KDV İstisnası	+	+
Gümrük Vergisi Muafiyeti	+	+
Vergi İndirimi	OSB Dışı	50
Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB İçi	55
Sigorta Primi	OSB Dışı	7 yıl
İşveren His. Desteği	OSB İçi	10 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi	+	+
Faiz Desteği	+	+
Gelir Vergisi Stopajı Desteği	-	10 yıl
Sigorta Primi Desteği	-	10 yıl

15/02/2013 tarihli 2013/4288 sayılı Karar ile;

- Asgari 300 milyon TL tutarındaki “ana sanayi yatırımları”,
- Asgari 75 milyon TL tutarındaki “motor yatırımları”,
- Asgari 20 milyon TL tutarındaki “motor aksamaları, aktarma organları ve bunların aksamaları ile otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar”

“Öncelikli yatırımlar” kapsamına alınarak ve bu yatırımlar 5. bölgede uygulanan teşviklerden yararlanma imkânına kavuşturuldu. Yapılan değişiklikle birlikte bu yatırımlara sağlanacak teşvikleri aşağıdaki gibi özetleyebiliriz;

- KDV İstisnası,
- Gümrük Vergisi Muafiyeti,
- 7 yıl süreyle Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği,
- %40 Yatırıma Katkı Oranı ile %80 Oranında Vergi İndirimi,
- 700 bin TL’ye kadar Faiz Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi

Bunlara ek olarak, bu yatırımları yapan yatırımcıların “yatırıma katkı oranının %50’sini yatırım döneminde” kullanabileceğinin de vurgulanması gereklidir. Bu teşvik sayesinde, yatırım henüz tamamlanıp işletmeye geçmese dahi yatırımcı bir kısım vergisel destekten yararlanabilmekte ve böylece yatırımcı için ek bir finansman olanağı oluşmaktadır.

2.1.2. Elektrik Enerjisi Üretimi Yatırımları

2013/4288 sayılı Karar ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanunu’nun

2. maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı “Elektrik Üretimi Yatırımları” da öncelikli yatırımlar kapsamına alınmıştır.

Bu düzenlemeye göre, girdi olarak “turba, linyit, taşkömürü, kömüre bağlı metan gazı, antrasit, asfaltit, bitümlü şist, bitümlü şeyl, kokolit ve sapropel” kullanan elektrik yatırımları otomotiv yatırımları için yukarıda belirtmiş olduğumuz 5. Bölge desteklerinden yararlanabilecekler.

2.1.3. Doğalgaza Dayalı Elektrik Üretimi Yatırımları

Şubat ayında yapılan bu değişiklikten önce, 2012/3305 sayılı Karar’ın EK-4’ünde “Teşvik Edilmeyecek veya Teşviki Belirli Şartlara Bağlı Yatırım Konuları” arasında teşvik edilmeyecek yatırım olarak yer alan ve dolayısıyla hiçbir şekilde teşviklerden yararlanmayan doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları; 19/06/2012 tarihinden önce EPDK’dan lisans almış olmaları şartıyla artık teşvik sisteminden yararlanabileceklerdir. Bu tarihten sonra lisans alan yatırımların teşvik sisteminden yararlanmaları söz konusu değildir.

2.2. Kömür Madeni Çıkarma Yatırımları da Teşvik Sistemi Kapsamına Alındı

30/05/2013 tarih ve 28662 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2013/4763 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın EK-4 sayılı ve “Teşvik Edilmeyecek veya Teşviki Belirli Şartlara Bağlı Yatırım Konuları” başlıklı ekinde değişikliğe gidilmiştir.

Yapılan değişiklikle, 2012/3305 sayılı Karar EK-4’ün I/B/6 sırası yürürlükten kaldırılmış ve önceden teşvik edilemeyecek “İmalat, Enerji ve Madencilik Yatırımları” arasında yer alan “kömür istihracına yönelik yatırımlar” bu kapsamdan çıkarılarak teşvik sistemi kapsamına sokulmuştur.

Bendin kaldırılmadan önceki hali olan “6-Kömür istihracına yönelik yatırımlar (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu’nun uluslararası kodifikasyon sistemine göre “düşük C” kategorisinde yer alan kömürler hariç)” dikkate alınca yapılan değişiklik ile “düşük C kategorisi” dışındaki kömür madeni çıkarma yatırımlarının da artık yatırım teşvik sistemi ile sunulan desteklerden yararlanabilecek duruma geldiği görülmektedir.

Daha da önemlisi bu değişiklik sayesinde, 2012/3305 sayılı Karar’ın yukarıda da değindiğimiz “Öncelikli Yatırımlar”ı düzenleyen 17. maddesinin (g) bendine göre öncelikli yatırım konuları arasında sayılan “maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları” arasına -daha önceden teşvik edilemeyecek yatırımlar arasında sayıldığı için- hiçbir teşvikten yararlanmayan “kömür istihracı yatırımları” da girme olmaktadır. Özetleyecek olursak, kömür madeni çıkarma yatırımları da -nerede yapıldığına bakılmaksızın- 5. bölgede uygulanan teşvik unsurlarından yararlanma imkânına kavuşturulmuştur.

3. Değerlendirme

Oldukça önemli ve etkili teşvikler içeren yeni teşvik sisteminin, 2013’teki revizyonlarla birlikte, Cumhuriyet’in 100. yılı için belirlenen hedeflere ulaşma yolunda önemli bir araç olacağı söylenebilir. Özellikle, katma değeri yüksek ve ithalat bağımlılığı düşük bir üretim modelinin ortaya çıkarılması ve cari işlemler açığını sürdürülebilir bir düzeyde tutulabilmek bağlamında yeni teşvik sisteminden beklentiler çok yüksektir. Teşvik sisteminin bu hedeflere ulaşmadaki başarısında stabil ve tutarlı bir ekonomik ortamın bulunması ve istikrarlı bir ekonomik büyümenin tutturulması da önemli rol oynayacaktır.

Emrah Akın

Vergi, Direktör

T : +90 216 681 90 40

M : +90 530 173 08 47

E : eakin@kpmg.com

Aslı Melek Gülseren

Vergi, Müdür

T : +90 216 681 91 16

M : +90 533 593 98 46

E : agulseren@kpmg.com

Gümrük Kanunu'ndaki Yeni Değişiklikler Neler Getiriyor?

Murat Palaoğlu

Hakan Uçak

Gümrük Kanunu'nda meydana gelen yeni değişikliklerde, yeni cezaların Kanunda yer alması ve mevcut cezaların bir kısmının artırılması özellikle dikkat çekmektedir. Gümrük ve dış ticaretle uğraşan iş sahiplerinin bu değişiklikleri mutlaka dikkate almaları gerekmektedir.

Kanun Değişiklikleri Neler Getiriyor?

11.04.2013 günlü 6455 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda bazı değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda yer alan kaçakçılık kabahati olarak bilinen ve idari yaptırıma tabi olan eylemler, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamından çıkarılarak 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda tanımlanmıştır.

11.04.2013 günlü 6455 sayılı Kanun kapsamında yapılan en önemli değişiklik Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda yer alan cezaların Gümrük Kanunu'na eklenmesi olsa da, mevcut cezalarda artışlara da yer verilmiştir. Bununla birlikte cezai düzenlemeler yanında, havayolu taşımacılığı yapan firmalara vergi muafiyeti tanınmasına, zamanaşımı sürelerine, tebligat usullerine ve gümrük müşavirlik mesleğine yönelik düzenlemeler de yapılmıştır.

1. Hava Taşıtları İthalatında Gümrük Vergisi Muafiyeti

11.04.2013 günlü 6455 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Başlıklı 167. maddesine eklenen bent ile "yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetinde bulunan havayolu şirketlerine, faaliyetleri dâhilinde kullanılmak üzere ithal edecekleri hava taşıtları ile bunların motor ve aksamalarının ithalinde gümrük vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi muafiyeti getirilmiştir.

2. Gümrük Cezalarında Tek Tebligat Uygulaması

Gümrük Kanunu'nda yapılan değişiklikle gümrük idareleri, aynı kapsamda yer alan birden fazla cezai duruma ilişkin tek bir tebligat düzenleyebilecektir. Bilindiği üzere gümrük işlemlerinde dönemsel bir beyan mekanizması olmaması nedeniyle aynı kapsamda olsa dahi her beyanname için ayrı vergi ve ceza tebligatı yapılmaktaydı. Benzer durumda olan veya aynı konuya ilişkin yapılan tebligat sayısının fazla olması, gerek gümrük idareleri gerek firmalar gerekse de yargı mercileri için ek iş yükü yaratmaktaydı. Gümrük Kanunu'nda yapılan değişiklik ile aynı konuya ilişkin Kanun ihlallerinde tek bir tebligat düzenlenebilecektir.

Ayrıca, her bir cezai işlem yasal sınır kapsamında idari dava konusu edildiğinde temyiz mercii Bölge İdare Mahkemeleri olabilecekken, benzer işlemlere ilişkin olarak tek bir tebligat yapılması, toplam mali boyutu artırabilecek ve bu durum temyiz mercisinin Danıştay olmasına yol açabilecektir.

3. Zamanaşımı Yeniden Düzenlendi:

Gümrük Kanunu'nda yapılan bir diğer önemli değişiklik ise, gümrük vergi alacağına bağlı cezalarda zamanaşımı süresinin azaltılmasıdır.

Değişiklik öncesinde gümrük vergi alacağına ilişkin cezalarda 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca 8 yıllık bir zamanaşımı süresi öngörülmekteydi. Gümrük alacağına esas teşkil eden vergiler zaman aşımına uğramış olsa dahi bu vergilere ilişkin cezalar tahsil edilmekteydi. Yapılan değişiklikle gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezalarına ilişkin zamanaşımı da vergi aslının zamanaşımına bağlanmış olup, 3 yıllık bir zamanaşımı süresine tabi kılınmıştır.

4. İthalat Vergileri Tanımı

Yapılan bir diğer değişiklik ile serbest dolaşıma giriş beyannamesi kapsamında uygulanacak cezalarda esas kriter gümrük vergileri yerine ithalat vergileri olarak belirlenmiştir.

Anılan düzenleme ile gümrük mevzuatı kapsamında ithalatta tahsil edilen vergiler için düzenlenecek cezalarda artık gümrük vergisi değil, ithalat vergileri temel alınacaktır.

5. Yeni Cezalar Geldi

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda yapılan değişiklikler kapsamında Gümrük Kanunu'na daha önce 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda yer alan kaçakçılık kabahatlerinin eklenmesinin yanında, kaçakçılık kabahatleri dışında yeni cezai müeyyideler de düzenlenmiştir.

Transit

Gümrük Kanunu'na eklenen önemli bir cezai hüküm transit rejimine ilişkindir. Transit rejimi, serbest dolaşımda olmayan eşyanın; gümrük vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine tabi olmaksızın taşınmasını sağlayan gümrük rejimidir.

Transit rejime ilişkin olarak getirilen cezai düzenleme şu şekildedir:

Türkiye Gümrük Bölgesi'ne getirilen ve transit rejim beyanında bulunulan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten eşya olduğunun tespiti halinde, farklı çıkan eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

Yukarıda yer alan metinden de görüleceği üzere, transit rejim kapsamında beyan edilen eşyanın belirgin bir şekilde farklı çıkması durumunda, farklı çıkan eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı gibi yüksek bir oranda ceza tatbik edilecektir.

Özellikle uluslararası taşımacılık ile iştigal eden firmaları ilgilendiren bu cezai düzenlemenin beraberinde birtakım sorunlar getireceği değerlendirilmektedir. Şöyle ki;

- Transit rejim beyanında bulunan firmalar, sadece taşımaya ilişkin beyanda bulunmalarına rağmen eşyanın teknik niteliğindeki farklılıklardan da sorumlu tutulmuşlardır.
- Transit rejim beyanında bulunan firmalar kendilerine verilen belgeler (faturalar) kapsamında beyanda bulunurlarken,

eşyanın göndericisinin yanlışlıklarından sorumlu olabileceklerdir.

- Transit rejim kapsamında yurt dışına çıkış işlemleri gerçekleştirilmiş (rejimden beklenen sonuca ulaşılmış) olan taşımalardan dolayı da cezai bir risk ortaya çıkmıştır.
- Transit rejim kapsamında, vergi kaybı doğmamasına rağmen ceza tatbik edilme riski ortaya çıkmıştır.
- Tanımlanan ceza, eşyanın sadece vergilerine bağlı değil, ayrıca eşyanın satın alma bedelini de içeren gümrüklenmiş değeri üzerinden hesaplanmakta olup, bu yönü ile mali boyutu önem arz etmektedir.

İhracat

Gümrük Kanunu'nda yapılan değişiklik kapsamında getirilen bir diğer yeni cezai düzenleme de ihracat vergilerine tabi eşya ile ilgilidir. Her ne kadar ülkemizde ihracata ilişkin bir gümrük vergisi tahsil edilmese de bu yönde cezai bir düzenleme yapılmıştır. Anılan cezai düzenleme şu şekildedir:

Gümrük vergileri ödenmek suretiyle ihraç edilebilen eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın veya gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin Türkiye Gümrük Bölgesi'nden çıkaranlara eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra bu vergilerin iki katı idari para cezası verilir.

Antrepo

Yeni bir cezai durum da gümrük antrepolarındaki eşyanın, antrepo beyannamesinde beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten çıkması halidir.

Gümrük antrepolarındaki eşyanın, antrepo beyannamesinde beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten çıkması halinde, bu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilecektir.

Söz konusu düzenleme ile gümrük antrepo işleticisi firmalara depolanan eşyanın niteliğine ilişkin ağır bir sorumluluk yüklenmiştir. Eşyanın depolanmasından sorumlu antrepo işleticilerine söz konusu sorumluluğun yüklenilmesinin birtakım sorunlara yol açabileceği değerlendirilmektedir.

- › Gümrük antrepo işleticilerine başkası adına yapılan beyandan dolayı ağır bir sorumluluk yüklenmiştir.
- › Gümrük antrepo işleticilerine, antrepolarda bulunan eşyanın tarifesine ilişkin sorumluluk yüklenmiştir.
- › Vergisel bir kayıp olmasa dahi bu cezalar tatbik edilebilecektir.
- › Farklı çıkan eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesi nedeniyle gerek antrepo işleticileri gerekse de firmalar bu durumdan mağdur olabilirler.

6. Dâhilde İşleme Rejimi, Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi ve Geçici İthalat Rejiminde Cezalar Arttı

Yeni düzenlemeler ile dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve geçici ithalat rejimlerinde rejim ihlallerine ilişkin cezai hükümler artırılmıştır.

Değişiklik öncesinde bu rejimlerin ihlalinde, rejim kapsamındaki eşyanın gümrük vergilerinin 2 katı idari para cezası uygulanırken, değişiklik sonrasında ise rejim ihlalleri durumunda eşyanın gümrüklenmiş değerinin 2 katı kadar idari para cezası öngörülmüştür.

Özellikle dâhilde işleme rejimi ihlaline ilişkin mevzuat temelinde ihlal hallerine dair yeteri kadar sarıh açıklamaların bulunmaması ve gümrük idareleri tarafından rejim kapsamında yapılan bazı hataların rejim ihlali olarak değerlendirilebilmesi nedenleriyle, bu rejimden yararlanan firmalar sıkça bu maddede yer alan cezai müeyyide ile karşılaşabilmektedirler.

Anılan yaptırımın artması sonucu, dâhilde işleme rejimi uygulamalarını kullanan firmalar, rejimin işleyişinde ve sürecin takibinde daha dikkatli davranmak durumunda kalacaklardır.

7. Antrepo ve Geçici Depolama Yerlerine İlişkin Cezalar Arttı

Bir diğer değişiklik ise gümrük antrepo ve geçici depolama yerlerine ilişkin cezai hükümlere dair artış olmasıdır.

Değişiklik öncesinde, antrepo ve geçici depolama yerlerindeki eşyanın gümrük işlemleri tamamlanmadan çıkarılması ya

da yapılan sayım sonucunda eşyanın eksik çıkması durumunda, eksik eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin üç katı kadar idari para cezası tatbik edilmekteydi. Yapılan yeni düzenleme ile söz konusu ihlallere uygulanacak ceza gümrüklenmiş değerini iki katı olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, gümrük antreposu olarak kabul edilen ve free shop olarak da bilinen gümrüksüz satış mağazalarında hak sahibi olmayan kişilere yapılan satışlara ve limit üstü satışlara ilişkin olarak da cezai düzenleme yapılmıştır.

Gümrüksüz satış mağazalarında limit üstü satış veya hak sahibi olmayan kişilere yapılan satışlarda, satışa konu eşyanın gümrük vergileri tahsil edilecek ve bu vergilerin 3 katı kadar idari para cezası düzenlenecektir.

8. Cezalarda Yeni Kriter: “Belirgin Fark”

Gümrük Kanunu’na eklenen yeni cezai düzenlemelerde, “belirgin fark” tabiri ön plana çıkmıştır. Belirgin farka ilişkin düzenleme ise Gümrük Yönetmeliği’nde tanımlanmıştır. Buna göre “belirgin fark”;

“Serbest dolaşımda olmayan eşyanın gümrük idaresinde yapılan kontrolü neticesinde, beyan edilenden açıkça farklı olduğu tahlil, teknik inceleme ve araştırmaya gerek olmaksızın kolayca anlaşılabilen ve gümrük vergileri ve/veya ticaret politikası önlemleri açısından farklılık oluşturan eşya, belirgin bir şekilde farklı cinsten eşya olarak kabul edilir,” şeklinde tanımlanmıştır.

Yukarıda yer alan tanımdan da görüleceği üzere, “belirgin fark” kavramı sübjektif değerlendirmelere açık olabilecek bir şekilde tanımlanmıştır. Gümrük idareleri tarafından bu maddeye yapılacak yorum sonucunda uygulamada birtakım sorunların oluşabileceği değerlendirilmektedir.

9. Yeni Bir Ceza Hesaplaması: “Gümrüklenmiş Değer”

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nda yer alan kaçakçılık kabahati olarak bilinen ve idari yaptırıma tabi olan bazı eylemler 4458 sayılı Gümrük Kanunu’na eklenmiştir. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu içerisinde yer alan kabahatlere ilişkin yaptırımda esas olan gümrüklenmiş değer yapılan değişiklik ile Gümrük Kanunu içerisine aynen alınmıştır.

Gümrüklenmiş Değer, “Uluslararası Kıymet Sözleşmesine göre belirlenecek; ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihrac eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamı” olarak Gümrük Kanunu’nda tanımlanmıştır.

Böylelikle, 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nda yer alan cezaların belirlenmesinde gümrük vergileri dışında yeni bir kriter eklenmiştir. Gümrüklenmiş değer tanımına dayanan cezai hallere aşağıda yer verilmiştir.

- Antrepo ve geçici depolama yerlerine ilişkin cezalar
- Geçici ithalat, gümrük kontrolü ve dahilde işleme rejimine ilişkin rejim ihlalleri
- İdari işlemlerle ithali yasaklanmış eşyanın ithali
- İthal lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi eşyaya ilişkin ihlaller
- İdari işlemlerle ihracı yasaklanmış eşyanın ihracı
- İhracatı lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi eşyaya ilişkin ihlaller
- Transit rejim kapsamında yanlış beyan

10. Ceza Konusu Eşyaya Dair Yeni Bir Tedbir: “Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi”

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nda yer alırken Gümrük Kanunu’na eklenen kabahatlere ilişkin yaptırımlardan biri de mülkiyetin kamuya geçirilmesidir.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi, idari yaptırıma konu olan eşyaya kamu tarafından el konulmasıdır. Bu bağlamda, yapılan değişiklikler ile Gümrük Kanunu’nda yer alan birtakım cezalara konu eşyaya gümrük idaresi el koyabilecektir.

Gümrük idaresince “mülkiyetin kamuya geçirilmesi” kararı verilebilecek durumlar şu şekilde sıralanabilir:

- › Antrepolarda beyan edilenden belirgin şekilde farklı bir eşya çıkması,
- › İdari işlemlerle ithali yasaklanmış eşyanın ithal edilmesi,
- › İthal lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi eşyaya ilişkin ihlaller,
- › İdari işlemlerle ihracı yasaklanmış eşyanın ihracı,
- › İhracatı lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi eşyaya ilişkin ihlaller,
- › Özet beyan fazlası eşya.

Sonuç

Yapılan değişiklikler içerisinde cezai düzenlemeler bilhassa dikkat çekici bulunmaktadır. Gümrük Kanunu kapsamında düzenlenecek cezalarda kasıt unsuru aranmamakta olup, cezaya konu fiili işleme kastı olmayan, başka bir deyişle işlemlerinde hata yapmış olan firmaların bu ciddi cezalarla karşılaşması olasıdır.

Bu nedenle amacı caydırıcılık yaratarak gerekli özeni tesis etmek ve ayrıca hazine haklarını korumak olması beklenen idari cezaların, mevcut hali ile ağır sonuçlarının olabileceğini söylemek mümkündür.

Dış ticaret ve gümrük işlemlerinde firmalara kolaylık tanıyan onaylanmış kişi statüsü gibi avantajların devamlılığı için cezai işleme muhatap olmamak oldukça önemlidir. Bunun yanında risk analizi kapsamında firmaların işlemlerinin tabi olduğu denetim kriterleri gibi birçok alanda da cezai işlemler bir gösterge olarak dikkate alınabilmektedir.

Cezaların mali boyutunun ve sonuçlarının ciddi ve ağır olmasından dolayı, meydana gelen değişiklikler karşısında firmaların gümrük ve dış ticaret işlemlerini ve süreçlerini profesyonel bir şekilde yürütmeleri büyük önem taşımaktadır.

Uygunluk denetimi gibi mekanizmalarla gümrük ve dış ticaret işlemlerinin düzenli olarak denetlenmesi, gümrük süreçlerinin riski minimize edecek şekilde dizayn edilmesi ve ayrıca olası cezalarda sorumlulukları tespit etmek için paydaşlar ile sözleşmelerin bu yönü ile de dikkate alınması oldukça önemli bir hal almıştır. Öğrenilmiş hataların tekrarı veya olası cezai durumların gerçekleşmesi halinde dış ticaret erbablarının ağır cezalarla muhatap olması riski mevcuttur.

Murat Palaoğlu

Gümrük ve Dış Ticaret, Direktör

T: +90 0216 681 91 62

M: +90 533 280 50 84

E: mpalaoglu@kpmg.com

Hakan Uçak

Gümrük ve Dış Ticaret, Müdür

T: +90 0216 681 91 07

M: +90 530 035 38 84

E: hucak@kpmg.com

Döviz Kazandırıcı Hizmetlere Yeni Nesil Devlet Teşvikleri

Emrah AKIN

Bilindiği üzere, Türkiye ekonomisinin son yıllardaki öncelikli konularından birisi “cari işlemler açığıdır”. Son bir iki yıllık dönemde bu açığın sürdürülebilir düzeyde tutulabilmesi için “mal ihracatında pazar çeşitlendirme, katma değeri yüksek mal ihracatı, Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ve yeni yatırım teşvik düzenlemeleri” alanında ciddi adımlar atılmıştır. Bu adımlara 2012 yılında eklenen önemli bir adım da “döviz kazandırıcı hizmet ticaretine” yönelik yeni nesil teşvikler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'nin uluslararası ticarete konu hizmet gelirlerini artırabilmek amacıyla, 2012 yılının yaz aylarında 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ uygulamaya konulmuştur. Ekonomi Bakanlığı bu Tebliğ ile döviz kazandırıcı hizmet sektörlerine yönelik en kapsamlı ve özgün teşvik programını başlatmıştır.

Bu teşvik programı, Türkiye'nin karşılaştırmalı olarak rekabet üstünlüğünün olduğu ve uluslararası ticarete konu olan aşağıda sıralanan hizmet sektörlerine yönelmiştir.

- Sağlık turizmi
- Bilişim
- Film
- Eğitim

Bu sektörlerin döviz kazandırıcı faaliyetlerini desteklemek üzere 2012/4 sayılı Tebliğ ile ana başlıklar itibarıyla aşağıda belirtilen destekler verilmektedir.

- Pazara giriş desteği
  - Belgelendirme desteği
  - Yurt dışı tanıtım desteği
  - Yurt dışı birim desteği
  - Danışmanlık desteği
  - Ticaret heyeti ve alım heyeti destekleri
- 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de yer alan bu teşviklerden "sağlık kuruluşları, sağlık turizmi şirketleri, film yapımcısı şirketler, film dağıtım şirketi, bilişim şirketleri, yüksek ve orta öğretim kurumları ile adı geçen sektörlerde faaliyet gösteren işbirliği kuruluşlarının" faydalanmaları mümkündür.

Tebliğ kapsamında, teşvikin türüne göre değişmekle birlikte, genel olarak yararlanıcılara %50-70 arası değişen oranlarda ve 50-500 bin dolar'a kadar destek ödemeleri yapılabilmektedir.

Oldukça önemli teşvikler içeren bu önemli uygulamayı örneklendirebilmek bakımından "Sağlık Turizmi ve Eğitim" hizmetlerine 2012/4 sayılı Tebliğ kapsamında verilen teşvikler aşağıdaki iki tabloda özetlenmiştir.

SAĞLIK TURİZMİ			
DESTEK TÜRÜ	DESTEKTEN FAYDALANANLAR	DESTEK ORANI	DESTEK TUTAR TAVANI (\$)
(Rapor Alımı)	Sağlık Kuruluşları (SK), Sağlık Turizmi Şirketi (STŞ), İşbirliği Kuruluşu (İK)	SK ve STŞ için: %60 İK için: %70	SK ve STŞ: 100.000 İK: 300.000
Hasta Yol Desteği	SK	%50	Hasta başına 1.000
Yurt Dışı Tanıtım Desteği	SK, STŞ ve İK	SK ve STŞ için: %50 İK için: %70	SK ve STŞ: 300.000 İK: 500.000
Arama Motoru Reklam Tanıtım Desteği	SK, STŞ ve İK	%50	Yıllık 100.000
Fuar, Kongre, Konferans Desteği	SK, STŞ ve İK	%70	SK, STŞ ve İK başına yılda en fazla 10 adet Etkinlik başına 15.000
Yurt Dışı Birim Desteği	SK, STŞ ve İK	SK ve STŞ için: %60 İK için: %70	SK ve STŞ: 200.000 İK: 300.000 Bir birim 4 yıl desteklenir Toplam 10 birim
Uluslararası Belgelendirme Desteği	SK	%50	Belge başına 50.000
Ticaret ve Alım Heyeti Desteği	İK	%70	Program başına 150.000 Yılda 5 heyet
Danışmanlık Desteği	SK ve STŞ	%50	Yıllık 200.000 SK ve STŞ başına 1 defa

EĞİTİM			
DESTEK TÜRÜ	DESTEKTEN FAYDALANANLAR	DESTEK ORANI	DESTEK TUTAR TAVANI (\$)
Pazara Giriş Desteği (Rapor Alımı)	Eğitim Kurumu (EK) ve İşbirliği Kuruluşu (İK)	EK için: %60 İK için: %70	EK: 100.000 İK: 300.000
Yurt Dışı Tanıtım Desteği	EK ve İK	EK için: %50 İK için: %70	EK: 300.000 İK: 500.000
Arama Motoru Reklam Tanıtım Desteği	EK ve İK	%50	Yıllık 100.000
Fuar, Kongre, Konferans Desteği	EK ve İK	%70	EK ve İK başına yılda en fazla 10 adet Etkinlik başına 15.000
Yurt Dışı Birim Desteği	EK ve İK	EK için: %60 İK için: %70	EK: 200.000 İK: 300.000 Bir birim 4 yıl desteklenir Toplam 10 birim

Yaptığımız değerlendirmeye göre bu yeni nesil teşvik paketinin, Dünya Ticaret Örgütü'nün açıkladığı verilere göre, 2011 yılında 38 milyar dolarlık hizmet ihracatı ile dünyada 17. sırada bulunan ve 2012'yi de yaklaşık 44 milyar dolarlık bir hizmet ihracatı ile kapatan Türkiye'yi bir "hizmet üretim üssüne" çevirmeye katkısı olacağını öngörmekteyiz...

Emrah Akın

Vergi, Direktör

T : +90 216 681 90 40

M : +90 530 173 08 47

E : eakin@kpmg.com

VERGİ CENNETLERİ, Off-Shore Bilgi Sızıntısı ve Yarattığı Yankılar

Devletlerin uyguladıkları vergi politikaları yatırım kararlarından harcama planlarına, yaşanılacak yer seçiminden tabi olunacak vatandaşlığa kadar birçok kararı etkileyen önemli faktörlerden bir tanesidir.

Ali Hakan Tüfekçiler

Coğrafi sınırların kalktığı küresel dünyada; iletişim olanakları ile geçmişe göre çok daha kolay gerçekleşen para transferlerinin ve şirket kuruluşlarının sağlamış olduğu sınırsız imkânlar, varlıkları kaynağından kolaylıkla uzaklaştırabilmektedir. Bu durum, özel hukuki yapıları ve yatırımcısını koruyan ortamları nedeniyle, varlıkları uzunca bir süredir düşük vergi rejimi olan ülkelere (vergi cennetlerine) doğru kaydırmaktadır. Vergi planlaması yapmak isteyen kurum ve kuruluşlar, kayıt dışı kazanç elde edenler, kara para aklayanlar ve yasal olmayan faaliyetlerini gizlemek isteyenlerin

de paralarını tuttuğu bu özel, gizli yapılar son dönemlerde küresel krizlerle yıpranan ve kamu finansmanı kaynağı olarak vergi gelirlerini artırmayı hedefleyen devletlerin önemli gündem maddelerini oluşturmaktadır.

Devletlerin imzalamış olduğu bilgi paylaşımı anlaşmaları, vergi kanunlarında değişiklik yaparak almış oldukları önlemler veya çift taraflı vergi anlaşmaları bu gibi yapılarla mücadelede çok etkin olmamıştır. Ancak bundan birkaç ay önce "Araştırmacı Gazeteciler Uluslararası Konsorsiyumu"nun (ICIJ) off-shore hesap sahiplerinin gerçek kimlik bilgilerine ulaşması ve bu bilgileri

kamuoyuna duyurması ile vergi cennetlerinin gizli yapısı büyük yara almıştır.

Vergi Cennetlerindeki “Satılık” Gizlilik

46 farklı ülkeden 86 gazetecinin oluşturduğu Konsorsiyum, araştırmaları neticesinde, vergi cennetlerinde kurulan ve kurucusu bilinmeyen, bilinmeyen pek çok şirket sahibinin gizli bilgilerini toplamayı başarmıştır.

Konsorsiyumun yayınladığı bilgiler oldukça çarpıcı;

Haritadaki yerini dahi bilmediğimiz yerlerde hesap açmak, şirket kurmak, yetkili atamak hiç de sanıldığı kadar zor değilmiş. Konsorsiyum tarafından açıklanan bilgilere göre, British Virgin Islands’ta yarım milyon off-shore şirket var. Bu rakam, dünyadaki toplam off-shore şirketlerin yaklaşık %40’ını oluşturmaktadır. Çarpıcı bir sonuçla, dünya zenginliğinin toplam 1/3’ü off-shore hesaplarda yatmaktadır.

Vergi cennetlerinde sıfırdan bir şirket yaklaşık 3 günde ve toplam 1.000 ABD doları gibi bir masrafla kurulabiliyor. Ayrıca, hazır kurulmuş bir şirketi devir olarak işlemleri yürütmek çok daha ucuz ve kısa...

Şirket kuruluşu aşamasında yapılan kontroller dünyaca ünlü bir suçlu değilseniz, sadece basit formalitelerden ibaret.

500 ABD dolarına bir temsilci kiralayıp vekâletname ile tüm yetkiler sizde kalacak şekilde bu kişiyi göstermelik şirketinizin başına atayabilirsiniz. Bu sayede sizin isminiz hiçbir yerde gözükmeyecek ve gizlilik içinde faaliyetlerinizi yürütebileceksiniz. Tamamen anonim bir yapı... Resimde başka biri görünüyor, fakat yönetimde siz varsınız. Temsilciniz sizin adınıza bir banka hesabı

açarak aktardığı parayı Cook Adaları’nda bir “trust” a yani, servet yönetim şirketine yatırarak paranın izini kaybettirebilmektedir. Cook Adaları kanunlarına göre, off-shore trust hakkındaki bilgi paylaşımının da bir suç olarak tanımlandığı da hesaba katılırsa, mükemmel olarak gizlilik sağlanmış oluyor. Bu bahsedilen rota, yasal olmakla beraber aktivitelerinizi ve gelirinizi mantolayarak gizlilik içinde devam ettirmeniz için kullanılan bir yapı.

Bu sistemi kullanan çok sayıda politikacı, ünlü ve çok uluslu firma var. Sistemin hukuka aykırı olmaması, uygulanabilirliği ve getirisi nedeni ile tercih edildiği aşikâr.

Vergi planlaması yapmak ve/veya yukarıda bahsedilen birçok nedenden dolayı vergi cennetlerini kullanmak isteyen kişiler veya çok uluslu kurumlar karmaşık ve kompleks, izinin sürülmesi zor yapıları tercih ederek isimleri gizli kalarak paralarını vergi cennetlerine transfer ediyorlardı. Burada önemli olan, hukuka aykırı olmadan, işlemlerin gizlilik içerisinde yürütülebilmesi. Vergi cennetlerindeki hesap sahiplerinin ve servetlerinin kamuoyuna duyurulması ile kamuoyunun dikkati bu sisteme çekildi ve off-shore sistemindeki gizlilik ve sır perdesi aralandı.

Wiki-Leaks skandalından bile daha çok ses getireceğine inanılan bu bilgi sızıntısında şu ana kadar her ne kadar Türk hesap sahiplerinin detaylarına pek değinilmemiş olsa da yeni çıkan Varlık Barışı Kanunu’nun zamanlaması dikkate alındığında küresel gidişattan etkilenmesi muhtemel Türklerin varlıklarının Türkiye’ye döndürülmesi amaçlanıyor. Bu da varlıkların kaynağına geri dönmesini, sadece vergiden kaçınma amacı ile ülke dışına çıkmamasını amaçlıyor.

Dünya genelinde çoğu ülke son iki aylık süreçte kendine bir pay çıkartarak Bilgi Değişim Anlaşmaları, özel düzenlemeler ile kamuoyunun tepkisini hafifletmeye çalışmaktalar. En nihayetinde yeni sonuçlanan G-8 zirvesinde liderler çok daha şeffaf hareket edilmesini sağlayacak kararlar alınmasından yana hemfikir oldular. Türkiye de son yıllarda bilgi değişim anlaşmaları imzalanmasında önemli bir yol kat etmiştir.

Yönetimlerin otomatik olarak bilgi paylaşımına gitmelerinin yeni yapılacak

düzenlemelerle daha pratikleşmesi bekleniyor. Şirketlerin salt vergi kaçırmak amacı ile kârlarını ülkeler arasında dolaştırmalarını zorlaştıracak bir dizi tedbir alınması G-8 zirvesinde öne çıkan en önemli başlıklardan biri olmuştur.

Dünya çapında 2,5 milyon off-shore hesap sahibinin gizli hesap bilgilerinin ICIJ tarafından ele geçirilerek basına duyurulmasının ilerleyen dönemlerde ticari itibarlarını vergisel avantaj sağlamaya tercih edecek küresel kuruluş ve/veya kişilerin stratejilerini değiştirmesi beklenmektedir. Bu bağlamda daha şeffaf ve basit yapılar tercih edilebilmesi ve melez yapılardan vazgeçilmesi demektir.

Ancak ülkelerin gerek mali gerekse vergisel politikalar gibi vatandaşlarının ülke içinde yatırımlarını beyan etmelerini ve tutmalarını sağlayan faktörler olduğu da unutulmamalıdır.

Aksi takdirde Türkiye geçmişten bu yana sayısız defalar uyguladığı vergi barışı, varlık barışı gibi kanunlar ile bu sorunu şimdiye kadar çözmüş olurdu.

Ali Hakan Tüfekçiler

Vergi, Kıdemli Müdür

T: +90 216 681 91 77

M: +90 533 590 35 03

E: htufekciler@kpmg.com

Yurt Dışından İthal Edilen Mallarla İlgili Sonradan İthalatçı Lehine Yapılan Fiyat İndirimlerinde KDV Sorunu

Güray Kurşunoğlu

Kurumların yaptıkları ithalat işlemleriyle ilgili ithalat matrahının, sonradan ortaya çıkan muhtelif durumlar nedeniyle zaman zaman azaldığı görülebilmektedir. Örneğin, sonradan yapılan iskontolar, hesaplanan ciro primi, yurtdışından ithal edilen emtiaya ait faaliyet marjının transfer fiyatlandırmasına ilişkin düzenlemeler çerçevesinde emsaline uygun hale getirilmesi maksadıyla yapılan indirimler vb. nedenlerle fiili ithal tarihinden sonra alıcı lehine yapılan her türlü fiyat indirimi neticesinde ithalat matrahı azalmakta ve bunun sonucunda ithalatçı tarafından yurtdışına kesilecek faturanın KDV karşısındaki durumu gündeme gelmektedir.

İdarenin bilhassa 2012 yılı başında yayımlanan 116 Seri No'lu KDV Genel Tebliği sonrası verdiği görüşlerde, yapılan indirimlerin KDV Kanunu'nun 35. maddesi hükümlerine göre

vuku bulduğu vergilendirme dönemine ait KDV beyannamesinde "ilave edilecek KDV" satırında beyan edilmek suretiyle düzeltilmesi gerektiği yönünde bir görüş benimsenmiş olması nedeniyle, mükellefler üzerine KDV yükü getiren bu görüşün işbu yazımız vesilesiyle irdelenmesi gereği doğmuştur.

Konuyla İlgili 26 ve 116 Seri No'lu KDV Tebliğlerinde Yapılan Açıklamalar ve Son Dönemde Konuya İlişkin Verilen Özelgeler

31.12.1987 tarih ve 19681 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 26 seri numaralı Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin "L-2 Fatura ve Benzeri Belgelerde Ayrıca Gösterilmeyip, Yıl Sonlarında, Belli Bir Dönem Sonunda ya da Belli Bir Ciro Aşıldığında İskontolarda Durum" bölümünde yapılan açıklamalar uyarınca, fatura ve benzeri belgelerde ayrıca gösterilmeyip, yıl sonlarında, belli bir dönem sonunda ya da belli

bir ciro aşıldığında (satış primi, hasılat primi, yıl sonu iskontosu gibi adlarla) yapılan ödemeler, satılan malla ilgili olmayıp, ana firma ile satıcı firma arasında düzenlenen sözleşmelere istinaden belli bir hizmet karşılığında hak kazanılmaktadır ve bu bağlamda Katma Değer Vergisi'ne tabidir. Bu doğrultuda, verilen söz konusu hizmetlerin Kanun'un 1/1 maddesi uyarınca KDV'nin konusuna girmesi dolayısıyla genel orandan KDV'ye tabi tutulması gereklidir.

Öte yandan, 19 Ocak 2012 tarih ve 28178 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 116 seri numaralı Katma Değer Vergisi Genel Tebliği ile Mali İdare yukarıda yer verdiğimiz 26 seri numaralı Genel Tebliği'nin "L" bölümünü yürürlükten kaldırarak evvelce sahip olduğu görüşünü tamamen terk etmiş ve 116 seri numaralı KDV Genel Tebliği'nin "6.2. Fatura ve Benzeri Belgelerde Ayrıca Gösterilmeyip, Yıl Sonlarında, Belli Bir Dönem Sonunda ya da Belli Bir Ciro Aşıldığında Yapılan İskontolar" bölümünde konuyu şu şekilde ele almıştır:

"KDV Kanununun 35 inci maddesi ile KDV matrahında çeşitli sebeplerle değişiklik vuku bulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükelleflerin, bunlar için borçlandığı vergiyi; bu işlemlere muhatap olan mükelleflerin ise indirme hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulduğu dönem içinde düzeltilebilmelerine imkân sağlanmıştır.

Fatura ve benzeri belgelerde ayrıca gösterilmeyip, yıl sonlarında, belli bir dönem sonunda ya da belli bir ciro aşıldığında (satış primi, hasılat primi, yıl sonu iskontosu gibi adlarla) yapılan iskontolar esas itibarıyla, asıl işleme ilişkin KDV matrahının değişmesi sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla, KDV matrahında değişiklik vuku bulduğu bu gibi durumlarda KDV Kanununun 35 inci maddesine göre düzeltme yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, fatura ve benzeri vesikalarda gösterilmeyip belli bir dönem sonunda ya da belli bir ciro aşıldığında yapılan iskontolar nedeniyle KDV matrahında değişiklik vuku bulduğu hallerde düzeltme işlemi, alıcı tarafından satıcı adına bir fatura ve benzeri belge düzenlenmek ve bu amaçla düzenlenecek belgede, KDV matrahında değişikliğe neden olan iskonto tutarına ilk teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlem için geçerli olan KDV oranı uygulanmak suretiyle yapılacaktır".

Maliye Bakanlığı, 116 seri numaralı KDV Genel Tebliği'nden sonra, yurtdışından ithal edilen mallarla ilgili satıcı firma tarafından düzenlenen 'credit note' belgeleri ve alıcı firma lehine ortaya çıkan fiyat indirimleri hakkında talep edilen özgelere istinaden vermiş olduğu görüşlerinde ortak bir ifade kullanarak, düzeltmenin KDV Kanunu 35. madde uyarınca yapılacağını açık ve net belirtmiştir.

"...lehinize bir fiyat indirimi yapılması durumunda, yapılan indirimler nedeniyle işlemin matrahında değişiklik vuku bulmakta olup, bu değişikliğin Kanun'un 35. maddesi hükümlerine göre düzeltilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla söz konusu malların ithali sırasında ödenen KDV tutarları indirim konusu yapıldığı hususu da dikkate alınarak, mal bedelinde meydana gelen değişikliğe paralel olarak indirimi tutarları da düzeltililecektir.

Bu düzeltme işlemi, matrahta değişikliğin vuku bulduğu vergilendirme dönemine ait KDV beyannamesinde fazladan indirilen tutar, "ilave edilecek KDV" satırında beyan edilmek suretiyle yapılacağından, yurtdışındaki satıcı adına fatura düzenlenmesine ve indirim tutarı üzerinden KDV hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır"(1)(2)(3)

Görüldüğü üzere idare, son dönemde verdiği görüşlerde fiyat indirimleri nedeniyle ithalatçı lehine ortaya çıkan fiyat indirimlerine isabet eden KDV'yi "ilave edilecek KDV" olarak beyan ettirmek suretiyle bir anlamda KDV hesaplanmasını istemektedir. Bu ilave KDV'yi yurtdışındaki tedarikçinin karşılaması söz konusu olmayınca uygulamanın mükellefler üzerine ilave KDV yükü doğuracağı açıktır.

Görüş ve Değerlendirmelerimiz

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 35. maddesine bakıldığında şöyle denilmektedir: "Malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellef bunlar için borçlandığı vergiyi; bu işlemlere muhatap olan mükellef ise indirme hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulduğu dönem içinde düzeltir. Şu kadar ki, iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi şarttır."

Maddenin lafzından 2 şey anlaşılmaktadır;

1) Matrahta değişiklik vuku bulması durumunda yapılacak düzeltme işlemi için vergiye tabi olan işlemi yapmış olan (satıcı) ve bu işleme muhatap olarak vergiyi indirme hakkı bulunan (alıcı) taraflara ihtiyaç vardır.

2) Düzeltmenin mahiyetine uygun yapılabilmesi için tarafların Türkiye'de bulunması gereklidir.

İthalde KDV'nin gümrük idaresine ödeniyor olması demek, işlemin bir tarafının Gümrük İdaresi olması demektir ki mevcut düzenlemelere göre gümrükte ödenen KDV'nin iade istenmesi gibi müessese maalesef mevcut değildir.

Mali idarenin vermiş olduğu özgelere doğrultusunda "ilave edilecek KDV" satırında beyan edilmesi gereken KDV, işlemin diğer tarafının Türkiye'de olmamasından ötürü karşılıklı düzeltmeye imkan vermemekte ve tamamen Türkiye'deki ithalatçı üzerinde bir KDV yükü kalmasına neden olmaktadır. Örneklemek gerekirse; 100 TL'lik bir ithalat işlemiyle ilgili 18 TL KDV'nin gümrükte ödendiğini ve ithalatın gerçekleştiğini varsayalım. Mallardaki kalite sıkıntısı nedeniyle yurtdışındaki satıcı, Türkiye'deki alıcının zararının tamamını karşılamayı kabul etmiş ve mal bedelinin tamamı kadar (100 TL) fiyat indirimi yapmıştır. İthalatçı, evvelce gümrükte ödediği KDV'yi indirim olarak kullanabilmiş olsa bile, "ilave edilecek KDV" yazmak suretiyle 18 TL ilave bir KDV ödemesi ve bunu gider yazması halinde, 18 TL'nin %20'si olan 3,6 TL tutarında bir Kurumlar Vergisi avantajı doğacak, ancak 18 TL'lik KDV çıkışı nedeniyle firma işlemten nette 14,4 TL zarar edecektir.

Kanaatimizce 116 seri nolu tebliğ, ithalat sonrası yurtdışından elde edilen lehte menfaatlerin bir hizmet karşılığı olmadığı hususunda doğru yorum yapmıştır. Ancak, yurtdışındaki satıcıların Türkiye'deki ithalatçı adına yaptıkları fiyat indirimi ya da iskontoların, verginin konusunu belirleyen KDV Kanunu 1. madde kapsamında sayılan işlemlerden olmadığı açıktır. Zira bu tür indirimler, indirimin muhatabının indirim uygulayana yaptığı bir teslim ya da hizmetin karşılığı değildir. Dolayısıyla ortada KDV doğuran bir işlem bulunmamaktadır. Bu kapsamda, yukarıda bahsi geçen özgelere yapılan yoruma katılmak mümkün değildir.

Sonuç itibarıyla, özgelere yapılan açıklamalara katılmadığımızı, ancak konuyla ilgili son dönemde verilen özgelere genel görüşün "ilave edilecek KDV" beyanı yapılması yönünde olduğunu belirtmekte fayda görmekteyiz. Konuyla ilgili olarak idare tarafından yeni bir düzenleme yapılmasında mutlak fayda olacaktır.

Güray Kursunoğlu

Vergi, Direktör

T: +90 232 464 20 45 - 112

M: +90 533 448 73 75

E: gkursunoglu@kpmg.com

Referanslar

(1) 25.05.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV GENEL-1720 sayılı özelge, (2) 07.08.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.1-2459 sayılı özelge, (3) 23.07.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.24-2260 sayılı özelge

60 Yıl
sonra
gelen
değişim

Yürürlüğe Giren 6491 Sayılı Türk Petrol Kanunu ile 60 YILDIR yürürlükte bulunan 6326 sayılı Türk Petrol Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni Kanunla ne amaçlanıyor?

İşlemlerde
Sadeleşme

Düşük
Maliyet

Arama/Üretim
Faliyetlerinin
Teşviki

Rekabet
Ortamı

Neler değişiyor?

6326 SAYILI PETROL KANUNU (ESKİ)

Arama ruhsatı süresi 4 yıl

Arama ruhsat süresi 8 yılı aşamaz.

İşletme ruhsatı süresi 20 yıldır. İşletme ruhsatı süresi 40 yılı aşamaz.

18 petrol bölgesi

Devlet hakkı ödemesi

Arayıcı veya işletmeci, sahadan elde edip depoladığı petrolün 1/8'ini DEVLET HİSSESİ olarak öder.

Devlet hissesi vergilendirmeyi takip eden ayın ilk 15 günü içerisinde beyan edilir ve ödenir.

Devlet hissesinin hesaplanmasında kuyubaşı fiyatı esas alınır.

İşletme ruhsatının tayini T.P.A.O. (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) tekelindedir.

Vergi yükü %55'i aşamaz

Petrol hakkı sahibi gerekli malzemeyi GÜMRÜK ve diğer İTHAL VERGİ ve RESİMLERDEN muaf olarak ithal edebilir.

Transit Boru Hatları düzenlemesi var. (Boru hatları ve diğer vasıtalarla nakliyat Mad. 83-84)

6491 SAYILI TÜRK PETROL KANUNU (YENİ)

Arama ruhsatı süresi karalarda 5, denizlerde 8 yıldır

Arama ruhsat süresi karalarda 9, karasuları içindeki denizlerde 14 yılı aşamaz

İşletme ruhsatı süresi 20 yıldır. İşletme ruhsatı süresi 40 yılı aşamaz.

Kara ve deniz olmak üzere 2 petrol bölgesi

Devlet hakkı ödemesi yok

DEVLET HİSSESİ 1/8 olarak aynen korunmuştur.

Devlet hissesi vergilendirmeyi takip eden ayın 20'sine kadar beyan edilip, aynı ayın sonuna kadar ödenir.

- Devlet hissesinin hesaplanmasında ham petrol piyasa fiyatı esas alınır.
- Piyasa fiyatı üzerinden rafinerilerce satın alınmasına karar vermeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Pazar rekabete açılmıştır.

Vergi yükü %55'i aşamaz.

Petrol Yatırımları için VERGİ İNDİRİMİ ve YATIRIM MUAFİYETİ getirilmiştir.

Petrol Hakkı sahibi, gerekli malzeme, ekipman, akaryakıt ve nakil vasıtalarını GÜMRÜK vergisinden muaf olarak ithal edebilir veya yurtiçinden teslim alabilir.

Yapılan işlemler HARÇLARDAN, düzenlenen kağıtlar DAMGA VERGİSİ'nden muafır.

Bakanlar Kurulunca belirlenecek teşvik unsurları öngörmektedir.

- Petrol arama ve üretim faaliyetlerine ilişkin sözleşmeler damga vergisinden istisnadır.

- Petrol faaliyetlerinde kullanılacak belli taşıtlar ÖTV'den istisnadır.

Boru Hatları ile ilgili bir düzenleme yok.

KPMG Türkiye Vergi Hizmetleri

Abdulkadir Kahraman

Daha fazla bilgi için:

Abdulkadir Kahraman
Vergi Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı, YMM
T: +90 216 681 90 04
M: +90 533 294 97 24
E: akahraman@kpmg.com

KPMG Türkiye olarak, yerel ve uluslararası ölçekte vergi danışmanlık hizmetleri sunmaktayız. Günümüz ekonomisinde, etkin vergi önerileri farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere piyasada rekabet üstünlüğü sağlamaktadır. Bu nedenle, vergi hizmetlerimiz müşterilerimizin ticari hedefleriyle uyumlu, maliyet tasarrufu sağlayan bir faaliyet yapısı yaratmayı amaçlamaktadır.

Müşterilerimizin mali mevzuata uyumuna yönelik hizmetler verirken onların faaliyetleri konusundaki kapsamlı bilgi ve tecrübemizi kullanarak karşılaştırmalı analizler ve alternatif çözümler sunmaktayız.

Yerel ve uluslararası ölçekte sunduğumuz başlıca vergi hizmetlerimiz:

- Kurumlar Vergisi Tam Tasdik hizmetleri
- Katma Değer Vergisi İadesine ilişkin YMM tasdik hizmetleri ile dolaylı vergilere ilişkin diğer tasdik ve danışmanlık hizmetleri
- Şirket birleşmeleri, satın almaları ve şirketlerin yeniden yapılandırılmaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri
- Transfer Fiyatlandırması hizmetleri
- Bireysel Vergi Danışmanlığı hizmetleri
- Mali Hukuk hizmetleri
- Uluslararası Vergi Danışmanlığı hizmetleri
- Yabancı yatırımlar ve vergi teşviklerine ilişkin danışmanlık hizmetleri
- Muhasebe, bordro yönetimi ve vergi beyannamesi hazırlanması ile ilgili hizmetler

“Sürdürülebilirlik” e Genel Bir Bakış

Dr. Tuba Yaman Aydın

Tüketim ve Farkındalık

Yakın zamana kadar hızlı yapılanma, endüstriyel gelişme ve nüfusta meydana gelen artış ile beraber, dünyada tüketimin ön planda tutulduğu bir süreç yaşanmaktaydı. Ancak iklimsel felaketlerin sıklıkla yaşanmaya başlamasının ardından doğal dengelerin bozulduğu ve geriye dönüşü olmayan bir noktaya yaklaşıldığı tartışılmaya başladı. 1960’lı yılların sonunda ekolojik dengelerin giderek bozulmaya başladığı ve bunun sonucunda ana kaynakların tehdit altında olduğu düşüncesiyle çözüm yolları aranmaya başladı.

Bu noktada ise son dönemlerde sıkça karşılaştığımız “sürdürülebilirlik” kavramı gündeme geldi. Şirketler bu değişim sürecinde kaynak sıkıntısı ve yüksek maliyetler gibi çeşitli zorluklarla karşı karşıya kaldı ve yıllar içerisinde, iş yapış biçimlerinin çevreyi nasıl etkilediğini fark ettiler. Aynı zamanda dünyanın içinde bulunduğu durumun, iş yapış biçimlerine olan etkisini de sorgulamaya başladılar.

“Sürdürülebilir Kalkınma”

İşletmelerin, faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla gereksinim duyduğu kaynaklara ulaşmakta gittikçe zorluk çekmeye başlaması ile birlikte, söz konusu kaynaklar her geçen gün daha yüksek maliyetli hale geldi.

Yaşanan bu gibi zorluklar, “sürdürülebilirlik” kavramının öneminin artmasına neden olmuş ve beraberinde “sürdürülebilir kalkınma” konusunu getirmiştir.

Genel kabul gören tanıma göre sürdürülebilir kalkınma; “gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneklerini tehlikeye sokmaksızın bugünkü kuşakların ihtiyaçlarını karşılamak”tır.

Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından yayımlanan rapora göre sürdürülebilir kalkınma, “kaynakların tüketiminin, yatırım kararlarının, teknolojik gelişmenin ve kurumsal değişimin bir uyum içinde gerçekleştiği ve insan ihtiyaçlarının ve isteklerinin şimdi ve gelecekte karşılanabilme potansiyelinin artırıldığı değişim süreci” olarak ifade edilmiştir.

Karbon Saydamlık Projesi tarafından 2011 yılında gerçekleştirilen araştırmaya göre Global 500 şirketleri içerisinde iklim değişikliğine karşı sağlam bir stratejisi olan şirketler, 2005 ve 2011 yılları arasında yatırımcılarına, diğer şirketlere oranla ortalama getirinin iki katı getiri sağlamıştır.²

KPMG'nin "Sürdürülebilirlik" konusunda duyarlılığı

Tüm dünyada çevresel ve sosyal bir değişim başlamıştır. KPMG Kurumsal Sürdürülebilirlik departmanı tarafından yayımlanan "Umulmayı Bekleyn"³ isimli geleceğe ışık tutan raporda, değişime yön veren 10 "mega faktör" tanımlanmaktadır. Bu "mega faktörler" kendi aralarında bağlantılı ve birbirleri ile etkileşim içerisindedir. Bu raporun hazırlanması sırasında uzmanlar tarafından çok sayıda gelecek tahmini analiz edilip, işletmelerin önümüzdeki yıllarda en çok etkileneceği düşünülen on mega faktör belirlenmiştir:

- 1- İklim Değişikliği:** En doğru önlemleri almış şirketlerin en az %1, genel olarak tüm şirketlerin en az %5 ürün kaybına neden olacağı tahmin ediliyor.
- 2- Enerji&Yakıt:** Küresel anlamda hızla artan enerji talebinin, kullanımdaki coğrafi değişimlerin, arz ve üretim belirsizliklerinin ve bunların çevreye olan etkilerini azaltmak üzere ortaya konan yasal düzenlemelerin, fosil temelli yakıt piyasasını çok daha öngörülemez ve istikrarsız hale getirmesi bekleniyor.
- 3- Hammadde Kaynaklarının Kıtlığı:** Gelişmekte olan ülkelerin sanayileşmesi arttıkça, hammadde kaynaklarına olan küresel talebin artması ve bunun sonucunda hammadde alımları üzerinde ticaret kısıtlamaları uygulanması ve her geçen gün azalan kaynaklara artan talebin sonucu olarak fiyatların çok yüksek seviyeye çıkması bekleniyor.
- 4- Su Kıtlığı:** 2030 yılında, su talebinin, su arzını %40 geçeceği tahmin ediliyor. Bunun sonucu olarak şirketlerin, su kıtlığı, suyun pahalılaşması ve kalitesinin düşmesi gibi sorunlarla baş etmesi gerekecek. Su kıtlığının, su kaynaklarına erişim için gerçekleştirilecek anlaşmazlıklar nedeniyle güvenlik zafiyeti de doğurması mümkün.
- 5- Nüfus Artışı:** İlimli bir nüfus artışı tahminiyle, 2030 yılında dünya nüfusunun 8,4 milyar olması bekleniyor. Böyle bir büyümenin de, ekosistem üzerinde; özellikle de su, yiyecek, enerji ve hammadde konularında yoğun baskılar yaratması ve işletmeler için de fiyat dalgalanmalarına yol açması bekleniyor.
- 6- Gelir:** OECD tarafından günlük geliri 10 ABD doları ile 100 ABD doları arasındaki kişilerden oluştuğu açıklanan "orta sınıf"ın, 2010 ile 2030 yılları arasında %172 büyümesi bekleniyor. Bunun da, hem talepleri artacak üretici sınıfın ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanacağı, hem de azalan "gelişmiş ülkelerdeki ucuz iş gücü" arzı karşısında zor durumda kalacağı anlamına gelmesi olası görünüyor.

7- Şehirleşme: 2009 yılında, dünya tarihinde ilk kez şehirde yaşayan nüfus, kırsal alanda yaşayan nüfusu geçti. 2030 yılı itibarıyla de Asya ve Afrika dâhil tüm gelişmekte olan ülkelerde, nüfusun çoğunluğunun şehirlerde yaşayacağı öngörülmüyor. Elbette bu da şehirlerin daha çok alt yapı, inşaat, su, elektrik, atık, kanalizasyon, sağlık, güvenlik, ulaşım ve iletişim yatırımlarına ihtiyaç duyması anlamına gelecektir.

8- Yiyecek Güvenliği: Nüfusun artışı, suyun ve toprağın azalışı nedeniyle, 2030'a kadar yiyecek fiyatlarının %70 ila %90 arasında artması beklenmektedir. Bu artışın bir nedeni de, suya ihtiyaç duyan tarım üreticilerinin, aynı kaynağa ihtiyaç duyan elektrik ve maden üreticileri gibi endüstriyel üreticilerle ve direkt su tüketicileri olan bizlerle yarışmak zorunda kalması olacaktır.

9- Ekosistemde Düşüş: Önceleri, kurumlar tarafından bir itibar konusu olan ekosisteme saygı, günümüzde artık şirketlerin operasyonlarının ekosisteme ne kadar direkt bağımlı olduğunun görülmesini takiben, bir zorunluluk haline gelmiştir. Ekosistemdeki düşüşle birlikte, kaynaklar kıt hale gelmekte, daha pahalı olmakta, suyun maliyeti artmakta ve tarım, balıkçılık, turizm, ilaç gibi sektörlerin doğaya verdiği zarar daha kalıcı olmaktadır.

10- Orman Alanlarının Azalması: Orman ürünleri, pek çok ülke için çok önemli bir sektörü oluşturur. Öyle ki, orman ürünlerinin ekonomiye yıllık katkısı 2003-2007 yılları arasında 120 milyar dolara yaklaşmıştır. Ancak bu aynı zamanda, ormanların da 2005-2030 yılları arasında %13 azalması anlamına gelmiştir.

İşletmelere ne gibi görevler düşmektedir?

Sürdürülebilirlik için şirketlerin mutlaka alması gereken tedbirler:

- Şirketlerin, sürdürülebilirlikle ilgili tehlikeleri anlayıp değerlendirecek ve onlarla baş etmek için etkinliği artırma, yerine koyma ya da adapte olma gibi yöntemler geliştirebilecek Kurumsal Risk Yönetimi ve Sürdürülebilirlik araçlarını kullanması tavsiye edilmektedir.
- Sürdürülebilirlik konusunda yapılacak stratejik planlamaya mutlaka hem kurum yönetimi hem de şirketin gerekli tüm fonksiyonları dâhil olmalıdır.
- Stratejik planlar tutkulu hedeflere ve aksiyonlara dönüştürülmelidir.
- Sürdürülebilirliğin raporlanması, hala pek çok ülkede tam anlamıyla düzenlenmemiş olsa da, yakın gelecekte önemi giderek

artacaktır. O döneme hazır girmek isteyen kurumlar, güçlü bilgi sistemleri, uygun yönetim ve mevcutta kullanılan finansal raporlama sistemleriyle uyumlu olabilecek kontrol mekanizmaları kurmaya başlamalıdır.

- İş ortaklarıyla, sürdürülebilirlik sorunları ile ilgili işbirliğine gidilmelidir.
- Özellikle devlet yöneticileriyle samimi diyaloglar geliştirilmeli ve "kamu-özel" işbirliği ile yaratıcı çözümler ortaya konmalıdır. Örneğin sürdürülebilirlik konusunda bazı gereklilikleri yerine getiren şirketlere vergisel avantajlar ya da yatırım teşvikleri sağlanması, kurumların aksiyon almalarını hızlandırıcı bir etken olabilir.

Şirketlerin üzerine düşen görevlerin yanı sıra, iş dünyasının da sürdürülebilir büyümeyi desteklemek için açık düzenlemelere ihtiyaç duyduğu unutulmamalıdır. Bu düzenlemelerin, karbon salınımları ve güçlü devlet teşvik politikaları gibi konuları ele alması gerekmektedir. Hükümet teşviklerinde uzun vadede sürdürülebilirliğin faydalarından yararlanabilmek için finansal çözümler sunulmasının yanı sıra kısa vadede geri dönüş sağlayacak başka programların da yer alması etkili olacaktır.

"Sürdürülebilirlik"te neredeyiz?

2008'de Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir hesaplama göre dünyanın en büyük 3000 şirketi yaklaşık 2,15 trilyon dolar çevre hasarına sebep olmaktadır.⁴ Bu ve son yıllarda sıkça yapılan benzeri çalışmalar göstermektedir ki, çevreye verilen hasarın karşısında önlem alınmazsa gelecekte yaşayacağımız dünya, geri dönüşü mümkün olmayan doğal sıkıntılarla karşı karşıya kalacaktır. Ülkemizde de bu konuda çalışmalar yapılmaya başlanmış olup hali hazırda şirketlerin, sürdürülebilirlik alanında ekonomik ve sosyal konularla çok daha fazla ilgilendikleri, çevresel konulara ise son sıralarda yer verdikleri gözlenmektedir.

Sürdürülebilirlik kavramının farkındalığının artması ile birlikte bu konuda bir aksiyon planı olmadığını belirten şirketlerin de kısa zamanda ihtiyaç duydukları bilgi eksikliğini gidermeleri, maliyet analizleriyle işletmeleri için uygun stratejileri belirleyerek harekete geçmeleri gelecek için atılmış önemli bir ilk adım olacaktır.

Dr. Tuba Yaman Aydın

Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri, Müdür
T: +90 216 681 90 00 - 9184
M: +90 533 294 84 93
E: tyaman@kpmg.com

³ KPMG Kurumsal Sürdürülebilirlik departmanı tarafından 2012 yılından yayımlanan "Expect the Unexpected: Building business value in a changing world" isimli rapor

⁴ United Nations Environment Programme Finance Initiative and Principles for Responsible Investment Association, Universal Ownership: Why Environment Externalities Matter to Institutional Investors (New York: UNEP Finance Initiative, Ekim, 2010)

VARLIK DEĞERLEMESİ: Bilançodaki Varlıklarınızın Gerçek Değerini Biliyor musunuz?

Son dönemde oldukça sık varlık değerlendirme talepleriyle karşılaşmaktayız. SPK nezdinde bağımsız denetim kurumları olarak bağımsız değerlendirme görüşü alanında da oldukça yoğun faaliyet içinde olduğumuzu söylemek yanlış olmaz.

Sirket birleşmelerinde tebliğ gereği uzman kuruluş raporu ile birleşmeye tabi kuruluşların değer tespitinin yapılması ve ortaklık yapıları gözden geçirilerek birleşme oranı ve birleşme sonrası hissedarlık yapılarının belirlenmesi uzmanlık alanlarımızdan biri. Her ne kadar yeni SPK tebliğ Tasarısı uzman kuruluş tanımını kalkınma bankaları ile aracı kurumlar şeklinde sınırlandırmayı önerse de sivil kuruluşlardan gelen yorumlar doğrultusunda bu tanımın geçerli olacağını düşünmüyoruz.

Aracı kurum, yatırım bankası ve kalkınma bankasının, her ne kadar arada sıkı kurallar bulunsun da, ilişkili birimleri borsada aktif olarak alım satım yapmaktadır. Bu nedenle halka açık ortaklıklar, değerlendirme esnasında henüz kamuya açıklanmamış bilgilerin değerlendirme yapan kuruluş ile paylaşılması ve bu bilgilerin piyasaya sızma riski nedeniyle, değerlendirme işlemini daha çok bağımsız denetim şirketlerinin bunlardan ayrı bir şekilde örgütlenen kurumsal finansman birimleri ile yapmayı tercih etmektedir.

Bu nedenle, aracı kurum, yatırım bankası ve kalkınma bankasının yanı sıra bağımsız denetim kuruluşlarının kendilerinden ayrık bir şekilde örgütledikleri kurumsal finansman şirketlerinin de değerlendirme faaliyetinde bulunmaya devam etmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Birleşme tarafını bu şekilde özetledikten sonra özellikle varlık değerlendirme konusunda ne gibi hususlara dikkat edilmeli, varlık değerlendirme kapsamı nedir ve ne için kullanılabilirine kısaca değinmek istiyoruz.

Periyodik dönemlerde varlık değerlerinin hem vergisel hem de muhasebesel açıdan gözden geçirilmesi şirket yönetimleri tarafından tercih edilmektedir. Özellikle aşağıda sıralanan varlık kategorilerinde KPMG olarak güncel değerlendirme analizleri gerçekleştirmekteyiz. Makine ve ekipmanların sektörel kullanım özelliklerine göre ayrı kategorize edilmesi ve değerlendirilmesi önemlidir.

Hande Şenova

Farklı varlık sınıflarını değerlemek için aynı maddi olmayan varlık değerlemelerindeki gibi yaygın olarak kullanılan üç değerlendirme yaklaşımı vardır.

1. Gelir Yaklaşımı

Gelir Yaklaşımı bir varlığın geri kalan faydalı kullanım ömrü boyunca üreteceği nakit akımlarına dayanmaktadır.

Bu yaklaşımın ilk adımı varlıktan kaynaklanacak nakit akımlarını tahmin etmektir. Bu nakit akımları tahmini periyodik gelirleri, maliyet tasarruflarını ve varlığın elden hurdaya çıkarılmasıyla doğabilecek kârları göz önünde bulundurarak hesaplanmaktadır. İkinci adım ise hesaplanan nakit akımlarını bugüne indirgeyerek varlıkların güncel değerinin hesaplamasıdır. İndirgeme metodunda uygulanan oran, varlıklarla alakalı mevcut riskleri ve paranın zaman değerini içermektedir.

2. Maliyet Yaklaşımı

Maliyet Yöntemi bir varlığın rayiç değerini yerine koyma veya yenileme değeri olarak almaktadır. Bu yaklaşım yerine koyup değiştirme ilkesine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırımcı ticari karar olarak, bir varlığı satın almak için, o varlığın yerine koyma maliyetinden daha fazlasını ödemez. Yeniden Üretme/Yerine Koyma Maliyeti ("YÜM") basiretli bir yatırımcının bir varlığı satın almak için ödeyeceği en yüksek fiyatı belirler:

■ YÜM bir varlığın kopyasını üretmenin fiyatı olarak belirlenmiştir. Varlığın kopyasının belirlenmiş tarihte aynı veya benzer materyallerden oluşması gerekmektedir. Varlığın kopyasının değeri genellikle Dolaylı Maliyet Yöntemi ("Dolaylı Yöntem") kullanarak belirlenmektedir. Dolaylı Maliyet Yöntemi rayiç değeri, sektöre özgü fiyat endekslerini kullanarak hesaplanmaktadır. Sektöre özgü fiyat endeksleri, montaj, nakliyat ve diğer giderleri de hesaba katarak geçmiş fiyatlara uygulanmaktadır. Sonrasında bu değerden fiziksel, işlevsel ve ekonomik faktörler doğrultusunda amortisman çıkarılır.

■ YÜM bir varlığın aynısını veya benzerini satın alma bedeli olarak belirlenmektedir. Yerine koyulacak varlığın asıl varlıkla aynı model olması ve aynı işlevi görmesi gerekmektedir. Benzer varlığın günümüzün materyalleriyle ve son teknolojiyle üretileceği varsayılmıştır. Aynı veya benzer varlıkların değeri

Direkt (maliyet) Yöntem kullanılarak hesaplanmıştır. Direkt Yöntem rayiç değer hesaplamasında YÜM'ye, orijinal makine üreticileri, ekipman tedarikçileri, satıcılar, fiyat katalogları ve diğer yayımlanmış veriler kullanarak ulaşılmaktadır. Bulunan değerden fiziksel, işlevsel ve ekonomik nedenlerden kaynaklanan amortisman tutarları çıkartılmaktadır.

3. Piyasa Yaklaşımı

Piyasa Yaklaşımı'na göre bir varlığın rayiç değeri benzer ürünlerin benzer şartlar altında satın alınabileceği fiyattır. Piyasa Yaklaşımı'nda kullanmak için benzer varlıkları içeren karşılaştırılabilir işlemler olması gerekmektedir. Bu işlemler aşağıdakileri kapsayabilir:

- Aynı veya benzer varlığın güncel satış fiyatı veya
- Aynı veya benzer varlığın lisansının bağımsız üçüncü partiye satışının piyasa fiyatı.

Piyasa Yaklaşımı'nın en büyük avantajlarından biri piyasada benzer ürünlerin bulunması durumunda metodun kolaylıkla uygulanabilmesidir. Bu yaklaşım serbest piyasada alım satımı yapılan varlıklar için kolayca uygulanabilmektedir. Bu şartlar altında Piyasa Yaklaşımı rayiç bedel değeri belirlemek için uygun bir metod olmaktadır. Piyasa Yaklaşımı Metodu şirket değerlemelerinde de yaygın olarak uygulanmaktadır.

Piyasa Yaklaşımı'nın kullanılmasını sınırlayan en önemli faktör, yakın tarihte gerçekleşen benzer işlemlerin bulunmamasıdır. Bu durum özellikle maddi olmayan duran varlık değerlemesinde önemli bir kısıtlama oluşturmaktadır.

KPMG Türkiye Kurumsal Finansman Bölümü olarak makine ekipman değerlemesi konusunda uzmanlaşmış ve tecrübeli yerel ekibimizle ihtiyacınıza özel hizmet sunabilmekteyiz.

Hande Şenova

Kurumsal Finansman Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı

T: +90 216 681 90 15

M: +90 533 580 27 96

E: hsenova@kpmg.com

Makine ve Ekipman

Enerji ve Tabii kaynaklar

- Maden kazma ve çıkarma
- Güç ve su tesisleri
- Petrol gazı

Üretim

- Mühendislik
- Tıbbi ürünler ve kimyasallar
- Otomotiv ve Orijinal Ekipman Üreticileri
- Tüketici ürünleri
- Tarım ve ormancılık
- Yiyecek ve içecek
- Kağıt ve matbaa
- Tekstil

Nakliye

- Hava taşıtları
- Demiryolu taşıtları
- Gemicilik

Altyapı

- İletişim ve medya
- Havaalanları
- Limanlar
- Demiryolları
- Otoyollar

Envanter

- Hammaddeler
- Yarı mamuller
- Mamuller

**Bankalarda Krediler için Ayrılan Karşılıklar:
UFRS ve BDDK Düzenlemelerinin Karşılaştırılması**

Aracı Kurumların BSMV ve KDV Karşısındaki Durumu

Devlet Katkısı Sonrası BES

Teknoloji Gelişimi, Kullanıcılar ve Yönelimler

Murat Alsan - Cihan Doğrayan

Hakan Güzeloğlu

Tuğrul Uzun

Sinem Cantürk

Finansal Hizmetler Gündemi

Bankalarda Krediler için Ayrılan Karşılıklar: UFRS ve BDDK Düzenlemelerinin Karşılaştırılması

Murat Alsan

Cihan Doğrayan

Bankalarda krediler için ayrılan karşılıklar konusunda, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UFRS") ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ("BDDK") düzenlemeleri karşılaştırıldığında bir çok farklı düzenlemenin yanı sıra öne çıkan iki temel yaklaşım farkı görülmektedir: UFRS düzenlemelerinin ileriye dönük yapılması muhtemel tahsilatları dikkate alırken, BDDK düzenlemeleri geçmişe dönük kriterleri kullanarak hangi tutarların tahsil edilemeyeceğini belirlemeye çalışmaktadır. Diğer bir önemli fark ise UFRS düzenlemelerinin ilke bazlı düzenlemeler koyarken BDDK düzenlemelerinin kural bazlı düzenlemelere yönelmesidir.

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UFRS"), konuyu gayri nakdi krediler için Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") 37 ve nakdi krediler için UMS 39 numaralı standartlarında düzenlemiştir. UFRS kural bazlı değil ilke bazlı muhasebe uygulamalarına yöneldiği için finansal tablolarda, finansal işlemlerdeki ekonomik esasın kavranmasını öne çıkartmaktadır. İlke bazlı düzenleme yaklaşımında, düzenleyici otoritelerin hedefi, düzenlenen kişi ya da kuruluşların faaliyetlerini gerçekleştirirken gerekli sorumluluk bilincine sahip olmalarını sağlamaya çalışmaktadır.

Karşılıklar, UFRS literatüründe ikiye ayrılmaktadır. Bunlar, Aktif Değer Azalış Düzeltmeleri (UMS 39) ile Borç ve Gider Karşılıkları (UMS 37) uygulamalarıdır.

Birinci gruptaki karşılıklar (UMS 39) aktifte bulunan varlıkların defterlerde kayıtlı değerlerini, kanun veya mevzuatın izin verdiği ölçüde, piyasa rayıcı, cari değer, net gerçekleşebilir değer gibi değerlere indirmek için kullanılırlar. Yani değer düzeltim fonksiyonları vardır. Bu nedenle bunlar UMS düzenlemelerinde karşılık olarak isimlendirilmezler. Bunların genel adı değer düzeltmeleridir.

İkinci gruptaki karşılıklar borç ve gider karşılıklarıdır (UMS 37); işletmenin geçmişte giriştiği bir taahhütten, bağlı olduğu yasal düzenlemelerden ve işletmenin zimni bir kabulünden kaynaklanan ve işletme için bir yükümlülük olan, ancak ne zaman gerçekleşeceği, ne tutarda gerçekleşeceği, kesinlikle gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bazı taahhütler için kullanılır.

Bankalarda krediler için ayrılan karşılıklar, BDDK tarafından yayımlanan "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ("Yönetmelik") ile düzenlenmektedir. BDDK karşılık düzenlemeleri pek çok niteliksel kriter de içermekle birlikte göreceli olarak kural bazlı uygulamalardır.

Yönetmelik uyarınca karşılıklar, krediler ve diğer alacaklardan doğmuş veya doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla finansal tablolarda ayrılarak gider yazılan tutardır.

UMS 37 - Karşılıklar ve Koşullu Borçlar standardında karşılık, gerçekleşme zamanı veya tutarı belli olmayan yükümlülük olarak tanımlanmıştır. Yükümlülük ise geçmiş olaylardan kaynaklanan ve ifası halinde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasına neden olacak mevcut yükümlülüktür. UMS 37'ye göre bir karşılık, aşağıda yer alan koşulların varlığı halinde finansal tablolara alınır:

- (a) Geçmiş bir olaydan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün (hukuki veya zimni) bulunması;
- (b) Yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması,
- (c) Yükümlülük tutarının güvenli bir biçimde tahmin edilebiliyor olması.

Yönetmelik'te belirtilen karşılık terimi ile UMS 37'de ifade edilen karşılık terimi karşılaştırıldığında Yönetmelik'te yer alan "doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan" ifadesinin yukarıdaki tanıımı karşıladığını söyleyebiliriz. Yönetmelikte bu şekilde ayrılan karşılıklar "Genel Karşılık" olarak adlandırılmıştır. "Kredilerden ve diğer alacaklardan doğmuş" ifadesi ise Aktif değer azalış karşılıklarına işaret etmektedir. Bu şekilde ayrılan karşılıklara ise yönetmelikte "özel karşılıklar" denmektedir. Krediler için aktif değer azalış karşılıkları UMS 39 kapsamında düzenlenmiştir.

Kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılıklarının UFRS ve Yönetmelik karşısındaki uygulama farklılıkları aşağıda Nakit krediler için ayrılan karşılıklar, gayrinakdi kredileri için ayrılan karşılıklar ve genel karşılıklar / portföy karşılıkları olmak üzere 3 ayrı başlık halinde değerlendirilmiştir.

1. Nakdi krediler için ayrılan karşılıklar

YÖNETMELİK:

Kredileri beş grup altında sınıflandırmıştır. Birçok niteliksel koşulun yanında bu beş gruba girmesi gereken kredileri tahsilatın gecikme sürelerine göre belirlemiştir:

I. Grup - Standart Nitelikli Krediler ve Diğer Alacaklar:

Kredilendirilebilir nitelikte finansman yapısına sahip gerçek ve tüzel kişilere kullandırılan, anapara ve faiz ödemeleri, borçlusunun ödeme gücüne ve nakit akımına göre yapılandırılan, ödemeleri süresinde yapılan, gelecekte de geri ödeme sorunları beklenmeyen, tamamen tahsil edilebilecek nitelikte olan, borçlusunun kredi değerliliğinde zayıflama tespit edilmemiş olan ve zafiyet belirtili bulunmayan krediler ve alacaklar bu grupta sınıflandırılır.

II. Grup - Yakın İzlemedeki Krediler ve Diğer Alacaklar:

Kredilendirilebilir nitelikte finansman yapısına sahip gerçek ve tüzel kişilere kullandırılmış olan ve anapara ve faiz ödemelerinde hali hazırda bir sorun bulunmayan, ancak, borçlusunun ödeme gücünde veya nakit akımında olumsuz gelişmeler gözlenmesi ya da bunun gerçekleşeceğinin tahmin edilmesi veya krediyi kullananın önemli ölçüde finansal risk taşıması gibi nedenlerle yakından izlenmesi gereken veya geri ödenmesi kuvvetle muhtemel olmakla beraber, mazur görülecek çeşitli nedenlerle anapara veya faiz ödemelerinin tahsili, vadelerinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren 30 günden fazla geciken ancak III. grupta sınıflandırmaya için gerekli gecikme süresi koşulunu taşımayan kredi ve alacaklar sınıflandırılır.

III. Grup - Tahsil İmkânı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar:

Borçlusunun özkaynaklarının veya verdiği teminatların borcun vadesinde ödenmesini karşılamada yetersiz bulunması nedeniyle tamamının tahsil imkânı sınırlı olan ve gözlenen sorunların düzeltilmemesi durumunda zarara yol açması muhtemel olan veya anaparanın, faizinin veya her ikisinin tahsili vadesinden veya ödenmesi gereken tarihlerden itibaren 90 günden fazla geciken ancak 180 günü geçmeyen veya borçlusunun işletme sermayesi finansmanında veya ilave likidite yaratmada sıkıntılar yaşaması gibi nedenlerle anaparanın veya faizinin veya her ikisinin bankaca tahsilinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren doksan günden fazla gecikeceğine kanaat getirilen kredi ve alacaklar sınıflandırılır.

IV. Grup - Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar: Borçlusunun kredi değerliliğinin önemli ölçüde zayıfladığı veya zafiyete uğradığı kabul edilen, ancak birleşme, yeni finansman bulma imkânı veya sermaye artırımı gibi olanakların borçlusunun kredi değerliliğine ve kredinin tahsil kabiliyetine yapması beklenen katkı nedeniyle henüz tam anlamıyla zarar niteliği taşımadığı düşünülen veya anapara veya faizinin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsilinin gecikmesi 180 günü geçen, ancak 1 yılı geçmeyen krediler ve diğer alacaklar sınıflandırılır.

V. Grup - Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar:

Anapara veya faizin ya da her ikisinin vadesinden veya ödenmesi gereken tarihten itibaren tahsili 1 yıldan fazla geciken veya III. ve IV. Gruplarda belirtilen özellikleri taşımakla birlikte, vadesi gelen ve ödenmesi gereken alacak tutarlarının tamamının bir yılı aşacak sürede tahsilinin sağlanamayacağının kuvvetle muhtemel olması nedeniyle zafiyete uğramış olduğuna ve borçlusunun kredi değerliliğini tam anlamıyla yitirdiğine banka tarafından kanaat getirilen kredi ve diğer alacaklar bu grupta sınıflandırılır.

1. Nakdi krediler için ayrılan karşılıklar

UFRS:

UMS 39'a göre krediler itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilir. UMS 39'a göre itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar için UMS 39'un 58 - 65 maddeleri ile UMS 39 Uygulama Rehberi'nin ("UR") 84 - 93 paragraflarında yer alan değer düşüklüğü hükümleri uygulanmaktadır.

UMS 39'un 58 - 65 maddeleri "İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklarda değer düşüklüğü ve tahsil edilememe" başlıktır. Buna göre her raporlama dönemi sonunda, itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların veya varlık gruplarının değer düşüklüğüne uğradığına dair tarafsız göstergeler bulunup bulunmadığı değerlendirilir.

Bir finansal varlık veya varlık grubu sadece ve sadece ilgili varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra değer düşüklüğü göstergesi olabilecek bir veya birden fazla olayın meydana geldiğine ve söz konusu zarar olayının ilgili finansal varlığın veya varlık grubunun güvenilir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki tahmini nakit akışları üzerindeki etkisi sonucunda değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğüne uğrar ve değer düşüklüğü zararı oluşur.

Değer düşüklüğüne neden olan tek ve ayrı bir olayın belirlenmesi mümkün olmayabilir. Ortaya çıkan değer azalışına çeşitli olaylar birlikte sebebiyet vermiş olabilir. İleride meydana gelecek olaylar sonucunda oluşması beklenen kayıplar, ne kadar olası olursa olsunlar muhasebeleştirilmezler. Bir finansal varlığın veya finansal varlık grubunun değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız gösterge, ilgili finansal varlığı elinde bulunduranların aşağıdaki zarar olaylarına ilişkin tespit ettikleri gözlemlenebilir verileri içerir:

- (a) İhraç edenin veya taahhüt edenin önemli finansal sıkıntı içinde olması;
- (b) Sözleşmenin ihlal edilmesi, örneğin faiz veya anapara ödemelerinin yerine getirilememesi veya ihmal edilmesi;
- (c) Borçlusunun içinde bulunduğu finansal sıkıntıya ilişkin ekonomik veya yasal nedenlerden ötürü, alacaklının, borçluya, başka koşullar altında tanımayacağı bir ayrıcalık tanınması;
- (d) Borçlusunun, iflas veya başka tür bir finansal yeniden yapılanmaya gireceği ihtimalinin yüksek olması;
- (e) Finansal zorluklar nedeniyle söz konusu finansal varlığa ilişkin aktif piyasanın ortadan kalkması veya
- (f) Grup içindeki her bir finansal varlık itibarıyla tespiti mümkün olmamakla birlikte, bir grup finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmelerinden itibaren anılan varlıkların gelecekteki tahmini nakit akışlarının ölçülebilir bir azalış olduğuna işaret eden gözlemlenebilir veri bulunması.

Bu tür bir veri aşağıdakileri içerir:

- (i) Gruptaki borçluların ödeme durumlarında olumsuz anlamda değişiklikler yaşanması (örneğin temerrüde düşülen ödemelerin sayısının artması veya kredi limitleri dolup da sadece aylık asgari ödeme tutarını ödeyen kredi kartı borçlularının sayılarının artması); veya
- (ii) Gruptaki varlıkların geri ödenmemesi ile ilişkili bulunan ulusal veya yöresel ekonomik koşullar (örneğin borçluların bulunduğu coğrafi bölgedeki işsizlik oranında artış yaşanması, ipotekli konut kredileri açısından ilgili bölgelerdeki gayrimenkul fiyatlarında düşüş olması, petrol üreticilerine kullandırılan kredi varlıkları açısından petrol fiyatlarında düşüş olması veya gruptaki borçluları etkileyen sanayi koşullarında olumsuz anlamda değişiklikler olması).

1. Nakdi krediler için ayrılan karşılıklar (Devamı)

YÖNETMELİK:

Bu maddelerde belirtilen,

a-) Kredi Değerliliğinin Zayıflaması: Borçlunun, varlıklarının yükümlülüklerini vadesinde ve tam olarak karşılamada yetersiz hale gelmesi, finansal kaldıraç oranının bankaca kredi değerlendirmesinde kullanılan standart kriterlere göre kabul edilebilir seviyede olmaması, borç ödeme gücünden önemli ölçüde yoksun hale gelmesi, işletme sermayesinin ve/veya özkaynaklarının kredinin tahsil kabiliyetini zaafa uğrattakça ölçüde yetersiz kalması durumlarından herhangi birinin varlığını,

b-) Kredinin zafiyete uğraması: Yapılan değerlendirmelerde cari şartlar ve olayların esas alınması kaydıyla, kredi sözleşmesinde yer alan bağlayıcı şartlar çerçevesinde vadesi gelen kredi tutarının banka tarafından tahsilinin sağlanamayacağının kuvvetle muhtemel olması durumunu ifade eder.

Bu şekilde sınıflandırılan kredi ve alacakların; (teminat yapıları da dikkate alınarak)

a-) Üçüncü gruba alındığı tarihten itibaren en az yüzde yirmisi (%20),

b-) Dördüncü gruba alındığı tarihten itibaren en az yüzde ellisi (%50),

c-) Beşinci Gruba alındığı tarihten itibaren yüzde yüzü (%100), oranında özel karşılık ayrılır.

BDDK hesap planına göre, önceki yıllarda gider yazılan fakat cari dönemde iptal edilen özel karşılıklar nedeniyle elde edilen gelirler, önceki yıllara ait gelirler hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Teminat yapılarının dikkate alınmasında Yönetmelik detaylı yönergeler barındırmaktadır. Yönetmelikte teminat gruplarına göre, karşılık hesaplamasında dikkate alınma oranları aşağıdaki gibidir;

- Birinci grup teminatların dikkate alınma oranı: Yüzde yüz (% 100)
- İkinci grup teminatların dikkate alınma oranı: Yüzde yetmiş beş (% 75)
- Üçüncü grup teminatların dikkate alınma oranı: Yüzde elli (% 50)
- Dördüncü grup teminatların dikkate alınma oranı: Yüzde yirmi beş (% 25)

Yönetmelik uyarınca, III, IV, ve V. grupta sınıflandırılan tüm alacaklar, tahakkuk ettirilen faizlerin ve borçlu üzerindeki faiz benzeri yüklerin ana paraya ilave edilip edilmediğine veya yeniden finanse edilip edilmediğine bakılmaksızın donuk alacak olarak kabul edilirler. Donuk alacak olarak kabul edilen kredi ve diğer alacaklar değerlemeye tabi tutulmaz ve bunlar için faiz tahakkuku ve reeskontu yapılmaz. Donuk alacak haline dönüşen alacaklar için daha önce yapılmış bulunan faiz tahakkukları, reeskontları ve değerlendirme farkları ilgili gelir hesabı aynı tutarda borçlandırılarak muhasebe kayıtları üzerinde iptal edilmek suretiyle kapatılmaktadır.

2. Gayrinakdi krediler için ayrılan karşılıklar

YÖNETMELİK:

"Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı"na aktarma zorunluluğu, gayrinakdi kredilerin tahsil edilmeyen, nakit krediye dönüşmüş ya da tazmin edilmiş bedelleri için de geçerlidir.

III, IV veya V. Grup krediler ve diğer alacaklar altında sınıflandırılan gayrinakdi krediler tazmin edilmeden ya da nakde dönüşmeden "Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı"nda izlenmez.

III, IV veya V. Grup krediler ve diğer alacaklar altında sınıflandırılmakla birlikte henüz tazmin edilmeyen ya da nakde dönüşmeyen gayrinakdi krediler için ayrılmak üzere karşılıkların banka bilançolarının pasifinde muhasebeleştirilmesine ilişkin işlemler de Yönetmeliğe göre yapılır.

Ancak, gayrinakdi kredinin nakde dönüştüğü andan itibaren, nakde dönüşen tutarın tamamı donuk alacak olarak dikkate alınır.

1. Nakdi krediler için ayrılan karşılıklar (Devamı)

UFRS:

UMS 39'a göre itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda, ilgili zararın tutarı, gelecekteki tahmini nakit akışlarının (henüz oluşmamış gelecekteki kredi zararları hariç), finansal varlığın orijinal faiz oranı (diğer bir ifade ile, ilk muhasebeleştirilme sırasında hesaplanan etkin faiz oranı) üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki fark olarak ölçülür. Bu hesaplama yapılırken her bir kredi bireysel olarak değerlendirilip varlığın defter değeri, doğrudan veya bir karşılık hesabı kullanılmak suretiyle azaltılır. İlgili zarar tutarı kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Özet olarak, UMS 39'a göre bankalar itfa edilmiş maliyetinden ölçülen kredi ve alacaklar değer düşüklüğü için yukarıda bahsedilen ve Banka'nın gelecekte tahsil edeceği nakit akımlar üzerinde etkisi olan tarafsız göstergelerin (en az bir yada daha fazla tarafsız göstergenin) oluşup oluşmadığını değerlendirir. UMS 39'da bu tarafsız göstergeler aynı zamanda kayıp olayı olarak da nitelendirilir.

Bireysel olarak bilanço açısından önem arz eden kredi ve alacaklar değer düşüklüğü için yukarıda anlatıldığı şekilde bireysel olarak değerlendirilir. Bu kredi ve alacaklar için tarafsız göstergelerin oluşması durumunda karşılık gideri muhasebeleştirilir. Eğer bu kredi alacaklar için tarafsız göstergeler oluşmamış ise karşılık gideri muhasebeleştirilmez.

UFRS'de ise önceki yıllarda gider yazılan fakat cari dönemde iptal edilen özel karşılıklar nedeniyle elde edilen gelirler, cari yıla ait karşılık giderleri hesabında net gösterilmek suretiyle muhasebeleştirilmektedirler.

UFRS:

UMS 39 UR 84. paragrafta göre;

Teminata bağlanmış kredi ve alacakların gelecekteki tahmini nakit akışlarının bugünkü değerinin hesaplanması, teminatın nakde çevrilmesinin muhtemel olup olmamasından bağımsız olarak, nakde çevirme eksi teminatı edinme ve satma maliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını yansıtır. Kredi ve alacakları için yukarıda anlatılan değer düşüklüğü hesaplamalarında teminatlardan kaynaklanan bu nakit akışları da dahil edilmektedir. Görüldüğü gibi Yönetmelikte detaylı yönergeler barındıran teminatların dikkate alınma durumu, UFRS kapsamında daha basit olarak açıklanmaktadır.

UMS 39 UR 93. paragrafta göre;

Bir finansal varlığın veya benzer finansal varlıklar grubunun defter değerlerinin değer düşüklüğü zarar neticesinde azaltılmalarının ardından, faiz gelirleri, gelecekteki nakit akışlarının ilgili değer düşüklüğü zararının ölçülmesi amacıyla iskonto edilmelerinde kullanılan faiz oranı kullanılmak suretiyle muhasebeleştirilmesine izin verilmektedir.

2. Gayrinakdi krediler için ayrılan karşılıklar

UFRS:

Görüldüğü gibi Yönetmelik uyarınca bankalar tarafından gayrinakdi yükümlülükleri için ayrılmak üzere karşılıklar için standart oranlar belirlenmiştir ve her banka belirtilen oranlarda karşılık ayıracaktır. Ancak UMS 37 hükümleri gereği karşılık olarak finansal tablolara yansıtılacak tutara ilişkin belirsizlikler koşullara bağlı olarak farklı açılardan ele alınmaktadır.

Değerleme konusu karşılığın çok sayıda kalemden oluştuğu durumda, ilgili yükümlülük her türlü getiriyi bunlara ilişkin olasılıklara göre ağırlıklandırmak suretiyle tahmin edilir. Bankalar bilanço dışı yükümlülükleri için karşılık ayırırken geçmiş tecrübelerine dayanarak "beklenen değer" metodunu kullanabilmektedirler.

UFRS'de açık ve net olarak ifade edilmeyen gayrinakdi krediler için ayrılmak üzere karşılıklarda nakdi krediler bölümünde ifade edildiği gibi tarafsız göstergelerin varlığı halinde, Bankaların şirketlerden olan nakdi ve gayrinakdi riskleri değer düşüklüğü için beraber değerlendirilmelidir.

UFRS'de gayrinakdi kredileri için değer düşüş karşılıkların hesabında tarafsız göstergelere ilave olarak UMS 37'deki aşağıda belirtilen 14. Paragraf dikkate alınması gerekmektedir.

Bir karşılık, aşağıda yer alan koşulların varlığı halinde finansal tablolara yansıtılır:(a) Geçmiş bir olaydan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün (hukuki veya zimni) bulunması;

(b) Yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması,

(c) Yükümlülük tutarının güvenli bir biçimde tahmin edilebiliyor olması. Bu koşulların karşılanmaması durumunda, herhangi bir karşılık finansal tablolara yansıtılmaz.

3. Genel karşılıklar / Portföy karşılıkları

YÖNETMELİK:

Yönetmeliğe göre bankalar,

- a-)** Standart nitelikli nakdi kredileri toplamının yüzde biri (%1) ve teminat mektupları, aval ve kefaletleri ile diğer gayrinakdi kredileri toplamının binde ikisi (%0,2) oranında,
- b-)** Yakın izlemedeki nakdi kredileri toplamının yüzde ikisi (%2) ve teminat mektupları, aval ve kefaletleri ile diğer gayrinakdi kredileri toplamının binde dördü (%0,4) oranında genel karşılık ayırırlar.

Sonuç

Muhasebe standartları çerçevesinde banka bilançolarının gerçeği yansıtmaması, banka karının doğru hesaplanabilmesi finansal tabloların finansal tablo kullanıcıları tarafından analiz edilebilmesi açısından bankaların kullandıkları kredilerden kaynaklanan değer düşüklükleri için yeterli tutarda karşılık ayrılmıştır. BDDK, doğmuş ya da doğması beklenen kredi zararları için ayrılması gereken karşılıkları tek bir düzenlemede toplamış ve yayınlamıştır.

UFRS ise doğmuş olan kredi karşılıklarını UMS 39'da, doğması beklenen kredi karşılıklarını ise UFRS - Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve ile UMS 37'de düzenlemiştir. Yönetmelik ile standartların ayırdıkları en önemli iki nokta aşağıda açıklanmıştır.

a-) Yönetmelik kapsamında krediler beş sınıfa ayrılmış, 3,4 ve 5. Sınıfa giren krediler için teminat yapıları da dikkate alındıktan sonra sırasıyla %20, %50 ve %100 karşılık ayrılması gereği belirtilmiştir. UMS 39'da herhangi bir sınıflama söz konusu değildir. UMS 39'a göre itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda, ilgili zararın tutarı, gelecekteki tahmini nakit akışlarının (henüz oluşmamış gelecekteki kredi zararları hariç), finansal varlığın orijinal faiz oranı (diğer bir ifade ile ilk muhasebeleştirilme sırasında hesaplanan etkin faiz oranı) üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki fark olarak ölçülür.

b-) Yönetmelik uyarınca bankaların, standart nitelikli krediler için %1 ve yakın izlemedeki kredileri için %2 oranında karşılık ayırması gerekliliği belirtilmiştir. UFRS - Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve'de firmaların, ekonomik yararda olması beklenen azalma kadar bir tutarı gider olarak tahakkuk ettirmesi gerekliliği belirtilmiş ancak bu tutar için sabit oranlar verilmemiştir. Firmalar bu oranı alacakların yüzdesi metodu ya da yaşlandırma metodu kullanarak belirleyebilirler. Kredilerin bireysel olarak değerlendirilmesinin mümkün olduğu durumlar için bireysel yöntemle göre ayrılan karşılıklar muhasebeleştirilir. Bireysel değerlendirmenin sağlıklı olarak yapılamadığı durumlarda krediler karşılık için toplu olarak değerlendirilmektedir.

3. Genel karşılıklar / Portföy karşılıkları

UFRS:

UFRS'de ise kredi ve alacaklar için Yönetmelikte belirtilen yönergeler ile hesaplanan bir genel karşılık bulunmamaktadır.

UFRS'ye göre Banka, öncelikle, değer düşüklüğüne ilişkin tarafsız göstergenin bireysel olarak önemli olan kredi ve alacakları için bireysel bir şekilde, bireysel olarak önemli olmayan kredi ve alacaklar için ise bireysel veya toplu bir şekilde bulunup bulunmadığını değerlendirir. Bankanın, önemli olsun veya olmasın, bireysel olarak değerlendirilen bir kredi ve alacak için tarafsız bir göstergenin bulunmadığını tespit etmesi durumunda, söz konusu varlık kredi riski açısından benzer özelliklere sahip bir kredi ve alacak grubuna dahil edilir ve anılan grup değer düşüklüğü açısından toplu olarak değerlendirilir.

Değer düşüklüğü açısından bireysel olarak değerlendirilen ve kendilerine ilişkin olarak değer düşüklüğü zarar muhasebeleştirilen veya muhasebeleştirilmeye devam edilen kredi ve alacaklar, değer düşüklüğünün toplu olarak değerlendirilmesi sürecine dahil edilmezler.

Değer düşüklüğü tutarlarının toplu bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla, kredi ve alacaklar, borçluların sözleşme koşullarına göre ödemeleri gereken tutarları ödeyebilme kabiliyetlerini gösteren benzer kredi risk özellikleri esas alınarak (örneğin, kredi risk değerlendirmesi veya varlık türü, sektör, coğrafi bölge, teminat çeşidi, geçmiş ödeme durumları ve diğer ilgili unsurları göz önüne alan derecelendirme süreci esas alınmak suretiyle) gruplandırılır. Seçilen özellikler, borçluların, değerlendirilen varlıklara ilişkin sözleşme koşullarına göre ödemeleri gereken tutarları ödeyebilme imkânlarının bir göstergesi olmaları nedeniyle, anılan varlık gruplarına ilişkin gelecekteki nakit akışlarının tahmininde de göz önünde bulundurulur. Ancak, zarar olasılıkları ve diğer zarar istatistikleri, (a) değer düşüklüğü açısından bireysel olarak değerlendirilmiş ve değer düşüklüğüne uğramadığına karar verilmiş varlıklar ile (b) değer düşüklüğü açısından bireysel olarak değerlendirilmemiş varlıklar arasında grup düzeyinde farklılaşabilir ve bunun sonucunda, farklı bir değer düşüklüğü tutarının muhasebeleştirilmesi gerekebilir. Bir işletmenin, benzer risk özelliklerine sahip bir varlık grubunun bulunmaması durumunda, işletme söz konusu ilave değerlendirmede bulunmaz.

Grup bazında muhasebeleştirilen değer düşüklüğü giderleri, değer düşüklüğü açısından topluca değerlendirilen kredi ve alacaklar grubunda yer alan varlıklara ilişkin bireysel değer düşüklüğü zararlarının belirlenmesi sürecindeki ara bir basamağı temsil eder.

Grup içerisindeki kredi ve alacaklardan bireysel olarak değer düşüklüğüne uğrayanların uğramış oldukları değer düşüklüğünü gösteren bilginin elde edilmiş olması durumunda, ilgili varlıklar derhal gruptan çıkarılır.

Özetle toplu karşılık değerlendirmesinde çok sayıda alacak bulunması durumunda normal olarak belli orandaki alacakların tahsil edilememesi olasılığının varlığı esas alınır. Bu nedenle, ekonomik yararda olması beklenen azalma kadar bir tutar gider olarak tahakkuk ettirilir.

Bu noktada iki yöntem sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden ilki alacakların yüzdesi metodu (percentage-of-sales), ikincisi ise yaşlandırma (aging) metodudur.

Alacakların yüzdesi metodunda, kredilerle şüpheli hale gelmiş alacaklar arasında tarihi veriler incelenir, çıkan oran dönemin kredi rakamına uygulanır ve uygun şüpheli alacak tutarı muhasebeleştirilir.

Yaşlandırma metodunda ise, bilanço tarihi itibarı ile kredilerin kalan vade analizi yapılır. Banka, geçmiş dönem tecrübelerine dayanarak her bir vade dilimine, o vade dilimi için geçmiş dönem verilerinden çıkarttığı şüpheli alacak oranını uygular.

BDDK uygulaması

- Kural bazlı
- Kural bazlı olması sonucunda tüm Bankaların aynı muhasebe politikası uygulaması nedeniyle daha kolay karşılaştırılabilir finansal tablolar
- Detaylı kurallar geliştirme düzenleme sayısında fazlalığa ve düzenlemelerde karmaşıklığa yok açmaktadır.
- Kural bazlı düzenlemeler daha şekle yönelik bir yapıdadır.
- Kural bazlı uygulamalar esnek değildir.
- Kural bazlı uygulamalarda düzenleme boşluklarının doğma ihtimali daha azdır.

UFRS uygulaması

- İlke bazlı
- İlke bazlı olmanın sonucunda Bankadan Bankaya değişecek olan muhasebe politikalarının da etkisiyle karşılaştırılabilirliğin daha zor sağlanması
- Anlaşılabilir, basit uygulamalar.
- Düzenlemelerin özü ön plandadır.
- İlkeler birbirinden farklı durumlara yanıt verebilme ve esnek olabilme özelliğine sahiptir.
- İlke bazlı düzenleme yaklaşımı doğası gereği bazı alanlarda düzenleme boşluklarının doğmasına neden olabilmektedir.

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı

T : +90 216 681 90 02

M : +90 533 276 21 69

E : malsan@kpmg.com

Cihan Doğrayan

Denetim, Müdür

T : +90 216 681 90 76

M : +90 533 599 31 24

E : cdograyan@kpmg.com

Aracı Kurumların BSMV ve KDV Karşısındaki Durumu

Hakan Güzelöğlu

Aracı kurumların hangi işlemleri BSMV'ye hangi işlemleri KDV'ye tabi ya da her iki vergiye de tabi olmayan işlemleri var mı?

Sermaye Piyasası Kurulu'nun resmi internet sitesinden alınan bilgiye göre Türkiye'de 100'e yakın aracı kurum faaliyet göstermektedir. Bu kurumlar Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak sermaye piyasası aracılık faaliyeti ile iştigal etmektedir. Bu şirketlerin ortak sıkıntılarından biri hangi işlemlerinin Banka Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV)'ne hangi işlemlerinin Katma Değer Vergisi (KDV)'ne tabi olacağı sorusudur.

Banka ve Sigorta şirketlerinin tüm işlemlerinin tabi olduğu ve finans sektörünün bir nevi KDV'si yerine geçen BSMV, 23.07.1956 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve o tarihten bu yana yaklaşık 60 yıldır aynı madde hükümleri çerçevesinde bu sektörün işlem vergisi olma hüviyetini devam ettirmektedir.

Günümüzde varantlardan kaldıraçlı işlemlere, türevlerden foreks işlemlerine kadar birçok yeni yatırım aracı sermaye piyasasında işlem görmekte iken bu işlemlerin vergilendirilmesinin halihazırda 1956 yılında yürürlüğe girmiş ve bugüne kadar birçok değişiklik yapılmış bir kanun ile yapılıyor olması İstanbul Finans Merkezi olma projesindeki bir Türkiye için manidardır.

Bu yazımızda, mevzuatta açık olmayan ve banka ve sigorta şirketleri dışındaki diğer finans kurumları gibi aracı kurumların faaliyetlerinin hangilerinin asıl faaliyet konusu olarak Gider Vergileri Kanunu'ndaki BSMV'ye tabi olduğu ile hangi işlemlerinin KDV'ye tabi olacağını vergisel açıdan değerlendirerek sizlerle paylaşmak istedik.

Aracı Kurumların menkul kıymet alım / satım faaliyetlerinden elde ettiği gelirlerin BSMV karşısındaki durumu nedir?

Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesine göre banka ve sigorta şirketlerinin (Finansal

Kiralama Kanunu'na göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere) her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabidir.

Aynı maddenin 2. fıkrasında ise, bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paraların (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ve mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Görüleceği üzere yukarıda yer vermiş olduğumuz söz konusu 2. fıkradaki parantez içi kanun hükmü aracı kurumların faaliyetleri dolayısıyla BSMV'ye tabi olacaklarını belirleyen yegâne düzenlemedir.

Bunun yanında 87 seri nolu Gider Vergileri Genel Tebliği'nde de emeklilik yatırım fonları, menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıkları, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, vadeli işlem aracılık şirketleri ile merkezi kayıt kuruluşu ve vadeli işlem ve opsiyon borsası gibi kuruluşların mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 32. maddesinin verdiği yetki ve izin çerçevesinde menkul kıymetlere ilişkin işlemlerinin esas faaliyet konusu olduğu ve bu kurumların 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 28.maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemlerinin BSMV'ye tabi olacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanun ve ilgili düzenlemelerden banka ve sigorta şirketlerinin yaptıkları bütün işlemler nedeniyle lehlerine aldıkları paralar BSMV'ye tabi olduğu ancak aracı kurumların durumlarının ise BSMV açısından farklılık gösterdiği görülmektedir.

Nitekim, aracı kurumlar sadece kendileri ya da başkası nam veya hesabına yapmış oldukları menkul kıymet işlemlerinden lehlerine aldıkları paralar nedeniyle Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesinin 2. fıkrasına göre BSMV mükellefidir.

Diğer bir ifade ile, bu kurumlar bahse konu 28. maddenin parantez içi hükmü gereği kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım satıma aracılık etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirdikleri için sadece bu faaliyetleri ile sınırlı olmak kaydıyla BSMV mükellefidir.

Özetleyecek olursak, aracı kurumların, Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesi kapsamında;

- menkul kıymet alım satım aracılığı komisyonları,
- halka arza aracılık komisyonları,
- menkul kıymet alım satım kazançları,
- sınai işletmelerden olanlar hariç temettü gelirleri,
- müşterilerinden alınan temerrüt faizleri vb. gelirlerinin BSMV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

Aracı kurumlar esas itibarı ile menkul kıymet alım satımı işlemleri olan aracılık faaliyetlerinden doğan gelirleri üzerinden BSMV'ye tabi olmaları gerekmektedir.

Aracılık faaliyeti dışında gerçekleştirdikleri işlemler ne olacak?

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 4. maddesinde ise hizmetin tanımı teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olarak tanımlanmıştır.

Katma Değer Vergisi Kanunu'ndaki madde hükümlerine göre KDV'nin uygulama alanının çok geniş olduğu görülmektedir.

Öte yandan, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/4-e bendine göre de banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler KDV'den müstesna edilmiştir. Bu madde ile bir işlemin hem KDV hem de BSMV ile çifte vergilendirilmesi önlenmektedir.

Aracı kurumların bu noktada dikkat etmesi gereken husus;

- elde ettiği bir kira geliri varsa,
- danışmanlık hizmeti veriyorsa,
- sabit kıymet satış işlemi varsa bu ve benzeri işlemlerin KDV kapsamında vergilendirilmesi gerekeceğidir.

Aracı Kurumların ne BSMV'ye ne de KDV'ye tabi olmayan gelirleri de var mıdır?

Bu konu ile ilgili olarak, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 03.06.1999 tarih ve B.07.0.GEL.0.56/5601-702/22444 sayılı özelgesini örnek gösterecek olursak, Özelge'de banka ve sigorta şirketleri dışındaki kişi ve kuruluşların elde ettiği mevduat faiz gelirlerinin banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi olmadığı ifade edilmiştir.

Vergi İdaresi'nin görüşünün banka ve sigorta şirketleri dışındaki kişi ve kuruluşların elde ettiği mevduat faiz gelirlerinin BSMV kapsamı dışında tutulması gerektiği yönünde olduğunu söyleyebiliriz.

SONUÇ

Gelir İdaresi tarafından finans sektörüne yönelik yeni bir işlem vergisi kanunu düzenlemesi yapılmadığı müddetçe aracı kurumların BSMV mükellefiyetinin mevcut Gider Vergileri Kanunu'nun 28. maddesinin parantez içi hükmü olan "menkul kıymet aracılık faaliyeti" ile ilgili işlemlerle sınırlı olmak üzere değerlendirilmesi gerekecektir. Bu kurumların aracılık faaliyeti dışında olan işlemlerinin ise KDV'nin konusuna gireceği genellemesi de ihtiyatlı bir değerlendirme olacaktır.

Bunun yanında tabii ki her iki vergiye de tabi olmayan mevduat faiz gelirlerine de dikkat edilmesi, eğer olası bir vergilendirme vuku bulmuş ise bunun için geriye dönük iade talebi yoluyla fazla ödenen verginin takibinin yapılması mümkün olabilecektir.

Hakan Güzeloglu

Vergi, Direktör

T: +90 216 681 91 69

M: +90 530 387 61 53

E: hguzeloglu@kpmg.com

DEVLET KATKISI SONRASI BES

Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) 2013 yılından itibaren Devlet Katkısı kavramı ile tanıştı. Bu yeni düzenleme, ekonomik istikrar ve büyüme sağlayan yurt içi tasarrufların artırılması amacıyla yapıldı. Yeni düzenlemeyle birlikte BES'te devlet katkı payı esas olacaktır.

Tuğrul Uzun

Devlet katkısı nedir?

Devletin tüm bireysel emeklilik katılımcılarına, bireysel emekliliğin teşvik edilmesi amacıyla yapacağı destek ödemesidir. Buradaki en önemli değişiklik tüm bireysel emeklilik katılımcılarının bu uygulamadan faydalanan olmalarıdır. Bir önceki uygulamada devlet katkısı olarak sadece sistemdeki bordrolu çalışanların ücretlerinden kesilen vergilerden belirli oranda indirim uygulaması yapılmaktayken, hem yeni katılımcı sağlamak hem de BES fonlarının büyümesine teşvik sağlamak amacıyla yeni uygulama yürürlüğe girdi.

Devlet katkısı oranı ne kadar?

2013 yılından itibaren ödediğiniz katkı payı tutarının %25'i oranında devlet katkısından yararlanacaksınız. Devlet katkısı sayesinde daha çok katkı payı ödeyerek daha çok kazanabilirsiniz. Örneğin siz 100 TL ödediğinizde devlet 25 TL katkı payı ödemesi yapacaktır.

Devlet katkısının sınırları nelerdir?

Sahip olduğunuz tüm sözleşmeler için toplam yıllık devlet katkısı miktarı, yıllık brüt asgari ücretin %25'ini geçemez. Bu durumda devlet katkısı, sözleşme başına ödenen katkı paylarının ağırlığı dikkate alınarak hesaplanır ve toplam devlet katkısı sözleşmeleriniz arasında paylaştırılır.

Devlet katkısı hangi hesapta, nasıl değerlendirilecek?

Devlet katkısı, Takasbank nezdinde katılımcının bireysel emeklilik hesabı kapsamındaki alt hesabında saklanacak olup Hazine Müsteşarlığı ("Müsteşarlık") tarafından belirlenecek olan yatırım fonlarında değerlendirilecektir.

Devlet katkısının hak ediş süreleri nedir?

1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla devlet katkısının hak edilmesinde kademeli bir yapı uygulanacaktır. Bu tarih itibarıyla;

- En az 3 yıl sistemde kalanlar devlet katkısı ve getirilerinin %15'ine,
- En az 6 yıl sistemde kalanlar %35'ine,
- En az 10 yıl sistemde kalanlar %60'ına,
- 10 yıl sistemde kaldıktan sonra 56 yaşını dolduranlar veya vefat/maluliyet nedeniyle sistemden ayrılanlar, getirileri dahil devlet katkısının tamamına hak kazanırlar.

Devlet katkısı nasıl ve kim tarafından hesaplanacak ve hangi sürelerde hesaplara yatırılacak?

Devlet katkısı hesaplaması şirketler tarafından iletilen veriler üzerinden Emeklilik Gözetim Merkezi (EGM) tarafından yapılmaktadır. Müsteşarlık tarafından EGM'ye, EGM tarafından da sözleşmenin bulunduğu şirkete iletilen devlet katkısı tutarı, şirket tarafından sözleşme kapsamındaki devlet katkısı hesabına aktarılmaktadır. Devlet katkısı tutarı ve getirisi katılımcı tarafından devlet katkısı hesabından izlenebilecektir. Devlet katkısı tutarı, katkı payı ödeme tarihinizi takip eden 3 ay içinde emeklilik hesabınıza şirketiniz tarafından aktarılır. Devlet katkısı, şirket tarafından devlet katkısı fonu olarak tanımlanmış ve portföy sınırlamaları Müsteşarlıkça belirlenmiş fonlarda değerlendirilir.

Halihazırda 2013 yılı ilk üç aylık devlet katkısı ödemeleri katılımcı hesaplarına Devlet Katkısı olarak yatırıldı. Her bir şirket kendi devlet katkısı emeklilik yatırım fonunu kurmak suretiyle EGM'den gelen devlet katkı payını bu fonlarda değerlendirmeye devam etmektedir.

1 Ocak 2013 öncesi sisteme girmiş bir katılımcının önceki dönemlere ilişkin sistemde kalma süreleri, devlet katkısı hak kazanma süresinde dikkate alınacak mı?

1 Ocak 2016 tarihine kadar katılımcıların sistemden ayrılmaması durumunda, 2013 yılından önce geçirilen süreye bağlı olarak devlet katkısı hak kazanma esas süresine aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde süre eklenmesi yapılacaktır.

1 Ocak 2013'ten Önce Sistemde Geçirilen Süre	Eklenenecek Süre
3 yıldan fazla 6 yıldan az ve 6 yıl	1 yıl
6 yıldan fazla 10 yıldan az ve 10 yıl	2 yıl
10 yıldan fazla	3 yıl

Devlet katkısı uygulaması ile beraber BES'te hedeflenen katılımcı sayısı artışı ve fonların büyümesi hedefinin gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin önceki dönemler ile karşılaştırma yapılırsa, her ne kadar henüz çok yeni bir uygulama olmasına rağmen hedeflerin tutacağı beklentisi ilk 3 ay devlet katkısı ödemeleri ile beraber artmış görünüyor. 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla sistemdeki katılımcı sayısı 3,1 milyon iken bu sayı 31 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla 3.6 milyona ulaşmış durumdadır. Elbette bu artışa bağlı olarak ve finansal piyasalardaki fonların yatırım yaptıkları varlıkların da değerlendirilmesi ile beraber sistemdeki toplam fon tutarı 2012 sonu itibarıyla 20.3 milyon TL iken bu tutar 2013 Mayıs sonu itibarıyla 23,3 milyon TL'ye ulaşmış görülmektedir.

KPMG olarak, BES ve sigortacılık sistemindeki gelişmeleri yakından takip etmekle beraber, sigortacılık sektörü ve BES yatırımcılarına gereken desteği vermeye hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Tuğrul Uzun

Denetim, Kıdemli Müdür

T: +90 216 681 91 39

M: +90 530 386 90 33

E: tuzun@kpmg.com

Teknoloji Gelişimi, Kullanıcılar ve Yönelimler

Sinem Cantürk

Taşınabilir mobil cihazlardaki büyüme, dijital medya üzerindeki kullanımı birçok farklı yollardan artırmaktadır. Aynı zamanda, yeni nesil yüksek hızlı kablosuz ağların gelişmesi de medyanın her yerde ve her zaman erişilme hızını artırmaktadır. Dolayısıyla bu günün tüketicileri, “çoklu teknoloji kullanan tüketiciler” haline gelmektedir.

KPMG International'ın beş yıldan beri üzerinde çalıştığı medya tüketicilerinin eğilimleri araştırmasında dikkat çeken konular arasında akıllı telefon ve tabletlerin piyasaya sunulması, sosyal medyanın ana akım haline gelmesi, dijital bilgi ve eğlence hizmeti sunan ve yeni iş modellerinin yükselmesini sağlayan dijital medya şirketlerinin ortaya çıkışı bulunmaktadır. Devam eden ve sürekli gelişen dijital medya çağında şüphesiz, medya şirketlerinin de büyüyen iştahı göz ardı edilmemelidir.

Tüketicilerin dijital medya alanındaki ilgisi hızla artarken, para harcama trendi geleneksel ve dijital/online medya arasında paylaşılmaktadır. Tüketiciler her ne kadar dijital medyaya büyük ilgi gösterebilir ve yüzde 70'lik bir oranda dijital içeriğin daha geniş olduğunu düşünseler de, geleneksel medya halen etkin bir konumdadır. Gelişmiş ülkelerde dijital medyaya harcanan her dört Amerikan dolarına karşılık, geleneksel medyaya harcanan miktar 11 Amerikan doları ve gelişmekte olan ülkelerde dijital medyaya harcanan her altı Amerikan dolarına karşılık geleneksel medyaya harcanan miktar 13 Amerikan doları olarak hesaplanmaktadır.

Online medya harcamalarının geçtiğimiz yıl içerisinde artmasına karşın, televizyon hala en

popüler medya tipi, dolayısıyla harcamaların da yoğunlaştığı bir araç olarak dikkat çekmektedir. Buna karşın, artan tüketici talepleriyle birlikte yeni nesil kullanıcılar, TV deneyimini, canlı yayın TV ve videolar kapsamında mobil olarak deneyimlemek istemektedir. KPMG International anketinin çıkan sonuçlarına göre, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde katılımcıların ortalama olarak yarısının TV izlediği ve internete eriştiği, buna karşın gelişmiş ülkelerde katılımcıların yüzde 30 oranında TV izlediği ve gazete okuduğu, gelişmekte olan ülkelerde ise katılımcıların neredeyse yarısının TV izlediği ve gazete okuduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bir başka husus ise sosyal medya dışında akıllı telefon kullanımının (TV izlemek ve internete girme amaçlı) gelişmiş ülkelerde yüzde 20'lerde olduğu, istisnai olarak Çin'in başkentinde bu oranın yüzde 50'lere ulaştığı, sosyal medya kullanımı ile birlikte oranların yüzde 30,6 civarına yükseldiği gözlemlenmektedir. Çin'in bu konumda olma sebebinin, Çin hükümetinin şehirleşme politikaları olduğu ve altyapı ve teknoloji yatırımlarını son 20 yılda çok yüksek seviyelerde geliştirmesine bağlı olduğu düşünülmektedir. Çin'de gelişen teknolojik yatırım, teknoloji maliyetlerinin ucuzlaması, teknoloji merkezi konumunun kazanılması ile teknolojik cihazlara çok kolay şekilde ulaşımın sağlandığı görülmektedir. Gelişmiş ülkelere oranla, teknolojik cihazların satın alınması açısından Çin büyük bir avantaj yakalamakta ve işletmelerin reklam, yeni iş modellerini geliştirme ve iş birliği içinde çalışması açısından örnek teşkil edecek bir ülke olmaya başladığı düşünülmektedir.

Mevcut durumda online medyayı takip eden tüketicilerden tablete sahip olan yüzde 26'lık bölümünün, yüzde 53 oranında akıllı telefon sahibi olduğu görülmektedir. Bu nedenle, medya şirketleri için bu durum özellikle Facebook ve Twitter için reklam olanağı açısından bir fırsat yaratmakla birlikte, bütünlüğün henüz sağlanmadığı

gözlemlenmektedir. Halen reklam piyasasını yönlendiren ana unsur olarak TV, gazete ve basılı yayın reklamları, reklam pastasından büyük pay almış durumdadır. Kullanıcıların gelecek yıllarda, dijital medyayı daha fazla talep etmeleri durumunda, geleneksel şirketlerin ilgili iş modellerini ve ürünlerini dijital medyaya uyarlamaları ve tüketicilerin mevcut durumdaki harcama isteklerini devam ettirmeleri gerekmektedir.

Yeni ortaya çıkan “mobil merkezli tüketiciler” arasında, online medyanın çok daha fazla şekilde tercih edildiği belirtilmektedir.

Tüketicilerin gittikçe artan bir şekilde online biçimde medyaya daha fazla zaman harcadığı tespit edilmekle birlikte, gelişmekte olan “mobil merkezli tüketiciler” dalgasıyla bugünün online tüketicilerinin tercih ettiği dijital içeriğin çeşitliliği de değişmektedir. Tabletlerin ortaya çıkışından 2,5 sene sonra, KPMG International anketine katılan katılımcıların yaklaşık yüzde 25'inin tablet sahibi olduğu, buna karşın yaklaşık yüzde 50 oranında da akıllı telefona sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, tablete sahip olan tüketicilerin dizüstü bilgisayar ve akıllı telefonlardan en az birine sahip tüketici grubu tarafından şekillendirildiği ve tablete sahip olan tüketicilerin, akıllı telefon veya dizüstü bilgisayardan en az birine sahip olduğu belirtilmektedir.

Tüketiciler nezdinde tablete sahip olma oranları diğer mobil teknolojik cihazlara sahip olma oranından daha az olmasına karşın, önemli bir özellik olarak tabletlerin diğer cihazlarla da etkileşimli şekilde çalışabildiği dikkat çekmektedir.

Günümüzde tüm işletmelerin yeni iş modelleri bulmaya çalıştıkları ve kârlılıklarını artırarak müşterilerini dijital kaynaklara yönlendirmenin yollarını aradıkları gözlemlenmektedir. Tüm işletmelerin aslında birbirine bağlı olduğu ve iş birliği yaparak dijital stratejilerle gelecekte gelirlerini yükseltme imkânları bulunmaktadır. Dolayısıyla şirketlerin iş birliğini artırarak, yalnız başına gerçekleştiremeyecekleri stratejilerde birbirlerinden faydalanmaları; yeni, ilgi uyandıran ve yaratıcı pazar imkânları yaratmalarına olanak sağlamaktadır. Şüphesiz, bu tip stratejik ortaklıklar hem işletmeler hem de tüketicilerin faydasına olacaktır.

Bu bağlamda işletmelerin yapması gerekenleri beş ana başlıkta toplarsak:

- Müşteri kitlesini tanımak
- Yeni bir reklam modeli oluşturmak
- Yeni dünyayı benimsemek
- Çoklu teknoloji kullanan tüketiciler ile irtibata geçmek
- Offline medyayı en az online medya kadar değerli kılacak yeni ve yenilikçi yollar bulmak

Belirtilen konularda alınması gereken aksiyonların olduğu kesindir.

Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi

Bölüm Başkanı, Direktör

T: +90 216 681 90 37

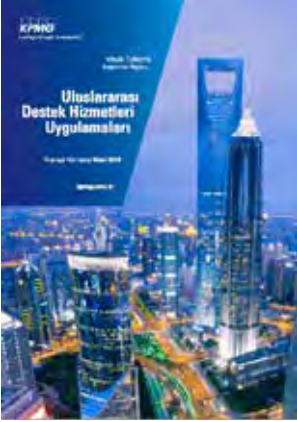
M: +90 533 294 36 08

E: scanturk@kpmg.com

KPMG Yayınları

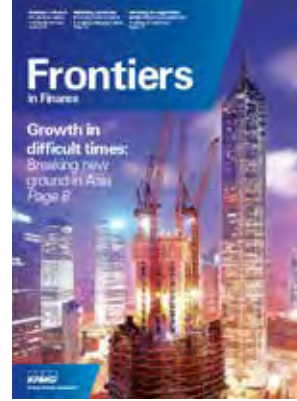
Yayınlar için KPMG Türkiye Markets bölümü ile tr-fmmarkets@kpmg.com adresinden iletişime geçebilirsiniz.

KPMG Türkiye Araştırma Raporu Uluslararası Destek Hizmetleri Uygulamaları

Araştırmanın amacı, son yıllarda Türkiye’de bankacılık sektörünü yakından ilgilendiren destek hizmetleri konusunda, dünyadan çeşitli ülke uygulamalarının, ilgili ülkelerdeki düzenlemelerin ve tedarikçi firmaların güvence ve denetimleri için kullanılan uluslararası standartların incelenmesidir. Hazırlanan rapor kapsamında, ISAE3402 – Hizmet Güvence Raporunun ülkemiz mevzuatına uygulanabilirliği konusunda yaklaşımımız da vurgulanmıştır.

Frontiers in Finance - Nisan 2013: Zor Zamanlarda Büyüme

Her ay, tutarlı trendler için istatistikler incelenmekte, ekonomik performans için en net ve karlı yol haritası belirlenmeye çalışılmaktadır. Bir ay yaptığınız bir seçim, bir sonraki ay tamamen kendini sıfırlayabilmekte. Bu noktada belki de hepimizin kabul etmesi gereken şey, uzun vadeli çözümler değil, bu belirsizlik ve tahmin edilemezlik içinde kısa vadeli çözümler olmalı. Frontiers in Finance’in bu sayısı, “Zor Zamanlarda Büyüme” konusuna farklı bakış açıları ile bakmayı amaçlıyor.

KPMG Global UFRS Bankacılık Dergisinin 9. Sayısı Yayımlandı

KPMG’nin Uluslararası Standartlar Grubu’nun ve UFRS Bankacılık Uzmanları’nın geliştirmiş olduğu UFRS Bankacılık Dergisinin dokuzuncu sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz. Her çeyrekte hazırlanan yayınımlar bankaların karşılaştıkları güncel UFRS konularına yer vermektedir. Yayınımız, bankalarda görev alan siz değerli yöneticilere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Gelişmekte Olan Sigortacılık Regülasyonları

Evolving Insurance Regulation: A new dawn Mart 2013 yayınımlarımız, sigorta sektöründeki regülasyon değişikliklerine ilişkin yaptığımız analizlerle sizleri bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Sistem risk, IAIS tarafından hazırlanan “Insurance Core Principles (ICPs)” olarak adlandırılan likeler ve Solvency II sigortacılık sektörünü yakından ilgilendiren belirli başlıklardır. Tüm bu başlıklar altında, uyum ve raporlama gereklilikleri, önemi artan stratejik öncelikler haline gelmektedir.

FATCA için Hazır mısınız?

Sektördeki belirsizlikleri de göz önüne alarak KPMG FATCA uzmanları, global ve lokal bankalar, sigorta şirketleri ve çeşitli diğer finansal kuruluşlar için, katılımcıların FATCA ile ilgili farkındalığını, FATCA’ya karşı duruşlarını ve FATCA’ya uyum için planlanan/alınan aksiyonlarını değerlendiren global bir anket çalışması gerçekleştirdi. Bugüne kadar hangi adımlar atıldı, hangi aksiyonlar için hangi kaynaklar kullanılacak, uyum projeleri ne kadar kapsamlı projeler olacak, anahtar zorluklar neler olacak gibi sorulara yanıt bulacağınızı umuyor, anketimizi keyifle okumanızı diliyoruz.

KPMG UFRS Sigortacılık Bültenleri 32. Sayı

Tüm dünyada Mevzuat ve Uyum dünyası yeniden şekilleniyor. Geçmişte yaşanan finansal krizlerin sonucunda, tüm dünyada regülasyonlar, finansal hizmetler sektörü için, sıkı regülasyonlarla desteklenen güçlü takip programları hazırlıyor. Üst yönetim uyum raporlamalarında şeffaflık öngörülürken aynı zamanda, uyum birimlerinin iş dünyasının stratejik ve tamamlayıcı bir parçası olması bekleniyor.

KPMG Türkiye Finansal Hizmetler

Murat Alsan

Finans sektörümüz son yıllarda gösterdiği istikrarlı büyüme ve son dönemde yaşanan finansal krizin yansımalarına rağmen güçlü duruşu ile Türk ekonomisinin önemli yapıtaşlarından birini oluşturmaktadır.

KPMG Türkiye finans sektöründe lider pozisyonu ile bankalar,

sigorta, faktoring, finansal kiralama, yatırım ve fon yönetim şirketlerine denetim, vergi ve danışmanlık hizmeti sağlamakta, finansal hizmetler ekibinde yer alan uzman profesyonelleri ile müşterilerimize KPMG'nin sektördeki deneyim ve bilgi birikimini sunmaktadır.

Daha fazla bilgi için:

Murat Alsan

Denetim Bölümü Başkanı,
Şirket Ortağı, Finansal
Hizmetler Sektör Lideri

T: +90 216 681 90 02

M: +90 533 276 21 69

E: malsan@kpmg.com

Seda Tığdemir

İÇ DENETİM: ÜFUKTA NELER VAR?

İç denetim ekipleri için sürekli “tetikte olmak” önemli bir özelliktir. Burada bahsedilen “tetikte olmak” kavramı yeni ve yükselişte olan risklerin tabiatının anlaşılması, sınırlı kaynakların önem arz eden konular için atandığının garanti altına alınması için süregelen bir sorumluluk anlayışını ifade etmektedir.

Ekonomik belirsizlik, bağlı olduğumuz teknoloji kırılganlığı, etkin olmayan iç kontrol ortamı, yeni çalışma yolları arayışı, yeni pazar ve ürün fırsatları, mevzuat gereksinimleri, insan davranışları ve organizasyonel değişimin temposu gibi etkenler, iş istikrarını tehdit etmekte ve yeni risk unsurlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Bu çerçevede, iç denetim ekiplerinin gelecek planlarına bakış açısını etkileyen ortak riskler, risklerin nedenleri ve risk alanlarına tabloda yer verilmiştir:

1. Standart ve Düzenlemelerle Uyum

İlgili Risk Tanımları: Sürekli Değişen Standartlar ve Düzenlemeler, Uyum Aktivitelerinin Etkin Yönetilmemesi, İtibar Kaybı ve Belirsiz Finansal Etki, Standart Düzenlemelere Uyumsuzluk

Risk Nedenleri: Yeni düzenlemelerin kurumlarca nasıl uygulanacağı konusundaki belirsizlik ve mevcut standartların daha sıkı bir şekilde uygulanmasına odaklanılmasından kaynaklanan uyumsuzluk riski gün geçtikçe artmaktadır.

Denetim Planında Dikkate Alınması Gereken Hususlar:

Grup Uyum Metodolojisinin Gözden Geçirilmesi: Grup uyum metodolojisinin ve bu metodolojinin özümsemişinin gözden geçirilmesi, metodoloji kapsamındaki önceliklerin iç denetim ve iş birimlerince belirlenmiş başlıca uyum riskleriyle örtüşmesinin sağlanması.

Uyum Eğitimlerinin Gözden Geçirilmesi: Uygulanabilir standartlar ve düzenlemelere uyumlu olmak konusunda gerekli prosedürlerle ilgili personelin bilgisinin güncel tutulması için ilgili iş birimi ya da merkezi uyum fonksiyonu tarafından sağlam bir eğitimi programının varlığının gözden geçirilmesi.

Uyum Riski İletişiminin Gözden Geçirilmesi: Uyum risklerinin üst yönetim ve yönetim kuruluna raporlanmasıyla ilgili grup uyum süreçlerinin ve bu iletişim kanalı yönetiminin değerlendirilmesi. Uyum risk ortamının iç denetimin denetim komitesine yaptığı raporlamalarda da yer almasının sağlanması.

Proaktif Kontrol Danışmanlığı: Başlıca yeni iş süreçlerinin yerleştirilmesinden önce anahtar uyum kontrollerinin oluşturulmasında destek verilmesi.

2. Uluslararası Operasyonlar

İlgili Risk Tanımları: Uyum İhlali, Operasyonel Rutin Faaliyetlerin Kesintiye Uğraması

Risk Nedenleri: Kurumların yeni pazarlara yayılma hızı; organizasyon içinde yer alan kontrolleri, yolsuzluk, yasal mevzuat düzenleme gereksinimleriyle uyumlu olmama ve politik istikrarsızlık gibi risklere karşı savunmasız bırakarak, bu kontrollerin şirket içerisinde yerleştirilmesini ve test edilmesini zorlaştırmaktadır.

Denetim Planında Dikkate Alınması Gereken Hususlar:

Faaliyet Uyum Denetimi: Tüm uluslararası operasyonların kurum uyum programını takip ettiğinin doğrulanması ve değişen gereksinimlerle güncel bir şekilde uyumlu olmak için gerekli etkin prosedürlerin varlığının ve uyum aktivitelerinin uygun şekilde düzenlendiğinin güvence altına alınması.

Gelişmekte Olan Pazarlarda Suistimal Denetimi: Tüm uluslararası operasyonlarda sağlam bir suistimal önleme programının yerleştirilmesi ve izlenmesi. Uygun prosedürlerle ilgili ekibe ve yeni suistimal çeşitleriyle ilgili yöneticilere uygun bir eğitim programının yapılması. Mevcut ekibin ve müdürlerin programla ilgili bilgilendirildiğinin, programı anladığının ve tüm ekibin, eğitimin gereklilikleriyle uyumlu olduğundan emin olmak için program katılımının test edilmesi.

İş Sürekliliği Yönetimi (BCM) Sisteminin Değerlendirilmesi: Şirketin "İş Sürekliliği Yönetimi" stratejisinin kurum ve temsilcilikler seviyesinde değerlendirilmesi. İş planının her bölümünün değerlendirilerek, yıkıcı felaketler ve durumlarla karşılaşılması halinde sürecin iyi yönetilmesi için gerekli önlemlerin denetçiler tarafından test edilmesi.

Kriz Yönetimi Sisteminin Değerlendirilmesi: Fiziki tahliye ve personelle acil durum iletişim süreçlerini de göz önünde bulundurarak, öngörülemez bir durumdan kaynaklanan iş kesintisi olması halinde iş gücü ve üretimin bir yerden başka bir yere taşınma planının değerlendirilmesi.

3. Üçüncü Şahıs İlişkileri

İlgili Risk Tanımları: Yasal Uyum Riski, Suistimal Aktiviteleri, Sözleşme Maddelerine Uyumsuzluk, Üçüncü Şahıslarla İlişkilerde Bozulma

Risk Nedenleri: Kurum dışındaki iş ortaklarına artan güven kurumsal sınırların gölgede kalmasına neden olurken, diğer yandan iş ortaklarıyla kurulan ilişkilerin kötü yönetilmesi ise itibar kaybı ve uyum boşluklarına yol açabilmektedir.

Denetim Planında Dikkate Alınması Gereken Hususlar:

Üçüncü Şahıs Risk Değerlendirmesi: Kurumun bazı anlaşmaları sona erdirmesini gerektirebilecek durumları anlatan kılavuzların gözden geçirilerek mevcut ve yeni üçüncü şahıslarla olan ilişkilerdeki risklerin belirlenmesi sürecinin değerlendirilmesi.

Üçüncü Şahıs Seçiminde Durum Tespit Analizi: Tedarikçi ve diğer iş ortaklarının iç kontrol ortamını, güvenlik geçmişini, hukuki uyumluluğunu ve finansal durumunu inceleyen durum tespit analiz sürecinin değerlendirilmesi.

Sözleşme Yapılandırması ve Değerlendirmesi: Risk yönetimi ve yasal uyum konularını göz önünde bulunduran bir sözleşme sürecinin varlığının güvence altına alınması.

Tedarikçi Kontrolü: Mevcut tedarikçinin alınan hizmeti ulaştırmada sıkıntı yaratması durumunda alternatif tedarikçilerin var olduğunun ve tek bir tedarikçiye bağımlı kalmadığının güvence altına alınması için tedarikçi portföyünün gözden geçirilmesi.

4. Maliyet Kısma Baskısı

İlgili Risk Tanımları: Yetersiz Kontrol Ortamı, İş Hedeflerine Yönelik Şirket içerisinde Yeterli Farkındalığın Sağlanamaması, Bağılılığı Azalan İşgücü

Risk Nedenleri: Değişen ekonomik koşulları, kurumları yeniden marjlarını korumak için maliyet kısma önlemleri arayışı içine itmektedir. Bu arayış kurumlarda, yolsuzluk riskinin artmasına, ürün ve hizmet kalitesinin düşmesine, yüksek performansa sahip personelin işten ayrılmasına ve süreçlerde ve iç kontrol sistemlerinde sorunlara yol açabilmektedir.

Denetim Planında Dikkate Alınması Gereken Hususlar:

İç Kontrol Ortamına Ait Değerlendirmeler: Maliyet kısma politikalarının potansiyel negatif etkilerini ölçmek için iş birimleri seviyesinde kontrollerin ve süreç bütünlüğünün gözden geçirilmesi. İlgili yöneticilerle maliyet kısıma adına ne tür kontrollerden vazgeçtiklerine dair toplantıların yapılması.

Uygulama Öncesi Maliyet Kısma Yönteminin Değerlendirilmesi: Maliyet kısma politikalarının sağlayacağı tasarrufun yanı sıra oluşturacağı risklerin etkilerini ve mevcut şirket operasyonlarının stratejik hedeflere ulaşılması adına devam ettiğinin güvence altına alınması için maliyet kısma seçeneklerinin incelenmesi

Denetim Bulguları Eğilim Analizi: Denetim bulgularındaki eğilimlerinin incelenerek, geçmiş yıllara göre performans düşüklüklerinin belirtilmesi ve maliyet kısma politikalarıyla olumsuz etkilenen alanların belirlenmesi.

Maliyet Kısma Etki Analizi: İlgili planlara bağlılığın güvence altına alınması için maliyet kısma politikalarının uygulama süreçlerinin denetimi ve ortaya çıkan yeni risklerin belirlenmesi.

5. Bilgi Güvenliği

İlgili Risk Tanımları: Bulut Bilişim Alanındaki Güvenlik Tehditleri ve Zafiyetleri, Hassas Bilgilerin Sızması, Yetersiz Güvenlik Kontrolleri

Risk Nedenleri: Kurumların teknolojiye olan bağımlılıkları gün geçtikçe artmakta ve teknoloji odaklı gelişmelerin yayılma ve yerleşme hızı; kurumları, organizasyonel yapılarını olumsuz şekilde etkileyebilecek dışsal güvenlik tehditleriyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Denetim Planında Dikkate Alınması Gereken Hususlar:

Veri Şifrelemenin Değerlendirilmesi: Farklı hizmet modellerini ve aynı şekilde kamu ile özel bulut bilişim alanlarındaki veri şifreleme standartlarındaki farklılıkları dikkate alarak, hangi verinin şifreleme gerektirdiğinin belirlenmesiyle ilgili mevcut sürecin ve bu sürecin nasıl yönetildiğinin değerlendirilmesi.

Bulut Bilişim Tedarikçi Takibi Değerlendirmesi: Gizli bilgilerin korunmasını da dikkate alarak, Bilgi Teknolojileri'nin (BT) bulut bilişim sağlayıcıları üstündeki takip ve gözetiminin kapsamının belirlenmesi. (Kurum standartları ve prosedürlerine uygunluğunun güvence altına alınması için, Bulut hizmet sağlayıcılarının güvenlik politikalarının ve asgari olarak şirketin sahip olduğu kontrol ortamının değerlendirilmesi)

Tehdit ve Zaaf Analizleri: Tehdit oluşturabilecek durumların, hangi verilerin hassas olduğunun ve hangi kullanıcıların bu verilere erişiminin gerektiğinin belirlenmesinde, BT'ye destek olunması. Analizlerde öncelikli olarak iş akış şemalarını kullanarak, teknik ve davranışsal zaafılara odaklanmaya gayret gösterilmesi.

E-Posta Ağ Geçidi Metodolojisinin Değerlendirilmesi: BT'nin belli bir boyutu aşan, belli bazı formatlarda bulunan ve bilinmeyen kaynaklardan gelen eklentili e-postaları otomatik olarak işaretleyecek kuralları oluşturduğundan emin olmak için, kötü niyetli e-postaların yakalanma sürecinin değerlendirilmesi.

Seda Tığdemir

İç Denetim, Risk ve Uyum Hizmetleri,
Kıdemli Müdür

T : +90 216 681 91 59

M : +90 533 296 56 74

E : stigdemir@kpmg.com

Taha Eroğlu

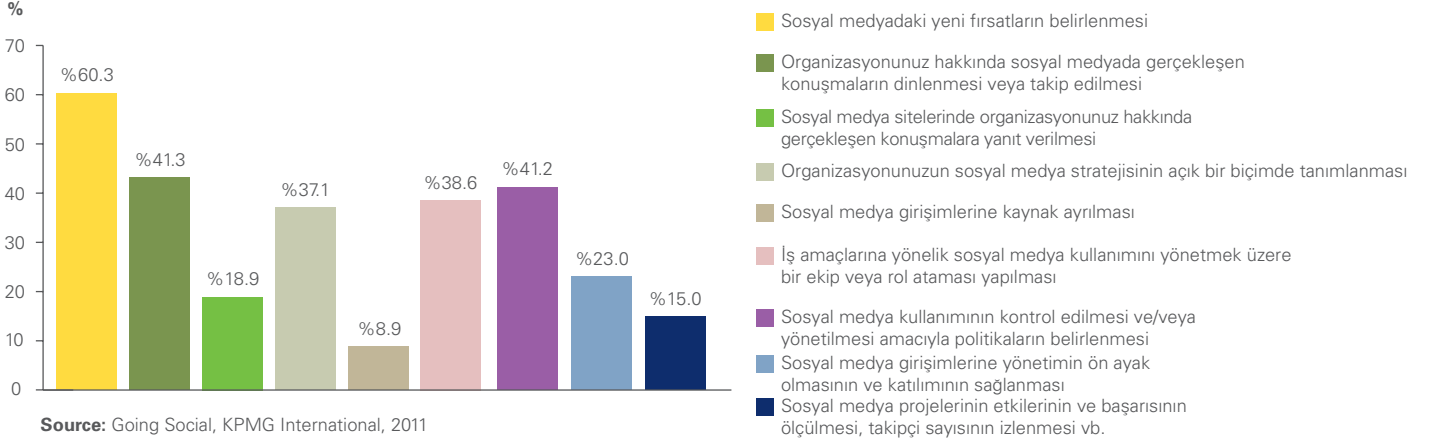
ARTAN SOSYAL MEDYA RİSKLERİNİN İÇ DENETİM BAKIŞ AÇISI İLE YÖNETİMİ

Sosyal medyaya dâhil olmak günümüz iş dünyasında adeta bir zorunluluk halini aldı. Dünya genelinde faaliyet gösteren organizasyonların %70'ten fazlası sosyal medyada aktif olarak yer alır durumda ve aslında organizasyonlar sosyal medya'nın birçok nimetlerinden faydalanırken öngörülemeyen birçok riskle de karşı karşıya kalıyor.

İşletmelerin büyük çoğunluğu doğal olarak müşterileri ile ilişkilerini geliştirmek amacıyla sosyal medyayı kullanmaktalar. Aynı zamanda bu işletmelerin yarısından fazlası da ürün ve hizmetlerinde sürekli yeniliği sağlayabilmek ve işe alım amacıyla sosyal medya kullanımını genişletmektedirler.

Kritik Başarı Faktörleri

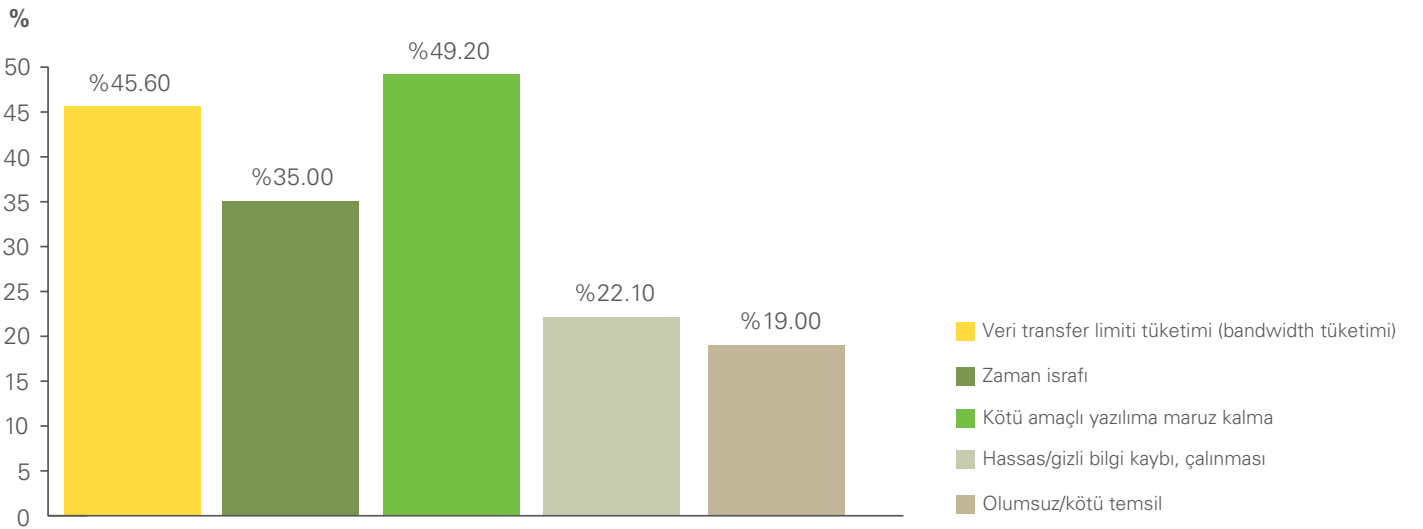

Sosyal medya kullanımı sürekli bir şekilde evrim geçirmesi ve değişmesi, organizasyonların maruz kaldıkları risklerin de sürekli olarak yenilenmesine neden olmaktadır. Sosyal medya, kullanıcılar ve teknoloji arasındaki ilişkiyi değiştirdiğinden organizasyonlar da

bu değişimin kendi risk profillerini nasıl değiştirdiğini düşünmek durumundalar. Aşağıdaki grafik, organizasyonların halihazırda karşı karşıya olduğu teknoloji risklerinden bir kısmını göstermektedir.

Çalışanlarının sosyal medya erişimine izin verdiği için organizasyonunuz son 12 ay içinde aşağıdaki sorunlardan biriyle karşılaştı mı?

İç Denetim-Sosyal Medya Denetim Yaklaşımı

Gittikçe artan iş faaliyetleri sosyal medyada adeta bir kaldıraç etkisi yaratmakta, koordineli ve istikrarlı bir yaklaşıma olan ihtiyaç kritik hale gelmektedir. Özellikle pazarlama, iş geliştirme ve ürün geliştirme alanlarının sosyal ağlar üzerinden müşteriler ile çift yönlü etkileşime ve iletişime girmeye başlamaları ile birlikte bu 3 fonksiyon arasında daha sıkı ve gelişmiş koordinasyon kurulması ihtiyacı daha da

artacaktır. Sosyal medya'da daha fazla yer almayı ve bu ağlar içinde genişlemeyi düşünen organizasyonların, özellikle sosyal medya stratejisi geliştirmeye yönelik planlama çalışması aşamasında iç denetim fonksiyonlarından danışmanlık hizmeti almaları doğru soruları sorduklarından ve risklerini uygun biçimde ölçtüklerinden emin olmaları noktasında akıllıca olacaktır.

İç denetim fonksiyonları ve iç denetçiler sosyal medya kullanımıyla bağlantılı olacak anahtar risklerin farkına varmalı, gerek sosyal medya kullanımına başlanırken, gerek genişleme evresinde bu risklere karşı güvence verecek aktiviteleri planlayabilecek durumda olmalıdır.

İç Denetim İçin Odak Alanları

Politika

Sosyal medya ile ilgili bir politika oluşturmak ve bunun önemini anlatabilmek zor bir süreç olacaktır. Çalışanların sosyal medyaya katılmalarını ve aktif olmalarını sağlayacak güveni oluşturabilmek için uygun eğitimlerle desteklenen açık, uygulanabilir, az ve öz şekilde oluşturulan politikalar çalışanların sosyal medyada hangi sınırlar içerisinde hareket etmeleri gerektiğini bilmelerini sağlayacağından risklerin de azalmasına katkıda bulunacaktır. Aslında sosyal medyaya katılım kurallarını belirlemek, organizasyonların sosyal medya adaptasyon sürecinin en başında ve ilk olarak atmaları gereken adım olmalıdır.

Eğitim ve Farkındalık

Politikaların belirlenmesi ve uygulanmasında eğitim konusu da kritik öneme sahiptir. Çalışanların nasıl uyacaklarını bilmedikleri bir politika veya daha da kötüsü varlığından bile haberdar olmadıkları bir politika, Sosyal Medya politikasının devamlılık göstermesinin önündeki en büyük engel olacaktır. Araştırma sonuçları şunu göstermektedir ki,

sosyal medyada yer alan çalışanların olumsuz görüşlerini ortadan kaldırmak neredeyse imkânsızken, çalışanlarına doğru bir şekilde Sosyal Medya eğitimi veren organizasyonlar, onların Sosyal Medya üzerinden olumlu yorum yapma ihtimalini artırmakta etkili olabilmektedir.

Bu çalışmalar, çalışanları kurumsal profilleri veya marka profillerini överek yöneticilerinin veya liderlerinin gözüne girmeye çalışmalarının teşvik edilmesi ile ilgili bir şey değildir; aksine, herkese açık çevrimiçi ortamlarda, çalışanların organizasyonu temsilen konuşmasını ve desteklemesini güçlendirmek ile ilgilidir. Tekrardan söylemek gerekirse, bu çalışmalar, çalışanlara sosyal medya aktivitelerini anlamaları ve kuralları takip etmelerini kolaylaştırması amacıyla açıkça tanımlanmış politikalar ile formal ve uygulama örnekleriyle birlikte etkin ve etkili eğitimlerin sağlanabilmesi amacıyla yapılmaktadır.

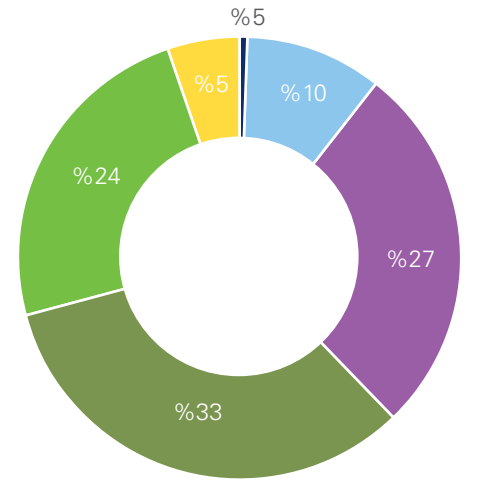
Erişim

Çalışanların sosyal medyaya olan erişimini engellemek veya katı bir biçimde kısıtlıyor olmak, bu şekilde ortadan kaldırılan risklerden çok daha fazla risk oluşturabilir. Özellikle, çalışanların moral ve motivasyonu ile sosyal ağlara erişim durumları yakinen bağlantılı gibi gözükmemekte, hatta organizasyon kendi iş amaçları için sosyal medyayı kullanıyor ise bu bağlantı çok daha kuvvetli olabilmektedir.

Yöneticiler sosyal medyaya erişimin engellenmesi neticesinde, çalışanların sosyal ağları kullanımını tümüyle engelledikleri

gibi hatalı bir düşünceye kapılıyor olabilirler. Sosyal ağlara erişim yasaklandığında veya kısıtlandığında, çoğu çalışan sosyal ağlardaki aktivitelerini daha az güvenli olan veya tamamen kontrol dışında kalan kendi kişisel cihazları üzerinden yürütmeye yönelirler. Sosyal ağlara erişimi yasaklayan organizasyonlar, uygun sosyal medya kullanımına dair eğitim veya rehberlik vermeye de eğilimli olmadığından kendilerini her türlü yeni ve yönetilmesi mümkün olmayan riske açık hale getirmektedirler.

Çalışanların Sosyal Medya'ya Erişimi

Source: Going Social, KPMG International, 2011

- Diğer
- Bilmiyorum
- Açık
- Yönlendirilmiş
- Kısıtlı
- Engelli

İç Denetim-Sosyal Medya Denetim Yaklaşımı

İç denetimin Sosyal Medya'ya bakışı organizasyon içindeki sosyal medya kullanım kültürü ve derinliği ile doğrudan ilişkilidir. İç denetim, sosyal medyanın mevcut ve ileriki zamanlardaki kullanımına ilişkin riskler hakkında güvence vermelidir.

Ayrıca, çalışanların kişisel sosyal medya kullanımına ilişkin riskler olduğu kadar, kurumsal kimlik ile sosyal medya kullanımından kaynaklanan risklerin de olduğu unutulmamalıdır.

Aşağıdaki tablo, bir organizasyonun Sosyal Medya kullanımına ilişkin olarak maruz kalabileceği risklere ve denetim bakış açısı ile bu risklere verilebilecek yanıtlara örnekleri içermektedir. Bu yaklaşımlar her organizasyon için özelleştirilebilir ve iç denetim fonksiyonu planladığı yaklaşımın uygun ve yerinde olduğundan emin olmalıdır.

3. YENİLİKÇİ OL

Durum

- Sosyal medya ortamında oldukça deneyimli olmak
- Güçlü bir marka algısı ve müşteriler ile düzenli etkileşim
- Sosyal medya araçlarının ve platformlarının yeni uygulamalarının keşfedilmesi
- Teknoloji güdümlü fırsatların gelişmesinde uygulanabilecek güçlü bir yenilik metodolojisi
- Açık ve risk farkındalığı olan bir çevre

Konular

- Diğer iş alanlarına (satış, hizmet sunumu vb.) kıyasla Sosyal medyanın kanıt sunabilen açık yatırım getirisi stratejisi eksikliği
- Sosyal medya stratejisi ve marka/iş stratejisi arasındaki uyumsuzluk
- Dış pazarlama ve müşteri bağlılığında Sosyal medyanın değerini kanıtlamanın zorluğu

Denetim Yaklaşımı

- İş stratejisine uyumu da içerecek şekilde Sosyal medya politikasının gözden geçirilmesi
- Risk değerlendirmesi farkındalığı ve kontrol etkinliği dâhil olmak üzere mevcut kullanım/gelecek planlarının derinlemesine incelenmesi
- Kriz planları için senaryo testi
- Çalışan farkındalık anketleri
- İçeriğin izlenmesi
- Değişim sürecinin değerlendirilmesi
- Fayda /maliyet analizinin değerlendirilmesi

Taha Eroğlu

İç Denetim, Risk ve Uyum Hizmetleri,

Kıdemli Danışman

T: +90 216 681 90 00 - 9628

M: +90 0530 172 95 02

E: teroglu@kpmg.com

1. DİNLE

Durum

- Az veya proaktif olmayan sosyal medya faaliyetleri
- Düşük yoğunlukta sosyal medya mevcudiyeti
- Faydaların ve/veya risklerin farkında olmamak
- Sıkı ve güvenilir bir gelecek stratejisinin olmaması

Konular

- Politika ve yönetim modeli eksikliği
- Sosyal medyada paydaş duyarlılığına dair kısıtlı anlayış
- Düşük çevrimiçi reklam & marka algısının sosyal medya açılımına izin verme oranı
- Sosyal medya projelerini başlatabilecek açık bir yol haritası ve mülkiyet eksikliği

Denetim Yaklaşımı

- Gelecek stratejisinin değerlendirilmesi
- Sosyal medya kullanımını artıracak planların gözden geçirilmesi
- Risk değerlendirmesi ve kontrol/koruma önlemleri önerileri sunulması
- Sosyal medya üzerindeki mevcut varlığın ve aktivitelerin denetimi

2. ÖĞREN

Durum

- Sosyal medya mimarisi ve marka konumlandırması konularında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmak
- Sosyal medya ortamında müşteriler ile düzenli bir etkileşim
- İyi bir yönetim ve politika rehberliği geliştirmek ve aktarmak

Konular

- Yatırım geri dönüşü tam olarak anlaşılmadan sosyal medyanın sadece bir pazarlama fonksiyonu olarak kullanılması
- Sosyal medya verisi ve diğer iş zekası formları arasında sinerji eksikliği
- Daha fazlasını yapma isteği fakat strateji konusunda emin olmama durumu

Denetim Yaklaşımı

- Sosyal medya politika ve prosedürlerinin gözden geçirilmesi
- Kullanıcı farkındalığının/eğitici programların değerlendirilmesi
- Sosyal medya kullanımının bilgi gizliliği/güvenliği ile ilgili mevzuata uyum durumunun değerlendirilmesi
- Yönetimin risk farkındalığının/yönetiminin değerlendirilmesi
- Kriz planlarının kontrolü/tatbikatının yapılması

İç Denetim Fonksiyonunuz Uluslararası Standartlara Göre Nerede?

Alper Kurgin

Organizasyonların İç Denetim fonksiyonlarının yapısı, ticari faaliyet alanına göre çeşitlilik gösterebilmektedir. Bu çeşitlilik ortamında; Denetim Komitesi ve Üst Yönetim, İç Denetim fonksiyonlarından doğru hizmeti ve yeterli güvenceyi aldıklarından nasıl emin olabilirler?

Aşağıda yer alan soru ve cevaplar, İç Denetim fonksiyonunun etkin çalışabilmesi için yol gösterici nitelikte olacaktır.

İç Denetim Fonksiyonu Neden Gereklidir?

İç Denetim fonksiyonlarının birincil görevi nedir?

Günümüzde iç denetim faaliyetleri; şirket bünyesinde yürütülen temel uyumluluk kontrollerinden, etkinliğin ve verimliliğin artırılmasına yönelik danışmanlık tarzı uzman takım çalışmalarına kadar geniş bir alanı kapsamaktadır. Peki, sizin organizasyonunuzda iç denetimin asıl görevi tanımlanmış mıdır? Hizmet yelpazesinde yer alan faaliyetler en uygun şekilde düzenlenmiş midir? Bu bağlamda, iç denetimin bağımsız ve objektif olma özelliğini koruyan politikalar uygulamada mıdır? Ya da İç Denetim fonksiyonunuz size bilmeniz gereken şeyleri söylerken katma değer de sağlamakta mıdır?

İç Denetim Fonksiyonunun Ölçülmesi:

Sektör, firma ve organizasyon yapısı gözetmeksizin bir İç Denetim fonksiyonunun etkinliği üç ana başlık altında ölçümlenebilmektedir: "Konumlandırma", "İnsan Kaynakları / Ekip" ve "Süreçler".

İnsan, konumlandırma ve süreçler
Her iç denetim departmanının temel yapı taşlarını oluşturur.

Konumlandırma: İç Denetim fonksiyonunun masada sözü geçiyor mu?

Şirketlerde, önemli konumlarda bulunan yöneticilerin İç Denetim fonksiyonunun sesine kulak vermesi önemlidir. İç Denetim fonksiyonunun faaliyetleri şirket genelinde çalışanların davranış ve iş yapış tarzlarında önemli bir etki de bulunmakta mıdır? Yoksa

aksine, sadece alt kademede kişiler için gözlemci görevini mi üstlenmektedir? İç Denetim fonksiyonu ile kurumun güdülleri bağdaşmakta mıdır?

Misyon ve görevler kurumsal yönetim çerçevesinde tanımlanmış ve etkili bir şekilde iletilmekte midir? İç Denetim fonksiyonunun yapısı tarafsızlığa, tutarlılığa ve kurum anlayışına değer katmakta ve faaliyet alanındaki değişikliklere uyum sağlayabilecek yapıda mıdır? İç Denetim fonksiyonunun müşterileri ile iç denetim hizmetleri üzerinde mutabık kalınmış mıdır? Bunlar şirketin ihtiyaçlarına uygun mudur? İç Denetim fonksiyonu etkin bir şekilde raporlama yapmakta mıdır? İç Denetim fonksiyonunun, şirketin "güçlü kontrol ortamı ve uyumuna" etkisi var mıdır ve teşvik etmekte midir? İç denetim Fonksiyonu şirket için değerli midir? Belirlenmiş başarı ölçütleri var mıdır ve bunların periyodik değerlendirmesi yapılmakta mıdır?

İç Denetim fonksiyonu stratejik risklerinize ve yönetim çerçevenize nerede uyum sağlamaktadır? Organizasyonların temel riskleri belirlenmiş ve izlenebilir durumda mıdır? İç Denetim planınız doğrultusunda tüm riskler nasıl güvence altına alınmıştır?

Ekip: Doğru pozisyonda, doğru nitelikte, doğru yetkinlikte ve doğru kişilerle mi çalışmaktasınız? Hedeflerinize uygun bir işe alım stratejiniz var mıdır?

İç Denetim fonksiyonu görev, rol ve işin kapsamı ile doğrudan ilişkili midir?

Fonksiyonun personel alma stratejisi görev, rol ve yetkinliği doğru bir şekilde yansıtmakta mıdır? Değişken taleplere ayak uydurmada yeterli esneklikte midir? Fonksiyon, yetkinliği geliştirmeyi amaçlayan eğitim programları ve dinamik bir kariyer programına sahip midir? Fonksiyon, misyonunda başarı ve çalışan mutluluğunu sağlayan bir kültür yapısında faaliyet göstermekte midir? İç Denetim fonksiyonu, ekip çalışanlarının performansını sistematik olarak değerlendirmekte midir? Fonksiyon'daki her bir ekip üyesinin değerlendirmesi, İç

Denetim fonksiyonunun anahtar performans göstergeleri ile uyumlu kişisel hedeflere göre mi yapılmaktadır?

Şirket içi müşterileriniz, çalışanlarınız iş sürecini anlıyor mu?

Şirket içi müşterilerden, denetlenen şirket yöneticilerinden gelen en büyük

şikâyetlerden biri, İç Denetim fonksiyonunun denetlenen süreçlerdeki nüansları göz önünde bulundurmadığı yönündedir. İç Denetim fonksiyonunuzun bu eksikliği gidermesi için organizasyonunuzda ne tür program ve süreçler planlanmaktadır?

Süreç:

İç Denetim fonksiyonu "Sürekli Denetim (Continuous Auditing)" gibi yeni metodolojiler ve yaklaşımlar kullanmakta mıdır? İç Denetim fonksiyonu iyi bir planlama metodolojisi gerçekleştirmekte midir? Fonksiyon verimli ve etkili bir dağıtım çatısına sahip midir? Fonksiyon çalışanları mükerrer işlerden sakınmak, bilgi paylaşımını teşvik etmek ve teslim süreçlerinin etkinliğini sağlamak amacıyla işlerini hangi seviyeye kadar koordine etmektedir? Fonksiyon hizmet sunarken işleyişini artırmak için teknolojiye uygun faydayı ne ölçüde sağlamaktadır? Hangi yönetim süreçleri İç Denetim operasyon fonksiyonlarını kolaylaştırıcı özelliktedir? İç Denetim fonksiyonu uygun performans değerlendirme ölçütlerine sahip midir? Bu ölçütler, kritik başarı faktörleriyle uyumlu mudur? Hangi kapsamdaki süreçler ana hissedarlarla ilişkilerin yönetilmesine yardımcı olmaktadır?

İç Denetim Fonksiyonunuz Etkin Çalışıyor mu?

İç Denetim Kalitesinin Değerlendirilmesi

Yukarıda belirtilmiş olan soruların cevaplarını verebilen ve şartları yerine getiren şirketler uluslararası standartlarda bir İç Denetim fonksiyonuna sahip olmakla birlikte rakipleri karşısında önemli bir avantaj sağlamaktadır. Günümüzde İç Denetim fonksiyonunun analiz edilmesi ve değerlendirilmesi bağımsız firmalar tarafından "Kalite Güvence Değerlendirme" projeleri kapsamında gerçekleştirilmektedir.

31 Aralık 2006'dan itibaren Uluslararası İç Denetim Enstitüsü, son beş yıllık süreçte uygun bir bağımsız değerlendirme sürecinden geçmeyen İç Denetim fonksiyonlarının, Uluslararası İç Denetim Standartlarına uygunluk bildirmelerine izin vermemektedir.

Alper Kurgin

İç Denetim, Risk ve Uyum Hizmetleri,
Kıdemli Danışman

T : +90 216 681 90 00 - 9556

M : +90 530 461 35 86

E : akurgin@kpmg.com

İÇ DENETİMDE FARKLILAŞMA TRENDİ: VERİ ANALİZİ

/// Günümüzde büyük ve orta ölçekli işletmelerin tamamına yakını, iş süreçlerinin büyük bir kısmını bilgisayar ortamında gerçekleştirmektedir. Bunun yanında, organizasyonların yapısı ve faaliyet alanı genişledikçe işletmeler için iç denetim süreci daha karmaşık hale gelmekte ve iç kontrol ortamının etkinliğini sağlamak zorlaşmaktadır. Bu durum işletmelerin iç denetimde kullandıkları klasik yöntemleri yeniden gözden geçirme ve iyileştirme ihtiyacı duymalarına yol açmaktadır. ///

Derya Etiz

İşletmenin büyüklüğü ve süreçlerinin karmaşıklığı arttıkça işlem hacmi de benzer oranda artmaktadır. İşletmeler için sistemsel verilerin tamamının incelenemesinin oldukça güç olması ve iş süreçlerinde artan teknolojik araçlara bağımlılık bu konuda bir çözüm arayışına girmelerine sebep olmaktadır.

İç denetim faaliyetlerinin zaman ve kaynaklarının sınırlı oluşu, riskli noktalara odaklanmayı gerektirmektedir. Aynı zamanda da iş akışında problemleri alanların başlangıçta tespit edilebilmesi, iç denetim çalışmalarının başarılı sonuçlar vermesinde önemli rol oynar. Bir işletmenin iş süreçlerini baştan sona analiz etmek ve denetlemek hem çok zaman ve kaynak gerektirmekte hem de çoğu firma için önemli ölçüde maliyetli olmaktadır.

İyi bir haber vermek gerekirse; teknolojinin iş süreçlerinin her alanında kullanılmaya başladığı günümüzde, işletmelerin karşılaştığı sorunların çoğunun cevabı günlük operasyonlar sonucunda oluşan sistemsel veriler aracılığı ile çözülebilir. Şirketlerin sistemlerindeki veri boyutları hızla artarken, yüklü miktardaki bu verileri iyi analiz edebilen ve analizlerinden anlamlı sonuçlar elde edebilen işletmeler daha etkin bir iç kontrol ve iç denetim sistemine sahip olabilir ve pazarda rekabet avantajı sağlayabilirler.

Veri analizi aynı zamanda, işletmelerin iş süreçlerini ve performanslarını daha iyi anlayabilmeleri konusunda yardımcı olur. Analitik ve modelleme uygulamaları ile elde edilecek daha kaliteli ve anlamlı veriler sayesinde iç denetim faaliyetlerinin etkinliği artırılarak iç kontrol ortamı güçlendirilebilir.

İç denetim çalışmaları sırasında kullanılan veri analizi çalışmaları, suistimal riski de dâhil olmak üzere önemli riskler barındıran işlemlere odaklanılmasını mümkün kılarak kısıtlı denetim süresinde denetçilerin kısıtlı zaman ve kaynaklarının ilgili işlemleri incelemeye odaklanmasını sağlamaktadır.

Vaka 1

Şirketin stok yönetimi sürecinde yapılan iç denetim çalışmalarını desteklemek amacıyla SAP sistemindeki stok yönetimine ilişkin veriler analiz edilerek, riskli alanlar belirlendi.

Stok ana tablosunda karşılığı bulunmayan ürünlere ait stok hareketleri, olağandışı fiyat değişimleri, stok hareketleri ve envanter kayıtlarındaki tutarsızlıklar, stok miktarı negatife düşen ürünlerin stok hareketleri gibi önemli işlemler tespit edildi. Ayrıca stok hareketleri ve birim fiyatları genel trendin dışında kalan ürünler belirlendi.

İç denetim ekibi, veri analizi çalışması sonucunda belirlenen işlem, ürün ve hareketleri öncelikli olarak test ederek aldığı etkili sonuçlarla bulgularına katma değer sağlamıştır.

Veri analizi, İç Denetim çalışmalarına nasıl yardımcı olabilir?

Veri analizi, işletmelerin karar verme süreçlerini kolaylaştırmak ve işletmelere değer katmak amacıyla ileri teknoloji ve istatistiksel teknikler kullanılarak verilerin toplanması, işlenmesi, analizi ve ölçülebilir sonuçlar elde edilmesi olarak tanımlanabilir. Veri analizi işletmelerin iş süreçlerini ve performanslarını daha iyi anlayabilmeleri konusunda yardımcı olur.

Operasyonlardan elde edilen ve ERP sistemlerinin veritabanında saklanan veriler incelenerek işleyiş hakkında rafine bilgi elde edilebilir, eksik ya da iyileştirmeye açık noktalar tespit edilerek nasıl iyileştirilebileceği hakkında yol gösterici sonuçlar elde edilebilir. Veri analizi yöntemleri ile süreçlerdeki karmaşık şablonlar ve ilk bakışta göze çarpmayan şüpheli aktivite göstergeleri tespit edilerek suistimale yönelik davranışları önleyici kontroller geliştirilebilir.

Klasik denetim yöntemlerinin veri kümesini %100 oranında taraması mümkün olmadığından bu kontrollerin etkinliği yeterli miktarda ölçülemeyebilir. Veri analizinin iç denetime kazandırdığı en büyük farklılıklardan biri de örneklem seçiminin rastgele yapılması yerine, tüm veri üzerinde yapılan analizler sonucu hedef odaklı örnekler seçmenin mümkün kılmasıdır.

Klasik iç denetim yöntemlerinde örnek seçimi metodları ile riskli işlemlerin belirlenmesi zor olsa da, veri analizi denetim hedeflerine uygun

Vaka 2

20.000'den fazla personeli olan bir şirketin global iç denetim ekibi ile birlikte çalışılarak bordro sürecine veri analizi çalışması yapıldı.

Kayıtlarda şirket çalışanlarının bordro sürecindeki riskli alanlar, kayıtlar ve kullanıcılar tespit edilerek kontrol eksiklikleri tespit edildi.

Veri analizi sonucunda belirlenen mükerrer personel kayıtları, işten ayrıldıktan sonra yapılan maaş ödemeleri ve hatalı prim ödemeleri gibi işlemler global iç denetim ekibine iletili.

Bu çalışma, iç denetim çalışmasında yüksek riskli işlem ve kayıtlara odaklanılmasını sağlayarak daha etkili ve verimli bir denetim yapılabilmesini sağladı.

*ERP sistemleri, organizasyonun tüm veri ve süreçlerinin tek noktada entegre edildiği bütünsel bilgi sistemleridir. Satış, muhasebe, üretim, insan kaynakları ve envanter gibi işletmelerin çatısı altında bulunan tüm fonksiyonları kapsar ve bu fonksiyonlara ait verilerin ortak bir kaynaktan toplanarak merkezi olarak işlenmesini ve yönetilmesini sağlar.

olarak önceden belirlenmiş kriterler sayesinde işletme için riskli sayılan işlemlere odaklanmayı sağlayabilmektedir.

İç Denetim ve iç kontrol fonksiyonlarının yaklaşımı günlük operasyonlarında oluşan verilerde gizlenmiş olan kontrol eksikliklerinin, suistimal veya kötüye kullanım risklerinin tespit edilmesi yönündedir. Bunun yanı sıra işlemlerdeki trend ve şablonlar belirlenerek erken uyarı ve sürekli gözetim sistemleri geliştirilerek operasyonel etkinlik ve karlılık artırılabilir.

Bunun yanı sıra sistemsel veriler analiz edilerek yönetime detaylı bilgi kaynağı sağlanarak süreçlerdeki performans ölçülebilir, maliyet ve kaynak optimizasyonu yapılabilir.

İç denetimde kullanılan analitik yöntemler, denetim çalışmalarının yönlendirileceği alanların ve denetimde kullanılacak örneklem seçimlerinin etkin bir şekilde belirlenebilmesini sağlamaktadır. Ayrıca veri analizi ile kontrol eksiklikleri, kontrol zayıflıkları, veri uyumsuzlukları ve suistimal işaretleri manuel yapılan denetim ve kontrollere kıyasla daha hızlı ortaya çıkarılabilmektedir.

İç denetimde veri analizinin uygulanabileceği bazı iş süreçleri:

- Muhasebe
- Bordro
- Satın Alma
- Stok Yönetimi
- Satış
- Nakit Yönetimi
- Rüşvetin Önlenmesi (FCPA -Foreign Corrupt Practices Act)
- Masraf Kalemleri ve Şirket Kredi Kartları Yönetimi

İş süreçlerinde yaşanabilecek aksaklıklar ya da istenmeyen durumlar, bu süreçlerin performansını etkilemekle birlikte uzun süre tespit edilemeyen sorunlar işletmeler için ciddi finansal kayıplara yol açabilmektedir. İç denetim çalışmaları kapsamında, gerçek sistemsel verilere dayanan ve kesin sonuçlar verebilecek bir çözümün işletmeler için oldukça faydalı olabileceğini düşündürmektedir.

Bu nedenle, veri analizi ile hem verilerin tamamının incelenmesi hem de kritik noktalara dikkat çekilmesi işletmelere önemli ölçüde fayda sağlayacaktır.

Derya Etiz

Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri, Kıdemli Danışman

T: +90 216 681 91 55

M: +90 530 151 46 94

E: detiz@kpmg.com

Yayınlarımız

Yayınlarımıza ulaşmak için tr-fmmarkets@kpmg.com.tr adresine iletişim bilgileriniz ile birlikte mail gönderebilirsiniz.

Investment in Turkey 2013

KPMG Türkiye vergi profesyonelleri tarafından İngilizce olarak her yıl hazırlanan ve Türkiye’de iş yapan ya da yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcılar için Türkiye’deki vergi sistemine ışık tutan genel bir el kitabı niteliği taşıyan Türkiye’de Yatırım (Investment in Turkey) yayımlanmıştır. Dili: İngilizce

Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı Değişiklik ve Değerlendirmeler

KPMG Türkiye Vergi Bölümü uzmanları tarafından hazırlanan çalışmada, Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı ile ilgili değişiklikler ve bu değişikliklere ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır. Dili: Türkçe

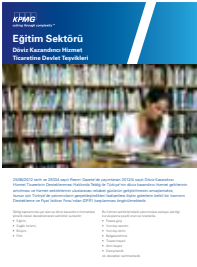
Soru ve Cevaplarla Yeni Varlık Barışı Rehberi

Varlık Barışı Kanunu ikinci kez gündeme getirilmiş ve TBMM’de kabul edildikten sonra 9 Mayıs 2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Vergi Bölümü uzmanları tarafından hazırlanan bu rehberde, Varlık Barışı konusu soru ve cevaplarla ele alınmıştır. Dili: Türkçe

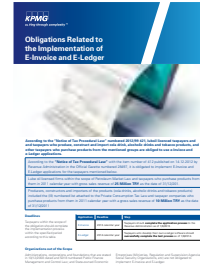
Yeni Teşvik Sistemi Kapsamında Madencilik ve Enerji Sektörleri

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın eki “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” ile yürürlüğe konulan yeni yatırım teşvik sistemi yatırımcılar için birçok yeniliği ve fırsatı beraberinde getirmiştir. En son 15/02/2013 tarihinde 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yatırım teşvik sisteminde özellikle “Elektrik Üretimi” yatırımları bakımından önemli değişiklik yapılmıştır. Bilgilendirme dokümanımız burada dikkat edilmesi gereken noktaları özetlemektedir. Dili: Türkçe/İngilizce

Eğitim Sektörü” Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretine Devlet Teşvikleri

25/06/2012 tarih ve 28334 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile Türkiye’nin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerinin artırılması ve hizmet sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesini amaçlamakta; bunun için Türkiye’de yatırımcıların gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin giderlerin belirli bir kısmının Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu’ndan (DFIF) karşılanması öngörülmektedir. Bilgilendirme dokümanımız burada dikkat edilmesi gereken noktaları özetlemektedir. Dili: Türkçe

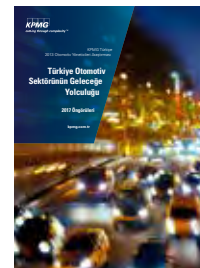
E-fatura ve E-defter Uygulamalarına İlişkin Zorunluluklar

2012/99 421 Seri No.lu “Vergi Usul Kanunu Tebliği” uyarınca madeni yağ lisansı sahipleri ile kolalı gazoz, alkollü içecek ve tütün ürünlerini imal, inşa ve ithal eden mükellef gruplarına ve bunlardan mal alan bazı mükelleflere E-Fatura ve E-Defter uygulamasına geçme zorunluluğu getirilmiştir. Bilgilendirme dokümanımız burada dikkat edilmesi gereken noktaları özetlemektedir. Dili: Türkçe/İngilizce

Company Establishment in Turkey

Yeni Türk Ticaret Kanunu Temmuz 2012’de yürürlüğe girmiş ve bağlı şirketler açısından birtakım değişiklikler getirmiştir. Yeni kanuna göre, bağlı bir şirket, her ikisi de sermaye firması olduğu için anonim şirket ya da limited şirket olabilir. Bilgilendirme dokümanımız Türkiye’de yeni TTK’ya göre şirket kuruluşu konusunda dikkat edilmesi gereken noktaları özetlemektedir. Dili: İngilizce

KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması: Türkiye Otomotiv Sektörünün Geleceğe Yönelişi

KPMG’nin küresel olarak 14 yıldır, dünyanın en önemli otomotiv firmalarının yöneticilerinin katılımıyla hazırladığı Küresel Otomotiv Yöneticileri araştırması, sektör genelinde ciddi bir algı oluşturmuş durumda ve güçlü bir etki alanına sahip. Buradan hareketle, KPMG Türkiye olarak otomotiv sektörü yöneticilerinden son yıllarda aldığımız, Türkiye’nin özel durumunu da görmek istedikleri yönündeki geribildirimlerin de etkisiyle, küresel araştırmanın bir uzantısı olarak KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması hazırlanmıştır. Dili: Türkçe / İngilizce

İletişim Bilgilerimiz

Ferruh Tunç

KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: ftunc@kpmg.com

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: malsan@kpmg.com

Abdulkadir Kahraman

Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: akahraman@kpmg.com

Keith Durward

Danışmanlık Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: keithdurward@kpmg.com

İdil Gürdil

Risk Yönetimi Danışmanlığı
Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: igurdil@kpmg.com

Arslan Kaya

Vergi Hizmetleri (Ankara),
Şirket Ortağı
T: +90 312 491 72 31
E: akaya@kpmg.com

İsmail Önder Ünal

Denetim, Şirket Ortağı
T: +90 232 464 20 45
T: +90 312 491 72 31
E: iunal@kpmg.com

Halil Bağdınlı

Vergi Hizmetleri (İzmir),
Şirket Ortağı
T: +90 232 464 20 45
E: hbagdinli@kpmg.com

Eylem Yalın

İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Direktör
T: +90 216 681 90 00
E: eyalin@kpmg.com

Figen Tahiroğlu Würsching

Kurumsal İletişim ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür
T: +90 216 681 90 00
E: ftahiroglu@kpmg.com

Begüm Güzel

Kurumsal İletişim ve Pazarlama Bölümü,
Uzman
T: +90 216 681 90 00
E: bguzel@kpmg.com

Ramazan Ayında Bağışlarınız Lösemili Çocuklarımıza Hayat Versin

*

LÖSEV kar amaçsız, kamu yararına çalışan bir vakıftır. Tek gelir kaynağı bağışlarınızdır.

Çatımız altında yaşam mücadelesi veren onbinlerce lösemili ve kanserli çocuğumuzun %87'sinin gelir düzeyleri asgari ücret veya altındadır. Halbuki bu hastalıkta iyi beslenmek, temiz ortamlarda hijyenik yaşamak ve yüksek moralle hayata sımsıkı sarılmak çok önemlidir.

Gelin bu Ramazan Ayı'nda da bağışlarımızı onbinlerce lösemili ve kanserli çocuk için verelim.

Lösemili Çocuklar Vakfı
www.losev.org.tr

Bağışlarınız için tüm bankaların
BAĞIŞ EKRANLARINDAN
herhangi bir ücret ödmeden

LÖSEV

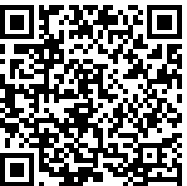
Kısa mesajla bağışlarınız için

AVEA - TURKCELL **3406**
VODAFONE-SMS

Faturalı ve faturasız hatlardan 3406'ya boş mesaj yollayarak 10 TL bağışlayabilirsiniz. Servis bedeli 10 TL+2 SMS'dir.

ANKARA Mrkz.	İSTANBUL	İZMİR	BURSA	ANTALYA	AVEA	TURKCELL	VODAFONE
0312 447 06 60	0212 268 68 68	0232 381 66 44	0224 233 33 36	0242 316 06 63	0554 841 06 60	0532 755 06 60	0549 447 06 60

*Gıda yardımlarımız tüm yıl boyunca çocuklarımızın evlerine kadar ulaştırılmaktadır. LÖSEV'e yapacağınız gıda yardımlarının gıda bankacılığı kapsamında %100'ünü gelir vergisinden düşebilirsiniz. İhtiyaç fazlası bağışlarınız çocuklarımızın parasız tedavileri için kullanılacaktır. Lütfen bağışınızı "Lösemili Çocuklar" ismini kullanarak bankalarda hesap açtıran ve para toplayan sahte derneklere kaptırmayınız. LÖSEV asla sokakta para toplamaz, para ile gazete satmaz, evinize gelerek bağış istemez.

KPMG Gündem'in
diğer sayılarını
okudunuz mu?

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın , bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2013 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.